

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A fősztolgabiró.

Budapest, április 26.

(v.) Tisztelet, becsület a fősztolgabiróknak, de hogy az ő passzív választói jogosultságukhoz legyen hozzákötve a szabadelvűség ügye, azt, ha kerébe törnek, se hiszszük el Kubinyi Gézának. S ha igaz, hogy a régi szabadelvű párt a kuriai bíraskodásban alkotott ezt a tiltó akadályt a maga jószántából sohasem fogadta volna el, akkor ez ismét csak megerősíti azt a meggyőződésünket, hogy az új szabadelvű párt létrejöttének első sorban maga a helyesen felfogott liberalizmus fogja hasznát látni. Álljon elé a régi iskola profétái és hívei közül akárcsak és mutassa meg nekünk, melyik ponton és milyen értelemben kívánja a liberalizmus érdeke, hogy a fősztolgabiró a maga kerületében továbbra is felléphetessen képviselőjelöltül? Ime, itt a kérdés, szabatosan fölvetve. Tessék reá felelni. Mohón lessük a felvilágosítást; szeretnők hallani az érveket. De minden fagatásunkra csak az az egy válasz jön, hogy Bánffy Dezső sohasem iktatta volna törvénybe ezt a tilalmat. Isten nyugosztalja a boldogult kabinetet, de hogy az ő szándékai legyenek a valódi szabadelvűség cinozurái, arra már igazán nem kötelez senkit a holtak iránt való kegyelet. Az a kabinet megszorította a sajtószabadságot, lábbal tiporta a gyülekezési és egyesülési jogot s még haldoklása közben is folytogatni kezdte a parlamentnek szólásszabadságát, — kadáverének dermedt ujjai közül úgy kellett a nemzetnek ezt a zsákmányul kiszemelt jogát (az utolsót, amely még ép maradt) kiszabadítani. S ennyi csapás után, amit a régi iskola a szabadelvűség legbecesebb javaira mért, higgyük-e, hihetjük-e azt, hogy a mitől az az irányzat irtóztott, az ipso facto ellenére van a liberalizmusnak? Nem jogosult-e inkább az a föltevés, hogy éppen azért liberális az a tilalom, mert a régi is-

kola soha sem tudott volna vele megbarátkozni?

Ám ha a fősztolgabirók patronusai nem tudnak a maguk álláspontja mellett érvelni, nekünk igenis megvannak a magunk jó és alapos okai az ellenkezőre. Mi ki tudjuk mutatni, hogy a szolgabiróknak a passzív választói jogtól való eltiltása nemcsak megfér a szabadelvűséggel, hanem elutasíthatatlan követelménye az igazi liberalizmusnak. A szolgabiró képviseli és gyakorolja járásában a rendőri hatalmat. Az ő kezében van tehát a közhatalomnak az a része, amelylyel a legkönnyebben és a legkegyetlenebbül élhetni vissza, mert ezer ponton és tizezer módon korlátozható vele minden egyes állampolgárnak az egyéni szabadsága. Aki a rendőri hatalomnak gazdája, az végig zaklathatja s halálra sanyargathatja a reá bízott lakosságot. A törvényben mindig talál ürügyet az erőszakra, ha nem jogi lelkiismeretének, de ellenséges indulatoknak hallgat a sugallatára. A rendőri önkény ellen mindig későn adja az orvoslást a jogrend. A legjobb esetben is csak megtorolhatja a sérelmet, de jóvá többé nem teheti. Hogy mindez így van, azt a régi iskolának sem profétái, sem tanítványai nem tagadhatják. Hát már most mit jelent az, ha a szolgabiró képviselőjelöltül lép fel ugyanott, ahol az ő kezében van a rendőri hatalom? Jelenti azt, hogy jaj annak, aki nem reá adja a szavazatát. Az urnánál a nép az ur, de mások és egyebütt a szolgabiró. A választó, ha visszamegy adminisztrálnak, a bukott képviselőjelöltnek karmai közé jut az ilyen kerületben. Tessék aztán annak a szegény embernek a maga jussát annál keresni, aki miatta nem elégíthette ki ambícióját. A bosszuvágy ellene fogja fordítani minden élet a rendőri hatalomnak. S talán nem csupán a bosszuvágy, hanem az a számítás is, hogy kellő megpuhítás után a nyakas szavazó egy későbbi alkalommal

majd beadja a derekát. A bukott képviselőjelölt ellenszenvét kielégíti a szolgabiró. Üldözöbe veszi a kurukodó választókat. Hadd lakoljanak politikai meggyőződésükért. Tévedtek, mikor azt vélték, hogy ingyen szavaznak szívük szerint; most utólag fizet a szolgabiró ur az ellene leadott voksokért. Könyörtelenül fizet. Felbolygatja érdekeiket, megszorítja szabadságukat, megfosztja jogaiktól, kárakra tör s hasznukat nehezíti. Nem mondjuk, hogy minden szolgabiró így cselekszik. De ki meri tagadni, hogy megteheti ezt mindenki? S a nép ezt jól tudja, annyira jól, hogy már eleve erőszakot tesz politikai meggyőződésén, mihelyt látja, hogy a rendőri hatalomnak gazdája aspirál a képviselői mandátumra. A szegény embernek, ha még oly szilárd is benne a politikai elköteletség, nem igen van bátorsága vértanúságot vállalni elveit. Ha szavazata árán megmenekülhet az önkénynek rendszeres üldözésétől, inkább meggyőződéséről mond le, mint jogainak és érdekeinek fölfelé való biztosításáról. S ha így áll a dolog, — pedig ki tagadhatja, hogy csakugyan így áll? — akkor a szolgabiróknak a passzív választói jogtól való megfosztása a liberalizmusnak legtermészetesebb folyománya. Liberális az a politika, amely a közszabadságokat tiszteli és kiméli. A szabadelvűséggel pedig az a politika ellenkezik, amely megveti és korlátozza a közszabadságokat. S kérjük már most, a közszabadságoknak kíméletét vagy megszorítását jelenti-e az, ha a választók politikai meggyőződésének szabad nyilvánulását intézményesen biztosítjuk a rendőri hatalomnak tulkapasai ellen? Ezt a kérdést is egész szabatosan állítjuk fel. Válaszoljanak rá a régi szabadelvűségnek profétái és hívei.

Volt valamikor egy régibb szabadelvűség, az, a melynek Deák Ferenc volt a mestere s Kemény Zsigmond, Eötvös József, Klausz Gábor, Kölcsey Ferenc voltak a hívei. Ez a

TÁRCA.

A tüzvész.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Molnár Ferenc.

I.

Kamerál ur egyet szippantott a szivarjából s kihajolva a másodemeleti ablakból, jól átnézett az átelleni házban levő boltjára. Aztán megkapta az ablakpárkányt és elesüklő hangon szölt be a szobába a feleségének:

— Róza, a bolt ...

— Mi az?

— Nézd, a bolt mintha füstölne.

Az asszony lecsapta a regényt és oda-szaladt:

— Hol?

— Ott fön, ahol ki van írva „Kamerál”, éppen az *m* alatt.

— Füst?

— Az.

Nézték az eleinte csak szivárgó, majd egyre vastagabb gomolyban kitolakodó füstöt. Az asszony a falántékához kapott és sikítani kezdett:

— Ég a bolt!

De már akkor Kamerál ur nem volt ott. Kalap nélkül, halálsápadtan rohant le a lépcsőn, bukácsolva, négyet is lépve egyszerre. A robogó kocsi közt átvágott a tulsó oldalra, ahol már akkor összeverődött egy csomó kíváncsi a Kamerál-féle vászon és rövidárkereskedés előtt. Ahogy a felesége felájult, tehetetlenül dadogva bámult át az ablakból, ahonnan nem volt ereje

elmozdulni, látta, mint gördül föl nagy robajjal a vasfüggöny, és mint világít ki egyszerre a gyalogjáróra a tűz. Az odasereglett tömeg hátrahőkölt, a bevert ajtón át pedig omlott ki a kövér füst; benn lobogott a láng, mint valami nagyobbszerű kandallóban, a füstön át kiröppent, kitáncolt az utcára a szikra. Már a rendőr is lökdöste hátrább az egyre nagyobbodó tömeget, mind nagyobb lett a füst, az égett vászon szaga, hullott a szikra, a pernye, egyszeribe megvolt a veszedelem. Az asszonynak lekoppant a feje a párkányra, mint valami gyöngye madáré, ott vonaglott tehetetlenül s csak akkor kezdett vergődni, amikor az utca robaján átsivított a tüzlőtök trombitájának éles, hosszan recsegő hangja és nagy kanyarodással, magasan lobogó fátylafénnyel rohant elő az első tüzlőtököcsi.

Az egész utca a Kamerál-boltról beszélt most, csupa izgalom, borzongás volt mindenki, az ablakokon át színházi távcsővel néztek, a rendőrök lármáztak és általában nagy moraj kelt a tolongó kocsiakkal, egymáson nyüzsgő emberekkel telt utcán, amikor fölsivített az első vizsgár, belevágódott a boltba, növelve a füstöt és az érdeklődést.

Kamerál urat hárman fogták, hogy el ne essék. Ugy lögött a három szomszédon, kuszált hajjal, fehér arccal, mint valami lélektelen test. Motyogott össze-vissza néhány szót, majd butára vált pillantással, egyre ingatott, le-lecsukló fejfel mondogatta:

— Vége ... oda van a Kamerál-bolt.

II.

Másnap későn kelt föl Kamerál. A felesége az ágyban maradt, belebetegedett az izgalomba. Máskor már hét órákor nyitva volt a tiszta, ro-

konszenves kis bolt, most már félkilenere járt az idő és Kamerál ur csak most ült a reggelijéhez, beteg, fáradtan. Az újságban benne volt a tüzvész, de csak néhány sorban, öt pince- és kéménytűz között, ami fájta Kamerálnak. A kár néhány száz forint, — irta az újság. Mit tudja az az újság, hogy ez volt az egész pénz.

Rászánta magát, átment a boltba. A szomszéd pálinkás pipázgatva állt a butikja ajtajában, mint máskor, a tavaszi nap teljes fényével árasztotta el az utcát, csak a rövidárubolt volt szomorú, füstös, megpörköldött cégtáblájával, leeresztett rolóival.

Kamerál ur kinyitotta az üzletet és a romok közt a fojtó égettszágban leült sirni. Ki se akasztotta a bluzokát, a tarka kötényeket, ma nem volt mit lengetnie a szélnek. Olyasformát gondolt, hogy most újra kell kezdeni az egész életet. Akkor bejött a pálinkás, és most már ketten hallgattak. Majd Kamerából újra kiltört a sírás. A pálinkás vigasztalta:

— Egy eszmém is van — mondta — vinnáltasson egy nagy táblát, hogy a tüzből megmentett, kissé odaégett áruk olcsón eladók ...

Kamerál ráhagyta és a segéd, aki zsebre dugott kézzel bámult maga elé, mindjárt ei is ment, megrendelni a fehér vászontáblát. Ott is volt egy óra múlva. Aztán ebédelni mentek, az asszonynak az ágyhoz vittek egy kis levest. A segéd kalappal a fején ült a pulton.

Délután jött egy asszony és szomoruan, résztvevő arccal bár, de a már amúgy is leszállított áru abraszból mégis lealkudott husz krajcár. A pálinkás tizenkét zsebkendőt vett, kissé megpörkölt széjjel, de olcsón. Az utcában szerették a Kamerál-boltot, és csak úgy résztvevő, szánakozva mindenki egy-egy olcsón vett emlékekkel tá-

szabadelvűség a választások szabadságának és tisztaságának biztosításáért küzdött legnemesebb hevével, szívének egész lelkesedésével. Már ha választanunk kell a Bánffy-korszak régi szabadelvűsége s a Deák Ferenc szelleméből fakadt régebbi liberalizmus közt, akkor inkább ez utóbbi mellé állítja meggyőződésünket a jó ízlés és a politikai lelkiismeret. Ahhoz a korcsliberalizmushoz, amely a közszabadságok rovására tengette dicstelen életét, semmi közünk nincsen. Még emléket is kigyomláljuk lelkünkben, nehogy követnők hagyományait. A hínárból, amelybe a nemzetet belevitte, most tápázkodik fel az ország; semmi kedve visszasüllyedni abba az ingoványba. Igenis vissza akarunk térni és vissza fogunk térni a tiszta szabadelvűségnek nemes hagyományaihoz: azokhoz, amelyek nem ismertek és nem is türtek semmiféle ellentétet a szabadelvű eszmék és a közszabadságok között. Az új irány, amely a jog, törvény és igazság uralma alá helyezte politikáját, ezt a régi szabadelvűséget hívja új életre. Legelső teffeteinek egyike tehát az, hogy a nemzeti akarat megnyilatkozását megtiltja a korrupció minden mocskától s a választók meggyőződését felszabadítja az erőszaknak minden nyomása alól. A magyar szabadelvűségnek nemcsak egyik legrégebbi, de bizonyára legnemesebb törekvése érvényesül a szolgabírákat a képviselőjelöltségtől eltöltő intézkedésben. Maga ez a rendszabály talán nem is nagy jelentőségű dolog, de fontos és magaslatos az az elv, amely benne fogantatást kap. Ha csupán a vesztegetések ellen küzdene az új törvény, s nem hiszitaná meg egyszer mind a hivatalos erőszakot is, akkor csak tiszta választásokat kapnánk, de szabadosak nem. A liberalizmus pedig feltétlenül megköveteli mind a kettőt: a választásoknak szabadságát épp úgy, mint tisztaságukat. A parlamentet közvetlenül a nemzeti akarral kapcsolni egybe: a szabadelvűségnek a legkomolyabb és legsürgősebb feladata ez. Azokon a szolgabírákon, akik a közigazgatást választották életük hivatásának és ennek szentelik minden ambíciójukat, nem esik sérelem ezzel a tilalommal. A rossz szolgabíráknak pedig nincs mit keresniök a parlamentben. Kubinyi Gézá, aki az új korszak létrejöttét a nehéz vajadások idejében teljes buzgósággal segítette elő, bizonyára a legjobb akarat inspirálta e tilalom megtámadásánál. Jóakarátát honoráljuk, de tévedésébe

öt követni nem fogjuk. Az új szabadelvűségnek pedig azt mondjuk, járjon bátran a maga útján s ne tekintsen soha vissza a régre, — mert sóbálványyá találna válni jüdtében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, április 26.

Kilenc interpellációra válaszolt ma Széll Kálmán miniszterelnök. Csupa olyan interpellációra, melyet annak idején még báró Bánffy Dezsőhöz intéztek az ellenzéki pártok tagjai. De Széll Kálmán a parlamentáris szemponjtából megadta rájuk a választ, mert a kormányváltás dacára egyiket sem vonták vissza.

Színre ez az ülés nem ígérkezett jelentősnek. Aférmilyen fontos témák esendültek ki a különböző interpellációkból, a t. Ház régebbi időkben szerzett tapasztalások alapján tulsokat nem várt az e fajta válaszokból. S részben a kellemes csalódás is lehetett az oka, hogy a parlamentnek ez a mai ülése rendkívül jelentősé vált. Az a nagy különbség, mely a Bánffy elképzelhető válaszai s a Széll Kálmán megadott feleletei közt mutatkozott, egyszerűen levette a lábáról az ellenzéket, mely talán ebből a különbségből látta meg először legvilágosabban, hogy mennyire elüt az új politikai korszak a régítől. Mert ha ez elött a miniszteri válaszok napja csak azt dokumentálta, hogy minden ellenzéki panasznak meg kell fulladnia az interpelláció stációján, ahol a kormány föltlenül fejezi minden közegét: — ezen a mai napon kitünt, hogy minden panasz a maga érdeme szerint gyümöleszik s a kormány semmiféle irányban sem hive az eltussolás rendszerének. Ez a tapasztalás tölti meg elsőrangú politikai fontossággal a mai ülést.

A miniszterelnök urnak egyszerre sokféle irányban sikerült teljes megnyugvást adnia. S a parlament után az ország is nyíltan fog örvenedezni, ha meghallja, hogy Széll Kálmán olyan kérdésekben is megtalálta a törvény, jog és igazság hangját, amelyek idáig egy kicsit kényeseknek tetszettek. A nemzetiségi politika, az egyesülési jog s a személyes szabadság kérdéseiben még ríkan estek olyan nyilatkozatok a kormány padjairól, mint ezuttal. Abban a válaszban például, melylyel a horvát jogpártnak s az osztrák szlovéneknek terzató konferenciája ügyében nyugtatta meg az országot, Széll Kálmán nem érte be a konkrét panasz ártatlan voltának kimutatásával, hanem a jövőre

néze megadta a direktívát, hogy a horvát kormányának gondoskodnia kell a rendről, mert azt nem lehet eltérni, hogy idegenek jöjjenek ebbe az országba politikai izgatásra. Az egész törvényhozás kiérezhette az erélyes szavakból, hogy a nemzetiségi izgatónak immár beharangoztak s ha a nemzeti rendről van szó, minden megbolygató szándék szemben fog találkozni a kormány erélyével. Nem kisebb mértékben lepte meg a képviselőházat, mikor Széll Kálmán a törökszentmiklósi népgyűlés dolgában válaszolt Papp Eleknek és erősen helytelenítő szavakat talált a szolgabíró eljárására. Helytelenítés egy szolgabírónak! Szegény Perczel Dezső, ha elnököl, megrémült volna az ily merészségtől. S Széll Kálmán fölöbe helyezte az egyesülési jogot meg a szent szolgabírónak is. Aztán a rendőrségtől brutalizált ujságíró ügyében is válaszolt a miniszterelnök és nem gondolta, hogy egész gyöngédségét a rendőrség illetlen hírnevének megőrzésére kell latba vetnie. Itt is a panasz mélyére nézett s az egyes érdekek legyezőtése helyett csak az igazságot kereste. Valamivel talán diplomatikusabban próbált a miniszterelnök ur a Lueger becses személyiségén átugrani, de itt is kísült utóbb, hogy nem gyöngédségből, hanem — jó ízlésből. Mert nem éri meg akárki, hogy Magyarország miniszterelnöki székéből foglalkozzanak vele. Komoly intelem hangzott ki ellenben abból a miniszteri válaszból, mely az ismeretes kínai expedíció dolgában hozott teljes tájékoztatást. Meglátszott ebben, hogy a magyar kormány minden részletében ismeri a külügyi politika idevágó álláspontját s éppen ezért kell ujmutatással is szolgálnia, hogy honnan kell kiindulnia ebben a kínai tervben az infliatvának és mi számíthat a külügyi kormány támogatására.

Még több-kisebb jelentőségű kérdésben is válaszolt Széll Kálmán miniszterelnök s mindegyik után meglátszott a parlamenten, hogy áthatja az új korszaknak igazán friss levegője. Egyik-másik interpelláló ki is fejezte a maga kellemes meglepetését s teljes nyíltsággal hajtotta meg lobogóját az új korszak vezére előtt. S aki talán még nem érzett teljes megnyugvást a tiszta programmon, annak is eltűnnek utolsó aggodalmi, mikor most ezt a programot a gyakorlati alkalmazásban látja hódítva kibontakozni. Ime a program a gyakorlati alkalmazás tűzpróbájából is sértetlenül emelkedik ki...

A képviselőház ülése április 26-án.

— Kezdeté délelött 10 órakor. —

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác.

Először megnyitja az ülést. Jelenti, hogy Uron Gábor a Ház végleg igazolja és hogy a főrendiház is megszavazta a képviselőház által letárgyalt javaslatokat.

(Jelentések.)

Vita nélkül tudomásul vette a Ház a gazdasági bizottság kétrétebeli jelentését, amelyeket Molnár Antal referált, a közigazgatási bizottság jelentését az 1897. évi közegészségügy állapotáról Beluska Béni előadása mellett és a zárószámadasokat vizsgáló bizottság jelentéseit, amelyeket Benke Gyula ajánlott elfogadásra.

A miniszterelnök válaszai.

(A boszniai kölcsön.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház!

Ez az interpelláció, amelyre szerencsém lesz válaszolni, hivatalbeli elődömhöz mult évi október hóban intéztetett. Szorosan vébe talán nem is lennék köteles erre az interpellációra, valamint az interpellációknak egész sorozatára válaszolni, miután azok nem hozzám intéztettek.

Azonban én nem akarom magamat szorosan ehhez a gyakorlathoz tartani, hanem a parlamentáris lényegét tartva szem előtt — miután ezen interpellációk a t. képviselő urnak részéről vissza nem vonattak és így fennállóknak tekintendők — igen szívesen válaszolok mindazon interpellációkra, amelyek hivatalbeli elődömhöz és nem hozzám intéztettek és így erre is.

Igaz, hogy a közös pénzügyminiszter által, aki az okkupált tartományokat kormányozza, egy ilyen kölcsön kötetett, habár nem a lipcsei bankkal magával, hanem a lipcsei bankkal szövetségét, a két állam egyes bankjai között létesült csoporttal. A kölcsön 10 millió, még pedig nominális és

vezott a tisztességes Kamerától, azzal az ígérettel, hogy majd ideküldi az ismerőseit.

— A házbér! — mondta Kamerál ur, és újra leborult a pultra, sirni.

Este, hogy becsukta a boltot, bement a feleségéhez:

— Jobban vagy?

— Egy kicsit. Eladtál valamit?

— El. Olyan áron, hogy a szívem is fájt belé. De sokat. Még összehozom a házbért, aztán mehetünk koldulni.

— Hm.

— Egy abroszt azonban — és itt keserűen mosolygott Kamerál — drágábban adtam el, mint máskor... Tudod, ezt nevezik akasztófahumornak.

— Nem — mondta az asszony — ezt haszonnak nevezik.

III.

Az utcában általános volt a részvét. Ez a derék Kamerál, aki végre összekuporazta ezt a pár zsebkendőt, fehérneműt, hogy esőndesen élhessen, így tönkrement! És a felesége beteg, minden baj egyszerre éri. Sokan jártak a boltba, fejeseórával fogukat szíva nézegették az égett-sarku kendőket, a lyukas abroszokat, a félig oda-pörköltöt sző lepedőket. A jó polgárasszonyoknak a szívük fájt, ahányszor csak a segéd egy-egy összelocsolt, égettvégi vászongöngyöleget vett le az álványról. Szomorú, népes végeláadás volt ez, mintha temették volna a Kamerál-boltot.

Kamerál most már esőndesebb lett. Vigasztalta az, hogy úgy szeretik. Ha nagyon ki volt sírva a szeme, nem is mertek akudni vele. Kinek van szíve egy ilyen leégett ember szájából lealkudni egy darab kenyeret? Sőt küldték az ismerőseket, a belvárosból is jöttek rokonok. Az égett-sarku lepedőből lehet kisebbet csinálni, a tucát zsebkendőben

akad vagy nyolc ép darab, az ember olesón jut vászonholmihoz.

Kamerál nem beszélt sokat. Nem panaszkodott, sőt a pálinkásnak ugys rémlett, mintha egyszer a boltja mögött valahol fütyni hallotta volna. De ez csak képzelődés lehetett.

— Tegyen egy hirdetést a lapokba: tűzvézből megmentett áruk...

Megfogadta a tanácsot, a hirdetés másnap megjelent. A segéd mondogatni kezdte, hogy az égett cégtáblát át kellene festetni.

— Nem — mondta Kamerál ur.

Az üzletből pedig nem akart fogyni az égett holmi. Soha még ily nagy forgalom nem volt, és még mindig újabb pörkölt csomagok kerültek elő a hátsó raktárból. Hja, szépen be volt rendezve a Kamerál-bolt!

Néhány nap mulva, hogy már gyönyörűen süttött a nap, egy délelött fölkelte Kamerálné az ágyból, és az ablakhoz ment. Átnézett a bolt felé, ahol vidáman lengte az édes tavaszi szellő az égettszélű gyerekruhákat, a sérült kötényeket. És erre a látványra elszorult a szíve. Sirhatnékja volt, de azért fölöltözött, és lassan, kissé szédülve a szabad levegőn átment a boltba. A segéd három asszony elé teregette a vásznakat.

— Hol van az uram?

— Hátul lesz, a raktárban.

Az asszony hátrament az alacsony bolthajtásos, sötét fülke felé. A raktár ajtaján át hallotta, hogy a férje halkán, szinte elégedetten fütörözés. De egyszerre megijedt. Ujra érezte azt a jellegzetes, kétségbeesztő szagot: a vászon égését. Izgatottan lökte be a raktár rozszant ajtaját, amelynek rezeske pattogva engedett a kétségbeesett lökésnek.

És akkor ott látta Kamerált, amint egy széken állott, és a falból kinyuló gázlámpa lángjában, fütörözve, lassan huzta végig egy egészen új lepedő szegélyét.

lyezte, illetve annak megtartását tudomásul nem vette?

Van-e tudomása arról, hogy a gyűlés rendezői és mint az alkotmányos formák megkerülésétől felfüggetlenül küldték Bécsbe az osztrák császárhoz intézve, akinek kezébe dr. Lueger Károly bécsi polgármester utján szándékoztak juttatni?

Végül van-e tudomása arról, hogy a „Tri-buna Popolului” című oláh lapban dr. Lueger táviratilag fejezte ki készségét az iránt, hogy vállalkozik e merénylet keresztülvételére?

T. Ház! Azon nyomozások és utánjárások folytán, amelyek ez irányban történtek, van szerencsém a következők válaszolni: Igenis, a gyűlés megtartása eltiltatott és kellő alapon történt az az intézkedés. Mi lehetett azután a szándéka azon oláh polgártársainknak, kik ottan gyűléseztek akartak tartani, azt nem tudom, de azok, amelyek tényként vannak fel-állítva ezen interpellációban, t. i. hogy ők tényleg azon utat követték, amelyet a képviselő ur említett, hogy a kabinetirodába dr. Lueger ur utján küldtek sürgőnyt és onnan a választ dr. Lueger Károly bécsi polgármester ur utján kapták meg, ezen tények a nyomozás folytán a valóságnak megfelelőeknek nem mutatkoztak és nem váltak be.

Szándéka lehetett ez valakinek, talán egy részüknek, de általában az egész dolog, tudniillik a táviratnak ezen módon való expedálásának bizonyult be ekképpen történtnek. Semmit sem tudnak illetékes helyen arról, hogy ilyen beavatkozás megkísérletet, amint hogy nem is történt meg. Sürgönyről van ugyan tudomásom, de az nem azon az uton érkezett, valamint a válasz sem ezen az uton jött vissza.

Kérem tehát a Házat, miután azon adatok és tények, amelyek fel vannak említve a t. képviselő ur által interpellációjában és megengedem, teljesen jóhiszeműleg és jó célzattal hozta azokat fel, nem felelnék meg a tulajdonképpen történeteknek, méltó-tassék válaszat tudomásul venni. (Helyeslés.)

Pichler Győző: Nem veheti tudomásul a miniszterelnök választ, mert abban nem lát egyebet, mint azt, hogy való tényeket alaptalanoknak jelent ki a hivatalos információ. Ugy látszik, a miniszterelnök még a Lueger nevére sem meri említeni.

Széll Kálmán miniszterelnök: Megneveztem!

Pichler Győző: Nem helyeselheti, hogy a miniszterelnök nem használja fel a kedvező alkalmat Lueger hetvenkedésének elítélésére, mert annak az urnak a vakmerő szemtelensége már nem ismer határt.

Kálmán Lároly: Ej, ej!

Kubik Béla: Igaz! Vakmerő szemtelenség! (Felkiáltások a székfoglalón: Ugy van!)

Pichler Győző: Felolvassa Luegernek az alsó-ausztriai tartománygyűlésen mondott beszédét, amelyben megfenyegeti Magyarországot, hogy Ausztria a vámszorompok felállítására haddal fog felelni, Ausztria serege Magyarországot ellen fog masirozni. (Zaj a széksófaloldalán.) Melyik hadsereget érti Lueger? A közös hadsérőt, amelyet Magyarországot vérdíjazással tart fenn a monarchia! Az ilyen vakmerő fenyegető-zéseket nem volna szabad szó nélkül hagyni.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! Egy rövid megjegyzéssel tartozom nemcsak a t. Háznak, de önmagának is. A t. képviselő ur azt mondta, hogy a magyar miniszterelnök nem akart megnevezni egy egyént, mert fél tőle, mivel ilyen meg olyan hatalmas.

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy ha egy eosepp magyar érzés volna vérebem, fölhasználom ezt az alkalmat, melyet nekem a t. képviselő ur adott, hogy a kifakadásokra felelek. Erre kettőt kívánok megjegyezni.

A t. képviselő ur először is nagyon preokkupálva lehetett valamivel, de kétségtelenül preokkupálva volt, hogy nem hallotta, — mert csak annak tulajdonítom — hogy én igenis azt az urat megneveztem, sőt teljes nevével és címével neveztem meg, mert azt mondtam világosan és hallhatóan: Lueger Károly ur, Bécs város polgármestere. (Igaz! Ugy van!) Én sem mint magán ember, sem mint Magyarország miniszterelnöke, sem tőle, sem mástól nem félek, legyen nyugodt a t. képviselő ur és azt csak bizza rám. (Tetszés.)

De az már azután egészen nézet és talán izlés dolga, hogy én polemizáljak valakivel, aki bármiféle jogtalan, igaztalan, alaptalan, légből kapott állításokkal és üres fenyegetésekkel teljes és puffanásnál többet nem érő támadásokkal illeti Magyarországot. (Zajos tetszés és taps.) Én nem tartom a magyar parlamentet arra valóknak, hogy itt, ha csakugyan az áll, mint ahogy a képviselő ur mondotta, ilyen igaztalan és jogtalan, teljesen alaptalan és sajnálatos megtámadásokra reflexió történjék. (Élénk helyeslés.) Sokkal magasabba tartom ezt a helyet, melyet elfoglaltok, sem hogy ilyen támadásokra kiterjeszkedjem, felelek a magyar parlamentben, felelek arra ami másutt történik.

De nekem nem is szokásom olyan valaki ellen fordulni, aki nincs jelen és nem védheti magát. Én válaszóban egyszerűen ezt tényt konstátáltam és

arra feleltem, amit a tisztelt képviselő ur tőlem kérdezett; megmutathatom a tisztelt képviselő urnak az ak-tákat, hogy igenis sem nem ment távirat Bécsbe Lueger Károly dr.-hoz, sem nem érkezett tőle távirat, sem nem történt beavatkozás. Hogy azután levélben vagy bármely magánúton, direkt vagy indirekt uton nem történt-e ilyen közlemény, ahhoz nekem semmi közöm és azt kutatni nincs jogom. Azt, amit állítottam, fenntartom és kijelentem, hogy az, amit a tisztelt képviselő ur tényként felhozott, azon nyomozások folytán nem bizonyult be ténynek.

Ezeket kívántam megjegyezni. (Általános helyeslés.)

Pichler Győző: Ezt a második választ tisztelt tudomásul veszem!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez nem válasz! (Derültség.)

(Betiltott népgyűlés.)

Széll Kálmán miniszterelnök azt feleli Papp Elek interpellációjára a török-szentmiklósi népgyűlés betiltása tárgyában, hogy a szolgabíró helytelenül járt el, amikor nem vette tudomásul a népgyűlés bejelentését. Mivel azonban nem lát benne szándékoságot, nincs ok a fegyelmi eljárás megindítására. A jövőben gond a lesz az efféle szabályalanságok megakadályozására. (Általános élénk helyeslés.)

Papp Elek egy szöveg jövő reményében örömmel veszi tudomásul a választ.

Olay Lajos: Nem vesszük tudomásul!

Elnök: Megszavaztja a Házat. A többség — egy-két szavazat kivételével — tudomásul vette a miniszterelnök feleletét.

(A rendőrség brutalitásai.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Polónyi Géza interpellációjára Neszemly Arthur hírlapírónak a rendőrség által történt bántalmaztatása dolgában. Tudja, hogy a rendőrség Neszemlyt bántalmazta. Ez, sajnos, megtörtént. A fegyelmi vizsgálat megindította, de még nem fejezhető be, mert Neszemly Sajó kapitány ellen bünyvádi följelentést is tett; az egész ügy most a királyi ügyészség előtt van. Ha majd az iratok visszaérkeznek, a rendőrség jog és igazság szerint fog eljárni a fegyelmi ügyben. (Általános helyeslés.)

Polónyi Géza: Ugy a most hallott, mint a ter-zatói népgyűlés dolgában előbb elhangzott választ tudomásul veszi, mint bizonyítékát annak, hogy Magyarországon tényleg rendszerváltozás állott be. Az előbbi kormányának a védelmen polgárok bántalmazása és meggyalázása volt a fő jellemvonása. A régi rendszerhez tartozott, hogy a rendőri közegek által okozott bántalmakért a bántalmazottaknak bírói uton kellett elégtételt szerezniük. A jövőben remélhetőleg hivatalból fogják az ilyen sérelmeket üldözni.

Elnök: A Ház a választ tudomásul veszi.

(A gyártelepek.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Buzáthnak amaz interpellációjára felel, hogy a főváros belterületéről távolítsák el a gyártelepeket. A miniszterelnök konstatálja, hogy az interpelláló konkrét tényt nem hoz föl s így nehéz másként válaszolni, mint ugy, hogy a lehető-érhez képest mindent meg fog tenni, hogy az interpelláló óhajának, amelyet maga is teljes mértékben helyesel, elég téssek. A szerzett jogokat természetesen respektálni kell.

Buzáth Ferenc megnyugszik a miniszterelnök válaszában. Azt hiszi, hogy ha a Dréher-palotának pár lépéssel való eltolására milliókat áldoznak, csak azért, mert bántán a szemet, a főváros egészségére is áldozhatnak valamelyest.

Elnök: A Ház tudomásul veszi a választ.

(A kínai kérdés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! Major Ferenc képviselő ur azt a kérdést intézte hozzám: van-e tudomásom azon törekvésről, hogy külügyi kormányunk a kínai partokon területet óhajit bérelni vagy már ezen dolog bevégzett ténye és ha igen, szándékom-e a közvéleményt ez iránt tájékoztatni?

T. képviselőház! Van szerencsém erre nézve kijelenteni, (Halljuk! Halljuk!) hogy bár a külügyi miniszter ur az 1867: XII. törvénycikkben reárrótt hivatásnál és kötelességénél fogva, amely szerint külügyi kereskedelmi érdekeinket ő képviseli, folyton gondos és éber figyelemmel kíséri a mi kereskedelmi érdekeinket és törvényes hatáskörében előmozdítani igyekszik: azzal a tervvel, hogy Kínában területet béreljen, ez idő szerint nem foglalkozott, ennél fogva erre nézve bevégzett tényről szó sem lehet. (Élénk helyeslés.)

El kell ismernem, hogy a t. képviselő ur interpellációjában, illetőleg azon szavakban, amelyekkel interpellációját bevezette, igen figyelemreméltó és sok igazat mondott. Ma, midőn oly lázas törekvéssel keres minden állam magának távoli és tengerentúli államokban és így a Keleten is összeköttetéseket és lehetőséget arra kereskedelmi érdekeit ápolja, és inakodik, hogy kereskedelmét expanzív irányban

teljesíteni, a magyar kormánynak is kötelessége a külügyi miniszterrel egyetértőleg és az ő közreműködésével kereskedelmünket a lehetőség határain belül fokozott mérvben ápolni, nagyon is elhanyagolt export-kereskedelmünket abban a tekintetben hathatósan támogatni, hogy minden meglevő piacot lehetőleg megvédjen és megtartsa, és amennyire lehet, új piacokat nyisson. (Helyeslés.) Hanem, t. képviselőház, az a tény és az a panasz egészen általános és közismertető, hogy a mi kereskedelmi világunkban, sőt nemcsak a miénkben, hanem odaát a Lajtán túl is, ahol pedig sokkal fejlettebb kereskedelmi élet és kereskedelmi világ van, nem nagy vállalkozási szellem mutatkozott eddig ismeretlen és főleg tengerentúli új összeköttetéseket felkeresni, oda tengerentúli elmenni és ott letelepedni. Pedig, tisztelt képviselőház — és ez szolgáljon a t. képviselő ur előadásában felhozott egyes dolgokra viszontmegjegyzésül — az állam maga kereskedelmi összeköttetéseket nem teremthet és tengerentúli kereskedelmet nem létesíthet és fejleszthet, csak egy öntudatos kereskedői tevékenység és erős kereskedői iniciativa teremtheti azt meg és fejlesztheti export-kereskedelmünket, ami pedig annyira kívánatos és ország érdekében áll. (Igaz! Ugy van!) Az állam adhat és adjon is impulzusokat és ébresztszen, az állam főfeladata a támogatás és védelem.

Thaly Kálmán: A magyarokat is, ne csak az osztrákokat!

Széll Kálmán miniszterelnök: Igenis! Én a mi kereskedelmünkről is beszélek. És abban igaz a van a tisztelt képviselő urnak, hogy ennek a védelemnek egyik hathatós momentuma egy erős tengeri haderő és hogy a tengeri haderőnek minden erősitése ezen célokra szolgálhatna. Ez kétségtelen és ezt mindenki elismeri; és az illetékes tényezők ennek tudatában vannak; hogy pedig tengeri haderőnk eddig talán a kívánt mértékben nem fejleszthettük, az a pénzügyi tekinteteken mulott, melyeket szem elől téveszteni nem lehetett és amelyekkel ezt a kérdést is, mint minden költségkérdést, összhangban kell tartani. (Élénk helyeslés.) Megnyitlak azonban új és nagy tengerentúli területek a világkereskedelm számára a Keleten. A mi kereskedőinknek tehát kedvező alkalmuk nyílik arra, hogy keressenek, létesítsenek új összeköttetéseket, menjenek oda és a magyar kormány s vele egyetértőleg a külügyi miniszter, aki a mi külkereskedelmi érdekeinket törvény szerint hivatva is van képviselni és támogatja és képviseli is, azzal a világos és öntudatos eljárással, amely sajátja — ez irányú törekvéseiket támogatni fogja. A kereskedelmi világ számíthat védelemre és a lehetőség határain belül hathatós támogatásra. (Élénk, általános helyeslés.)

Ezek azok, amiket a t. képviselő ur interpellációjára, de nemcsak arra, hanem az általa fölvetett eszmékre és megjegyzésekre is kötelességemben állónak tartottam elmondani. Kérem a válasz tudomásul vételét. (Általános élénk helyeslés.)

Major Ferenc figyelmezteti a kormányt, hogy mi nekünk sem szabad elmaradnunk a nemzetek versenyében, nekünk is piacot kell szerezniünk a messze tengereken túl, mert ha mezőgazdasági ország maradunk, akkor gyarmat-ország leszünk. (Zajos felkiáltások a széksófaloldalán: Önálló vámterület! Ezért szükséges a tengeri haderő szaporítása.)

Madarász József: Isten mentis!

Justh Gyula: Önálló vámterület kell, nem tengeri haderő!

Major Ferenc: Ez hasznos befektetés volna!

Thaly Kálmán: Az osztrákok számára hasznos!

Major Ferenc: Erős tengeri haderő nélkül nincs tekintély a zászlónak. (Zaj.)

Thaly Kálmán: A fekete sarga zászlónak!

Major Ferenc: Tudomásul veszi a miniszterelnök választát, de reméli, hogy a kormány a mult mulasztásait helyre fogja útni.

(Nagycsütörtök.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Válaszol Kálmán Károly interpellációjára a nagycsütörtök megünneplése tárgyában. A színházi szabályrendeletok szerint csak nagypénteken, nagyszombaton és karácsony estéjén nem tartanak előadásokat. Nagycsütörtökön, felfogása szerint, mindig olyan darabot kell előadni, mely vonatkozásban van az ünneppel, vagy legalább is komoly darab. A gyakorlat is ezt mutatja. Például az Ember tragédiája, melyet az idén a Nemzeti Színházban adtak, vallásos érzelmeket kelt az emberben. Ez tehát nem zavarja az ünnepet.

Kálmán Károly válasza után a Ház tudomásul veszi a miniszterelnök feleletét.

(Napirend. Interpelláció.)

Elnök: A holnap délelőtt tíz órakor kezdődő ülés napirendjére a kuriai bíróságról szóló törvényjavaslat tárgyalását tűzi ki.

Páder Rezső bővebb megokolással a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása arról, hogy az igazságügyi miniszter a lelkesíti konzruo-kiezsztési

eljárás kapcsolatosan, a bíróságokat és királyi ügyészségeket a lelkészek elleni bűnvádi adatoknak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez való beküldésére utasította?

2. Megegyeztetetőknek tartja-e ezt a vallási békével, a személyes szabadsággal, jog, igazság és az illendőség követelményeivel?

3. Szándékozik-e oda hatni, hogy ezen jelzett igazságügyi miniszteri rendelet visszavonásával a hazai lelkészekre nézve ezen gyanúsító és lealázó eljárás beszüntetessék?

Elnök: Az interpellációt kiadja a miniszterelnöknek.

Az ülés délután 5 órakor végződik.

BELFÖLD.

Lueger masirozik. Az izlések és a fegyverek különbözők. Lueger ur az alsó-ausztriai tartománygyűlés tegnapi ülésében tajtékzó szájjal kelt ki Magyarország ellen s végezetül elsütötte a nagy ágyút is; hogy ők masirozni fognak a falánk magyarság ellen. Széll Kálmán miniszterelnök pedig a magyar képviselőház mai ülésében előkelő nyugalommal tért napirendre a bécsi szájhős fölé, akinek puffanásnál többet nem érő támadásai még sem rőtök arra, hogy Magyarország miniszterelnöke foglalkozzék velük. Lueger ur tehát ágyuval támad Magyarországra, míg a magyar miniszterelnök egy-két finom tüszurással is beéri. S az eredmény mégis az, hogy Lueger ur az ágyujával s a masirozásával együtt sem ijeszti meg az utolsó falusi kántort sem, ellenben az a pár tüszurás alighanem össze fogja lapítani a felfujt bécsi léggömböt. A külföld majd összeveti a Lueger ur izlését és fegyverét a magyar miniszterelnökével s kétségtelenül rájön, hogy Lueger ur olyan ágyuval lövöldöz s olyan sereggel masiroz, amelyik nem is létezik, ellenben a magyar miniszterelnök, ha csak tüvel szurja meg a Lueger ur szereplését, de az a tü legalább létezik. Mi pedig idehaza úgy vóljuk, hogy az ország a legnagyobb lelki nyugalommal bizhatja most már ezt a kis harcot miniszterelnökre. Mert aki a szörnyű pöz alatt is olyan jól meglátja a Lueger ur törpe-ségét, hogy egy-két megvető szónál többre nem érdemesíti, az kétségtelenül tudja, hogy mit csinál, s a maga jó izlésével példát mutat, hogy magyar ember egyáltalán ne törődjék sokat a Lueger ur bolondos ágyujával. Csak hadd lövöldözzék tovább és masirozzon is: nem kell tőle megijedni. A magyar nemzet méltóságán esnek folt, ha többet szánná az ilyen urnak egy-két tüszurásnál.

A kegyzserek. A Magyarország mai első cikke a kuriai bíróságról szóló törvényjavaslat 170. §-ával foglalkozik és megtámadja a szakasznak azt a rendelkezését, amely büntetéssel sújtja a kegyzserek segítségével való korteskedést. A cikk, amelyről el kell ismerni, hogy objektivitásra törekszik, két argumentumot említi. Az egyik az, hogy senkinek tudta megmondani, mik a kegyzserek, sem a katolikus pap, sem a zsidó jogász; ebből tehát az következik, hogy a kegyzserekkel való korteskedés ürügye, zaklatásoknak nyit teret. A másik az, hogy csak a katolikus vallásnak vannak kegyzserei, tehát a paragrafus megbélyegzi a katolikus lelkészeket. Mindkét ellenvetés téves. A kegyzserek definíciója megtalálható minden egyházi jogi kézikönyvben; kell tudnia róluk minden papnak és minden kánonjogásznak. A kegyzserek a ritus külső kellékei, így a szentelt ostyá, a szentelt olaj stb. És ilyen értelemben vannak kegyzserei nem csupán a katolikus egyháznak, hanem még sokkal nagyobb számban az orthodox egyházaknak, vannak kegyzserei a zsidó vallásnak, sőt az urvacsora kiszolgáltatójánál a protestáns vallásnak is. Mivel pedig a kegyzserek fogalma pontosan meghatározható; mivel továbbá a kegyzserek nemcsak a katolikus szertartásban fordulnak elő: ennél fogva a 170. szakasszal szemben sem az üldözés gondolama, sem a megbélyegzés vádjá nem tartható fenn. Ezeket a közvélemény helyes tájékoztatása végett meg kellett jegyeznünk, ugyanazzal az objektivitással, amelylyel lapitársunk illusztris cikkirója a kérdést fölvetette.

Gyárak a város közpén. Budapest levegője rossz, sőt nagyon rossz. A magyar főváros egészségügye a leggyengébbek közül való egész Európában. Sok egyéb ok közül nem a legutolsó oka ennek az, hogy egész csomó gyár terjeszti a

város belsejében a betegségek csiráit, nemcsak a füstjével, veszedelmes légzölégésével, hanem azáltal is, hogy nagy embetömegeket tart egész nap szűk helyen összehúsfva. Hogy ezzel a dologgal itt foglalkozunk most, arra okot Széll Kálmán miniszterelnöknek az a válasza adott, amelylyel Buzáth Ferencnek egy régebbi interpellációját intézte el. Csak az interpellációt intézte el, de nem egyuttal azt a nagyon fontos kérdést is, amelyet ez az interpelláció felszínre dobott. Azt kívánta az interpelláló képviselő, hogy a főváros belső területéről vigyék el a gyárakat messzebb eső helyekre, ahol nem hoznak veszedelmet a lakosság egészségére és nem akadályozzák a város fejlődését. A kérdés komoly megfontolásra érdemes és ezt nemcsak elismerte a miniszterelnök, hanem elismerte a veszedelmes állapot megszüntetésének a szükségességét és pozitív ígéretet tett arra, hogy igyekezni fog segíteni a bajon. Ujabb jele ez a válasz annak, hogy a miniszterelnök eleven érzéssel, komoly jóindulattal karol fel minden közérdekű kérdést, amelylyel foglalkozni módja van. Ez a kérdés pedig olyan, amelylyel nagyon komolyan kell foglalkozni. Igaz, hogy megvannak a maga nagy nehézségei; igaz, hogy a gyökeres orvoslázhoz nagy idő; sok pénz és sok munka szükséges. De a főváros egészségének, fejlődésének érdekei — amelyek korántsem helyi érdekek — meg is követelik a legnagyobb áldozatot, a legnagyobb fáradságot is. És megkövetelik ezek a fontos érdekek azt, hogy amit azonnal meg lehet tenni, az azonnal történjék meg, vagy legalább amit azonnal meg lehet tenni, ahhoz azonnal lássanak hozzá. A magánvállalatok kezén levő ipartelemek kitelepítése természetesen nem megy egykönnyen. De tegye meg az állam legalább azt, hogy adjon példát; siessen, amennyire lehet, legalább az állami gyárakat eltávolítani a közegészség és a városfejlődés útjából. Ott van a három dohánygyár a város belsejének forgalmas és fejlődésnek indult részeiben: az Erzsébetvárosban, a Józsefvárosban és Ferencvárosban. Mindegyik gyár körülbelül ezer munkást foglalkoztat; mindegyik valóságos tenyésztő telepe a betegségeknek. Vigyék ki a városból legalább ezeket, anint kivittek a kaszárnyákat és a kórházakat is az egy Rókus-kórház kivételével. Ez a legsürgősebb tennivaló. Azután lehet majd beszélni arról, hogy mi történjék a többi gyárteleppel, amelynek magánemberek, privátársaságok a tulajdonosai. Ezeknek a kisajátítására és a városra kívül való elhelyezésére is sornak kell kerülnie. Mert amilyen nagy közgazdasági előny a gyárpar fejlődése, olyan kára a város egészségének és fejlődésének az a sok gyár, amely a város belső részeiben okádja naphosszat a füstöt. Ez a két érdek, az ipar érdeke és a közegészség, meg a városfejlődés érdeke egyáltalán nem ellentétes. Csak akkor kerül ellentétbe egymással, hogyha olyan kezek avatkoznak a dolgukba, amelyek nem értenek sem az egyikhez, sem a másikhoz. A gyárpar amúgy is kifelé gravitál, ami természetes is, hiszen új gyárak már a telek drágasága miatt sem keletkezhetnek benn a városban és a meglévők sem terjeszkedhetnek a szűkségnek megfelelően. Azt a hibát, hogy gyárak építését olyan területen engedték meg, ahol már város volt, vagy olyan területen, amelyről előre lehetett látni, hogy a város terjeszkedésének a közel jövőben szüksége lesz rá, régebben követték el; és ezt a hibát nem is lehet másképpen, mint gyökeres intézkedéssel jóvá tenni. Az a városrész, amelyben nagy, éktelen gyárépületek ékelődnek a lakóházak közé, valósággal halálra van ítélve. És egyebek közt azért nem fejlődhet Budapest a természetes irányban, a Duna mentén fölfelé, mert a Margit-hidtól föl egész Újpestig gyárak állnak a terjeszkedés útjában. Ha megtalálják a helyes módját annak, hogy a gyárakat mind elhelyezzék, elég távol arra, hogy se egészségügyi veszedelmet ne okozzanak, se a város fejlődését fel ne tartásák, de elég közel arra, hogy megtartsák a kontaktust a fővárossal, ebből semmi kára sem lesz az iparnak, sőt sok részben javára is fog válni. Csak a félrendszabályok azok, amelyek egyfelől ártalmasak, másfelől haszontalanok. Az olyan fölösleges vexaturák nél-

dául, amelylyel a hatósági bölcsöség a füst-émésztő készülékek kényszerének képében üldözi a gyárakat, egyenesen felsőbb beavatkozással kellene utját szegni. Ez, a mellett, hogy képtelen és igazságtalan, még teljesen céltalan is. Ellenben a kérdés gyökeres megoldásáért, amelyet ma Széll Kálmán kilitásba helyezett, halás lesz a főváros közönsége és a nagyiparnak sem lesz oka bánkódni.

Minisztertanács. A kabinet tagjai ma délután 5 órakor tanácskozássra gyűltek össze és esti 7-ig maradtak együtt. A minisztertanács felhivatalos jelentés szerint a folyó ügyekkel foglalkozott.

Lukács pénzügyminiszter szabadságon. Politikai körökben élénk benyomást tett az a hír, hogy Lukács László pénzügyminiszter tegnap este több heti tartózkodásra Olaszországba utazott. A hír valóban bizonyult s kitudódott a hírtelen elutazásának oka is. A pénzügyminiszter az utóbbi időkben sokat szenvedett régi idegbajától; az elmúlt télnek válságai erősen megviselték amúgy is rozoga egészségét és állapota legújában olyan rosszra fordult, hogy orvosai jóidőre tiltották minden hivatalos foglalkozástól. Ugyancsak orvosi tanácsra déli tájakra ment gyógyulni és üdülni. Remélhető, hogy néhány hét múlva egészségesen jön vissza a miniszter; de ha idegbaja nem enyhül, akkor talán hosszabb időre kell majd tárcája vezetésével járó idegfeszítő munkától tartózkodnia.

A külügyminiszter elutazása. Gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter ma délelőtt Mérey udvari tanácsos kíséretében Bécsbe utazott, ahova este érkezett meg. Gróf Szécheny ösztályfőnök már tegnapelőtt, Suzzara ösztályfőnök tegnap tért vissza Bécsbe. Dóczy Lajos pedig, mint már említettük, Berlinbe utazott.

Vasut a föld alatt. A Budapesten élő szezeény halandónak libabőr lesz a háta, ha elolvassa a főváros mai közgyűléséről szóló tudósítást. Nem kisebb veszedelem fenyeget bennünket, mint az, amelyre borzadva emlékeznünk vissza, mint a milleniumi kiállítást megelőző idők egyik legsötétebb emlékére. Megint fel akarják ásní a várost; azt akarják megint, hogy hiteaénét után keresztül ocsmány földszag rémitse az emberek, akiket arra visz sorsuk és hegymászó cipőkkel kelljen fölszerelni magunkat, ha turista kirándulásra indulunk a Gizella-térré, vagy a Múzeum-köztúra. És — komolyan szólva erről a nagyon komoly dologról az akarják, hogy a mi drága, de rossz levegőnk megint megteljen a föld gyomrából feltörlődő mizmakkal és számtalan nyavalyánkunk számtalan oka megszaporodjék még azzal is, amelyet a felszaggatott utcának mélysegei lehelnek ki magukból. Arról van szó ugyanis, hogy a földalatti villamos vasutat meghosszabbítsák a Gizellatértől a belvárosra át a Múzeum-körutig és ennek a kedvéért akarják ránk zúdítani azt a förtelmes veszedelmet, amelyet nagyon jól ismer az évekig tartó asztásokkal már éppen eléggé meggyötört fővárosi közönség. Nehogy pedig azt gondolja valaki, hogy ez kiesinyes jajveszékülés, amelylyel a haladásnak akar gáncsot vetni a mi kényelomszeretünk. Mikor csatornáztak, elszenvetük, mert szűk volt rá. Mikor a vízvezeték csöveit rakták le, elszenvetük, mert igen nagy szükség volt rá. Még mikor az Andrássy-ut elatt csinálták a villamos vasutat, azt is elszenvetük, mert azt hittük, hogy ez is jó dolog lesz. De most már egész biztosan tudjuk, hogy ez az újabb vasut a föld alatt egyáltalán nem lenne jó dolog. Az Andrássy-uti sem vált be, erről az újabb tervezetről pedig éppenséggel előre lehet tudni, hogy tökéletesen elhibázott. Mikor az Andrássy-ut alatt megépítették a Ferenc József-vasutat, akkor megvolt a tervezőknek az a mentésük, hogy nem volt tapasztalásuk ezen a téren. De most itt vannak a majd háromszázötödös tapasztalások. Az első földalatti villamos vasut üzletnek is rossz, a főváros szempontjából is majdnem haszontalan. Forgalma minimális, hiszen két százaléknál többet nem jövedelmez. Ebből következik, hogy a főváros sem kap a jövedelemből részesedést, ami pedig egy bevált közúti vasutnál jelentékenyen szaporítja a közjövödelmeket. Így például a közúti vasut a múlt évben százbétezer forintot szállított be ezen a címen a főváros pénztárába. Hogy a jövedelmezőségről szólunk első sorban, annak az az oka, hogy a jövedelem egyenes arányban van az ilyen közlekedési vállalat hasznosságával. A fővárosi közönség nem veszi eléggé hasznát a földalatti villamosnak. Ez következik ezekből az üzleti eredményekből. Mire való hát egy újabb kísérlet, amelyről előre tudjuk, hogy káros és fölösleges? Fölösleges is. mert a Bel-

város közti közlekedésének a kérdését egy más társaság előnyösebben készül megoldani és erre nézve már nemesak tárgyalta a fővárossal, de a szóban levő területeket már le is foglalta magának. Semmi ok sem szól tehát a mellett, hogy a Belváros nagy részét aláadni engedjük, de ellene van argumentum eleget. Reméljük, hogy a közgyűlés mai határozata egyáltalán nem jelenti azt, hogy a tervezett új földalatti vasút megkapja az engedelmet. A terveket ám hadd nyujtsák be; csak legyen, aki elfogadja őket. Nincs erre a vasutru szükségére senkinek, csak egy érdekesopornak, amely lehet erőszakos, de reméljük, nem lesz elég erős arra, hogy a maga érdekével legyőzze a főváros lakosságának egyetemes érdekét.

A kuriai bíráskodás és a katolikus papok. A szabadelvű párthoz tartozó katolikus papok, mint értesülünk, tudtára adták Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot az egyházi részből emelt kifogásokra való tekintettel nem szavazhatják meg. A miniszterelnök, tekintetbe véve e képviselőknek egyházuk irányában való kötelességeiket, tudomásul vette bejelentésüket.

Fegyelmi szabályzat. A hivatalos lap mai száma közli az állami számvevőszék alkalmazottai részére kibocsátott újabb fegyelmi szabályzatot, mely több tekintetben figyelmet érdemel, a számvevőszék tisztviselőinek jogaitól iránt érvényesülő liberálisabb álláspontjánál fogva.

Nevezetesen megállapítja, hogy a fegyelmi tanács mint bíróság előtt az eljárás az állami számvevőszék alkalmazottaira nézve nyilvános és a közvetlen tárgyalást is elrendelheti; hogy a vádlott védőt is hozhat magával és amíg például a miniszteri tisztviselő ellen hozott fegyelmi határozatok jogérvénye feltétlenül az illető miniszter jóváhagyásától függ, addig az állami számvevőszék fegyelmi tanácsa által hozott határozat ellen az elmarasztalt az állami számvevőszék elnökehez felelőssel élhet és amennyiben a kitűzött 8 napi határidő alatt egyik fel részéről sem történik felelőzés, a fegyelmi tanács határozata jogerőre emelkedik. Ez az eljárás is nélkülözi ugyan a teljesen független bírói eljárásnak biztositóit, de legalább az eddig érvényben volt fegyelmi szabályzathoz képest lényeges haladást jelent és az állami számvevőszék alkalmazottaira nézve kivételes kedvezőbb helyzetet teremt.

A szentesítés előtt. Az országgyűlés két házának a szentesítendő törvényjavaslatokat átvizsgáló bizottsága Daruváry Alajos főrendiházi alelnök elnökségével ülést tartott, amelyen átvizsgálván a Washingtonban 1897. június 15-én kötött egyetemes postaszervezési beiktatásáról, a kovácsháza-csabai keskenyvágányu helyierdeki vasút engedélyezéséről, a polgári jogsegély tárgyában Hágában létrejött nemzetközi egyezmény beiktatásáról, a föllálandó honvéd-főreáliskola és két hadapródiskola céljaira szolgáló építkezések költségeinek fedezésére szükséges póthiteiről, a belovár-erősei helyierdeki gőzmozdony vasút engedélyezéséről, a budapest-szentlőrinci keskenyvágányu gőzmozdony helyierdeki vasutnak szabványos kettősvágányra és villamos üzemre való átalakítása, folytatásának kiépítése és a kapcsolatban tervezett szárnyvonalnak engedélyezéséről és 1899. évi állami költségvetéséről szóló törvényjavaslatok végleges szövegét, azt a két ház megállapodásával mindenben egyeztetve találta. Ennél fogva a felsorolt törvényjavaslatokat a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztették.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferenc elnöklete mellett pénteken, e hó 28-án délután hat órakor értekezletet tart az önálló vámtérület ügyében megindított országos mozgalom tárgyában.

KÜLFÖLD.

A revízió.

Budapest, április 26.

Most, hogy a bordereauról már kiderült, hogy sem nem fontos, sem Dreyfus nem írta, a vezérkar emberei nem is vetnek rá súlyt — jól lehet a haditörvényszék egész tárgyalása jobban — a körül folyt — s más titkos iratokkal bizonyítgatják Dreyfus bűnösségét. Caignet százados, akit háromszor hallgattak ki, egész előadást tartott azokról a titkos iratokról s jölehet konstataálja, hogy Du Paty azokban is követett el hamisításokat, vakarásokat, mégis Dreyfus tartja bűnösnek; amikor pedig arra figyelmeztetik, hogy hiszen ez s ez az irat másvalakire vonatkozik, ebből ő csak azt következteti, hogy Dreyfusnak bűntársai voltak, sőt a Dubois névről, amelynek viselőjére a *cette canaille de D...* féle cédula vonatkozik, szintén azt sejteti, hogy az *ánoc* alatt Dreyfus rejtőzik. A katona urakat, amint látszik, egyáltalában nem lehet az igazságról meggyőzni. Mai hireink a következők:

A Figaro ma Caignet századosnak, Barthou és Guérin volt minisztereknek vallomását közli.

(A titkos iratscomó.)

Caignet százados azt mondja, hogy a hirszerző iroda megszerzte egyik külföldi hatalmasság A. A. nevű tisztviselőjének 1895. január 17-én kelt levelét. Ebben az iratban Casimir-Fériernek lemondására való célzással a levél írója a következőket jegyzi meg:

Ami Dreyfust illeti, most már megnyugodtak és végre belátták, hogy korrekciót jártam el.

Caignet százados bizonyos fontosságot tulajdonít ennek a levélnek, mert a szóban forgó tisztviselő kémkedéssel foglalkozott és mert egy 1895. júniusában kelt levél, amelyet A. ugy látszik egyik barátjának írt, a következőt tartalmazta:

A ravasz Hamtaux örül annak, hogy a kormányhatóságok demantálnak. A kormányhatóságoknak mindig kell demantálniuk.

Caignet százados előadja azután, hogy A. és Dreyfus között milyen módon jühetett összeköttetés létre, azután elmondja a titkos dossierben foglalt, Dreyfust terhelő kémkezelési eseteket.

Caignet aztán megemlíti azt a körülményt, hogy a hirszerzőiroda A. tisztviselő elődjénél talált elégette papírok által szerzett azokról tudomást, hogy a lövegek melinittel való töltésének titkát egy idegen hatalmasságnak elárulták. Caignet hozzáfűzte ehhez, hogy ezek a papírmaradékok a bordereaural bizonyos hasonlóságot mutattak, a melnek írása nem Dreyfustól származik, de a melyet talán ő lepaúzt.

Caignet kijelenti, hogy az összes irodákban, a hol Dreyfust alkalmazták, okmányok eltűnését konstataálták.

A tanu azután kiterjeszkedik a dossiernek arra a részére, amely Henry hamisítását, Weyler levelét és B.-nek A.-hoz intézett hiteles levelét tartalmazza, amely utóbbiban a D.-nek olvasott kezdőbetű, ugy látszik, A. betű. Caignet felfedezte, hogy ebben a levélben egy másik kezdőbetűt kivakartak. Caignet azt hiszi, hogy A. más ügynököt is foglalkoztatott, akik A. A.-nak éppen ugy, mint Dreyfusnak híreket szolgáltattak és azt hiszi, hogy ennek a levélnek a hamisítása Du Paty terhelő. A százados végre kijelenti, hogy akkor is meg lesz győződve Dreyfus bűnösségéről, ha ő nem is szerzője a bordereunak és azt mondja, hogy nincs tudomása arról, hogy a bordereuban felsorolt okmányokat tényleg kiszolgáltatták-e egy idegen hatalmasságnak.

A január 21-iki és 26-iki kihallgatáson Caignet a titkos dossier néhány okmányát terjesztette a törvényszék elé.

(Ismét a fátyolos hölgy.)

Barthou volt közmunkaügyi és utóbb helügy-miniszter határozottan állítja, hogy annak idején soha egy betűt sem hallott a Dreyfus állítólagos vallomásáról és Dupuy akkori miniszterelnök épp mostanában jelentette ki neki, hogy Lebrun-Renault sem neki, sem Casimir-Férier elnöknek semmit sem szólt erről.

Barthou azután Mélinnek a *res iudicata*-ra vonatkozó álláspontját magyarázza és szinte ünnepies hangon jelenti ki a következőket:

— Két dolog van, amit meg kell említenem, mert megesküdtem, hogy megmondom a teljes igazságot. Az egyik Du Patyra vonatkozik. Belügyminiszter koromban megvizsgáltam a Du Patyra vonatkozó rendőri iratscomót. Nem szólnék erről az iratscomóról, ha csak rendőri jegyzetek volnának benne, amelyek mindig kétesek lehetnek, de vannak benne iratok, amelyekből kitünik, hogy Paty egy magánügyben már több évvel ezelőtt is egy fátyolos hölgyvel kézbesített egy levelet az Iparpalota háta mögött. Megmutattam ezt az iratscomót Méline miniszterelnöknek, valamint a hadügyi és igazságügyi minisztereknek, mert Esterházyknak pár évvel utóbb hasonló módon kézbesítették azt a bizonyos szabadító okiratot.

Jól emlékszem továbbá, hogy Billot tábornok a Zola-pérről alkalmával azt mondta, hogy neki napokon át kétfelől voltak Dreyfus bűnössége felől és több éjszaka nem tudott e miatt aludni.

Guérin volt igazságügyminiszter azt mondja, hogy Fabre ezredes a bordereau láttára azonnal a Dreyfus irását ismerte föl rajta. Ugyancsak Guérin konstataálja, hogy Mercier hadügyminiszter annak idején nem szólt a minisztertanácsnak a Dreyfus vallomásáról. — Dreyfus vád alá helyezését a minisztertanács egyhangulag mondta ki, csak Hanotaux tett némi ellenvetést.

(Du Paty vallomása.)

Páris, április 26.

Du Paty de Clam még nem kapott engedélyt Merciertől arra, hogy a semmitőszék előtt megjelenhessék. Du Paty de Clam egyébiránt már nem is taadja üzelmeit, de azt mondja, hogy nem

fél, mert felelősséget felel. Megvallja, hogy Henry-vel együtt követte el a hamisításokat, de felelősséget egyenes parancsára.

HIREK.

Budapest, április 25.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Gödöllőn. A király szombaton reggel utazik Gödöllőre, nem pedig — mint tervezve volt — este. Ezt a változást azzal hozzák összefüggésbe, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem szombaton Bécsbe érkezik.

— Uj magyar nemes. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Scholtz János Emil matheói lövarkör- és plébáru-gyárosnak és törvényes utódainak a hazai gyáripár fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet a matheói előnévvel díjmentesen adományozta.

— Az özvegy trónörökösén Bécsben. Bécsből jelentik, hogy Stefánia özvegy trónörökösén három hónapi távollét után ma reggel Bécsbe érkezett. Leánya Erzsébet főhercegnő továbbra is Miramareban maradt.

— Az aradi püspökválasztás. Az aradi görög keleti román egyházmagyar püspökválasztó gyűlése május 14-én lesz. Az első nap kétségtelenül a megalkudással és a mandátumok igazolásával fog eltelni és a tulajdonképpeni választást másnap, május 15-én tartják meg. A püspökválasztás előkészületeinek megtételére a rendes egyházi zsinat pár nap mulva, május 2-án ülést tart.

— Az angol királynő Németországban. A Daily Mail Viktória angol királynőnek Németországban tennő látogatásáról ír. Úgy értesül az említett újság, hogy Ernő szász-köburgi herceg emlékszóbrának a leleplezését május 10-ikére tűzték ki és hogy Viktória királynő Dél-Franciaországba való indulását ez ideig elhalasztván, a leleplezési ünnepre megjelenik.

— Az új tengernagy. Bécsből táviratozzák, hogy a király báró Spaun tengerészeti parancsnokot tengernaggyá nevezte ki. Báró Spaun a tengerészet főnöke és csak rövid idő óta tölti be ezt a magas állást.

— Erzsébet királyné emléke. Póstyén fürdő igazgatósága, a földmívelési minisztérium felhívására, a fürdővendégek részére szolgáló nagyarányu parkjában egy szomorúfűz környezte helyot létesített a megboldogult királyné emlékére s ugyanide díszes emlékkövet helyezt.

— Auersperg herceg házassága. Nagy feltűnést keltett ezelőtt három esztendővel Bécsben Auersperg Ferenc herceg eltnése. Auersperg herceg, aki nagy lábon élt, rengeteg sok adósságot hagyott hátra, amikor elült Bécsből. Amerikába szökött a herceg hitelezői elől s ott liftes legénynek állott be. Ugy látszik, sok borralvót kapott, mert nemsokára elhagyta állását s beiratkozott az orvos-egyetemre. Most Bécsből azt jelentik, hogy a herceg az egyetemet is elhagyja, mert eljegyezte Hazard amerikai milliomos leányát, akivel rendkívül nagy hozományt kap.

— Névmagyarosítás. Reich Bernát (Béla), a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cég könyvkiadó-hivatali tisztviselője, nevét belügyminiszteri engedéllyel Bétire magyarosította meg.

— Az Albrecht-szobor. Bécsben híre jár, hogy Vilmos német császár is részt fog venni az Albrecht-szobor leleplezése ünnepén. Berlinből jelentik a N. W. T.-nak, hogy a császár nem utazik Bécsbe. A szobor leleplezésén jelen lesz a szász király, Luitpold bajor régensherceg, Lipót bajor, Fülöp, Albrecht, Róbert és Ulrick württembergi herceg.

— Bossányi László temetése. Ma délután temették Rákospalotán Bossányi Lászlót a közönség nagy részvetele mellett. Külön vonatok hozták a fővárosból, Vacról, Gödöllőről és Fótórról a gyászoló közönséget. Ott volt többek között báró Daniel Ernő, a Hazai Takarékpénztár képviselője, Székely Ödön, Fair Miksa, dr. Végő Artur, Boró Zsigmond, dr. Jellinek Henrik, Baumgarten Lajos igazgató, Iray főfelügyelő és a Hazai Takarékpénztár és Közüti Vaspálya Társaság több tisztviselője; azonkívül Pest varmegye képviselőjében Beniczky Ferenc főispán, Beniczky Lajos alispán és a tiszti kar teljes számban; a magyar urlovasok egyesülete képviselőjében dr. Magyar László és gróf Bavarosky. A vidék polgársága is nagy számban jött el a temetésre. A bezenetést Ilék újpesti plébános végezte nagy segédlettel; a koporsónál Fazekas Agoston, Pest varmegye főjegyzője mondott megható beszédet, esetelve az elkötözöttnek bezaszeretét és a közügyek terén kifejtett buzgalmat. A ravatalra igen sok koszorút helyeztek. A koporsót hat lovas kocsi vitte a rákospalotai sírkertbe. Két oldalát haladtak a pestvarmegyei hajduk kivont karddal és a rákospalotai tisztsóság.

— **Gróf Hohenwarth halála.** Az osztrák politikai közélet egyik legmarkánsabb alakja, aki három évtizeden át fontos szerepet vitt hazája történetében. Gróf Hohenwarth Károly Zsigmond volt osztrák miniszterelnök, az osztrák számvetőszék elnöke, ma reggel ötödél órakor Bécsben meghalt. Hohenwarth utolsó éveiben sokat betegeskedett és a politikától teljesen visszavonulva, részint krajnai birtokán, részint a délvidéken vagy Bécsben élt. Tegnep még egészen türehető volt az aggkortól gyötört állapotú és ma reggel, amint felesége fölöttök benyitott hozzá, halva találta ágyában. Álmában érte utól a halál a hetvenöt éves államférfiut.

Gróf Hohenwarth Károly Zsigmond született 1824. február 24-én. Nagybátyjától nagy vagyonot örökölt és a hivatalnok pályára lépett. A német időben Fiumében, majd Karintában és Felső-Ausztriában szolgált, az utóbbi tartományok helytartója volt a polgári minisztérium alatt. A mikor a kabinet 1871. tavaszán ellenkezésbe került a választási törvény revíziójának kérdésében a koronával, a csehekkel és a lengyelekkel, a császár nagy meglepetésre Hohenwarthot bízta meg a kabinetalakítással, amelyben aztán federalisztikus és klerikális politikusok kaptak tárcát. A többségben levő ellenzék elvetette az új minisztérium minden javaslatát s bizalmatlanságot is szavazott neki. A császár azonban a bizalom új jelével tüntette ki a kabinetet és gróf Hohenwarth továbbra is megmaradt a kormány élén. 1871. augusztus 11-én fölösztalta a birodalmi gyűlést s összehívta a tartományok gyűléseit. A cseh tartománygyűlés a német képviselők kilépése után a cseh közjog elismerését követelte a kabinetől, amely elvileg beleegyzett ebbe. Szabályozták federalisztikus alapon Csehország és Ausztria viszonyát. Elvégre a csehek azt is követelték, hogy Ferenc József koronáztassa meg magát cseh királyiá és tegyen esküt a cseh alkotmányra.

Hohenwarth kedvezően felelt erre és az osztrák alkotmány teljes felforgatását tervezte, de Beust külügyminiszter egész befolyását latba vetette a terv meggyűsítése érdekében. Maga Andrássy kőterebesről sietett Bécsbe, hogy a király felvilágosítsa a dualizmus ellen tervezett merényletéről. Október 20-án volt a nagy koronatanács. Beust, Andrássy és Lönyay Menyhért erélyesen szembeszálltak az osztrák alkotmány felforgatása ellen, támogatva Kuhn hadügyminisztertől és Holzgethan pénzügyminisztertől, aki azon a koronatanácsban ezeket mondotta:

— Régi, kiszolgált hivatalnok vagyok, politikával nem sokat törődtem, de amit Hohenwarth akar, ez már tiszta hazaárulás.

Azt mondják, hogy a politikailag indifferens miniszternek e nyilatkozata rendkívül mély benyomást gyakorolt a királyra. Másnap megtörtént a korona döntése. A király elfogadta Beust előterjesztését, hogy a cseh követelésekre leirat intéztesse a cseh tartománygyűléshez, és Hohenwarth vonakodott a leiratot ellenjegyzésével ellátni. A Hohenwarth-kabinet megbukott és másnap a félhivatalos Oesterreichischer Journalban megjelent a König Andrássy című cikk, amelyben Hohenwarth utóljára üntötte ki mérgét Andrássy ellen.

Hohenwarthnak még bukása után is nagy szerepe volt az osztrák parlamenti életben. 1893 ig szlovén, cseh és klerikális-német csoportjával Taaffét támogatta, később pedig a Windischgrätz-minisztériumnak és a koalíciónak volt oszlopa. Hohenwarth híveinek száma azonban egyre fogyott. 1895. óta elnöke volt a legfelsőbb osztrák számvetőszéknek.

Három fia maradt, a legidősebbik Hugó, dragonyos kapitány, Gübert gróf, monarkiank követe Tangerben s a harmadik Rudolf gróf korvett-kapitány.

— **A munkáslakások és a gyár.** A műtrágyagyár potom pénzért óriás területet kapott a fővárostól azzal a kikötéssel, hogy a területre munkáslakásokat is kell építenie, nemcsak gyárat. A gyár már megvan, a munkásházakra azonban halasztást kért a vállalat. Megadták neki, mert hát nem a munkás fontos, hanem a gyár.

— **A felekezeti béke diadala.** A bács-bodrogmegyei Csurog községből a felekezeti béke szép nyilvánulásáról ad hírt tudósítónk. A zsidó hitközség tegnapielőtt a zsidó iskolaszék elnökévé Nagy Mátyást, a csurogi római katolikus plébánost választotta meg. A plébános, aki a helyi tanügy iránt mindig melegen érdeklődött, a tisztséget elfogadta.

— **Duka Tivadar a szabadelvű klubban.** Duka Tivadar Londonban élő hazánkfi, még egy hétig Budapesten marad. Délben Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter vendége volt Duka Tivadar, aki Hegedűsnek és családjának régi ismerőse. A kereskedelmi miniszter ma este felvezette a szabadelvű klubba, ahol az öreg ur sok régi ismerősével találkozott. Hegedűs Sándor többeknek bemutatta, így Szell miniszterelnöknek is, aki hosszabb ideig beszélgetett tudós hazánkfiával. Gróf Szapáry Gyula, báró Podmaniczky Frigyes s többben az idősebb urak közül régi ismerősként üdvözölték Dukát, aki társalgás közben érdekes dolgokat beszélt Angliának Magyarországgal való gazdasági s egyéb vonatkozásairól.

— **Hinaus.** Mivelhogy a fejtől kapja meg a hal azt a bizonyos pikáns illatot, amely után kilöki az ablakon, a fejtől megszagosodott Bécs szid bennünket, mint a bokrot. S mi uri emberek nem teszünk ez ellen semmit. Ugy megyünk tovább az utunkon, mintha az utéan kiöltögeti ránk a nyelvet a suszterinas. Vannak azonban fölháborító szemtelenségek, amiért még akkor is megérdemli a botot, aki sérteget, ha suszterinas, vagy ami ezzel körülbelül egyértelmű, *Deutsches Volkblatt* a neve. Ez a kis trágár újság április huszonegyedikén a maga történelmi naptárában ezt írta:

Történelmi naptár és emléknapok.

— Április 21. —

Kossuth Lajosnak, a hírhedt magyar komédiásnak, fejedelem-gyilkosok magasztalójának és politikai szélhámosnak a születése napja.

A hitvány kis történelmi följegyzést a soproni Oedenburger Zeitung vette észre s méltányolta is a maga érdeme szerint. Fölhívja a soproni lap a Deutsches Volkblatt magyarországi olvasóit, hogy ne vegyék többé a kezükbe ezt a szennyes papírost, mi meg a kereskedelmi miniszter ur figyelmét hívjuk föl erre az újságra. Ki kell tiltani Magyarországról, mivelhogy az ilyen iránmóddal szemben teljesen védtelenül állunk. Nekünk nincs lapunk, amely képes lenne olyan hangon válaszolni ennek a bécsi hírlapnak, amilyen durva és aljas a támadás.

— **Gyermekvédő kongresszus.** A nemzetközi gyermekvédő kongresszus ünnepre rendező bizottsága tegnapi ülésén a bizottság elnökéül Hegedűs Sándornét választotta meg és küldöttség útján kérte fel a választás elfogadására. Az elnöki tisztségre Csiky Gyalmánné urnót választották meg.

— **Gyásznap.** A minap elhunyt gereuthi Hirsch Klára baróné emlékére a Damjanich-utcai izraelita leányarvázah helyiségében ma délután gyásznap volt. A nagy termet ez alkalommal gyászpompával ékesítették és a terem zsúfoltasig megtelt gyászruhás közönséggel. Ott voltak: az izraelita hitközség a Chevre Kadisab, a budapesti izraelita jótékonyági egyesületek, az izraelita négyelet elnökségei és a hitközség színe java. A két leányarvázah növendékei és a templomi kar gyászeke után dr. Kohn Sámuel főrabbi megható beszédben esetezte a nagy halott érdemeit. Egy kis árvalányka imája után Lazarus főkantór szép gyászdalt adott elő.

— **A sikkasztó ügyvéd.** A múlt hónapban történt, hogy dr. Kratter lemergi ügyvéd nyolcvanezer forintot sikkasztott és eltűnt. Ma levél érkezett New Yorkból ügyvédi irodájának gondnokához s ebből kitudódott, hogy Kratter New Yorkban van. Egy ottani bankházban tizenöt ezer dollárt helyezett el a sikkasztó ügyvéd. Az osztrák-magyar konzul kérésére ezt az összeget lefogalták.

— **Házasság.** Dr. Grünfeld Adolf eljegyezte Goldstein Jolán kisasszonyt, Goldstein Ignác paksi lakos leányát.

Dr. Egger Leó fővárosi gyógytár tulajdonos eljegyezte Auspitz Renée kisasszonyt, Auspitz Pál sz. jános nagybirtokos leányát Budapesten.

— **Elmaradt tornaversenyek.** A kerületi országos tornaversenyek, a melyeket a közoktatásügyi miniszter védnöksége alatt évről-évre pünkösdkor tartottak, az idén végleg elmaradnak. Ennek oka részben a vidéki városok, részben a tanulók részvétlensége. Nem igen akadt nagyobb város, mely készséggel vállalta volna magára az elszállásolás és rendezés nehéz munkáját. A kis diákokat pedig vagy a szülei nem engedték el távoli kirándulásra, vagy szűkös anyagi körülmények miatt nem vállalkozhattak a részvételre. A miniszterium költségvetésében negyedfelezer forint van fölvéve e versenyek céljaira. A tornatanároknak az a tervük, hogy ez összegnek a tornában kitűnt tanulók közt jutalmul való szétosztását fogják kérelmezni.

— **A Szent László-uti eset.** Az élet furfangos végeket csinál némely egyszerű, közönséges történetnek. Például itt van egy eset tegnapról:

A Lágymányosról gyalog elindult egy hetvenhárom esztendő öreg asszony, hogy meglátogassa a fiát. A fia se mai gyerekek már, hetvenhárom esztendő és munkás egy gyárban. Jó munkás, tisztességes derék ember, az anyjának is juttat a keresetéből. S tipegett a vén asszony csendesen a maga útján, míg az angyalföldi Szent László-uton utját nem állotta egy tömeg. Sok ember karikába gyűlve, hangtalanul bámult valamit a földön. Hogy mit, azt nem lehetett látni.

A szegény öreg néni is odafurakodott. Persze csak nehezen tudott utat törni magának. Ugy kapott egy-egy kis helyet, hogy egy-egy ember meguntá már a dolgot s elment előle. S már mindig többet látott. Az emberek között, ahogy egy-egy pillanatra rés támadt, azt is észrevette, hogy egy mozdulatlan test fekszik a földön, meg a fejük fölött, a sok kalap között egy lószőr-forgó himbálózott. Ez meg rendőr...

S aztán egyszerre úgy kiáltott valaki, bizonyosan a rendőr, mintha kihirdetne valamit.

— Emberek, aki ismeri ezt a halottat, álljon elő.

Nem felelt senki, de a vén asszonyt most már még inkább érdekelte az eset. Az öreg mámi szeretik a halottakat nézni. Hát csak várt türelmesen — s amint elfogyott előle a sok ember, nagy későre odajutott a testhez. S amikor rápillantott, nagyot kiáltott:

— A fiam!

S összeesett, — hogy egyszerre majdnem olyan halott lett, mint a gyermeke. A mentők vitték haza a Lágymányosra.

— **A polgári iskola reformja.** Az országos közoktatási tanács állandó bizottsága legutóbbi két ülésén a polgári iskola reformjának azzal a tervezetével foglalkozott, amelyet a tanács polgári iskolai albizottsága dolgozott ki s amely, mint tudva van, a *hétosztályú polgári iskola* alapján épült fel.

Az első ülésen, amelyen Bethly Zsolt elnök, elsők dr. König Gyula művezetemi tanár, a kereskedelmi iskolák miniszteri biztosa és előadó tanácsos szót hozta a reformhoz. Hosszabb beszédben fejtegette, hogy a felső polgári iskolák felállítását nem tartja eléggé megindokoltnak, mert hiszen a közgazdasági pályákra 37 felső kereskedelmi iskolánk fölös számban képez jelöltek. A közgazdasági szakokat is köztudomás szerint ezek az iskolák nagy mértékben szolgálják. Hogy jobban szolgálhassák, ám reformálják ezeket az iskolákat. Bár ettől sem vár sokat, mert a kereskedelmi iskoláknak sem jelenlegi formáját nem tartja jó iskolának, sem reformált alakjával nem volna melegegdedve, mert azt hiszi, hogy művelt tudasadalmi osztályainknak úgy diplomára törekvő, mint diplomatlan elemei a jól megalkotott középiskolában találnak legjobb előkészítő iskolát.

Bokor József előadó tanácsos megemlíti, hogy a hétosztályú polgári iskola kereteit a tanács még az ősszel tíz pontban fikszirozta és így azt hiszi, hogy ezek az alapvető kérdésekre, amint ezt König Gyula teszi, vissza nem térhetnek.

A hozzászólások további során Heimrich Gusztáv kifogásolja a részletes tanterv magas nivóját az elméleti studiumokból. Több gyakorlati studiumot kér.

Bokor József polgári iskolai előadó megjegyzi erre, hogy a közgazdasátnak majdnem minden ágából meghallgatták a szakvéleményeket és e szerint alakították és bővítették a tanterv gyakorlati részeit. Nem tudja már most, hogy miféle gyakorlati ismeretek volnának még beilleszthetők?

Ezekután a tanács kimondotta, hogy a régebben elfogadott tíz ponthoz ragaszkodik és második ülésén, mely tegnapi este folyt le, áttért a részletekre.

Ezen a második ülésén elfogadta a tanács mindazokat a jogositványokat, amelyekben az új polgári iskola az új minősítő törvény szerint részesítendő. Következett az albizottsági javaslat szerint azoknak a főiskoláknak sora, melyekbe az új polgári iskolából átletphetni. Az állandó bizottság csupán a gazdasági akadémiát jelölte ki olyannak, melyre a hétosztályú polgári iskola jogosított.

Kimondta ugyancsak az állandó bizottság, hogy a hétosztályú polgári iskola felső osztályának vizsgálatát ne érettséginek, hanem záróvizsgálatnak nevezzék. Ugyanezt fogadta el a tanács a felső kereskedelmi akadémiákra vonatkozólag is.

Felolvastak ezután a közgazdasági közegek szakvéleményeit, amelyek fölött hosszabb vita indult meg.

A tanács következő ülésén is folytatja a reformjavaslat tárgyalását.

— **Halálozás.** Mayer Mór, németújvári tekintélyes kereskedő élete 78-ik évében meghalt. Az elhunytban Mayer Sandor és dr. Mayer Ernő fővárosi ügyvédek apjukat gyászolják.

KÖRÜTI FÜRDŐ és **Gőzmosó-intézet**
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 61. SZ.
Fedett langyos **USZODA.**
Gőz- és új porcellánkádfürdő, vizgyógyintézet.
OKTATÁS USZÁSBAN.

— **Fürdő — viz nélkül.** A főváros tanácsának vannak olyan tiszteletreméltó rohamai, a mikben az elvontabb szükségletekről, például a közegészségről is gondoskodni akar. Persze minden határozott terv nélkül, kapkodva s hiven a gazdasági politikához, lehetőleg úgy, hogy haszon nélkül szórják ki a pénzt az ablakon. Egy ilyen áldott pillanat szüleményei az iskolai fürdők. Hogy a gyerek fölszerűen a magolás után s üdén menjen haza az iskolából, nem pedig összerokkadva a sok lecke sulya alatt. Csináltak is iskolai fürdőt például a Rökk Szilárd-utcai iskolában. A szuterénben elhelyeztek huszonegy tuszt. Minden csap alá olaszfalnak egy bádogköpenyvet tettek, hogy a gyerekek ne láthassák egymást pörére vetkőzve. A huszonnegyed csöböl egy gombnyomásra indul meg a víz... Indul ördögöt, dehogyan indul. Az a csekély kis baja van tudniillik a fürdőnek, hogy amióta megcsinálták, még egy gyűszűnyi vizet se kaptak belőle. Összerokkadásnak a csövek, ütött-kopott holmik már a bádogköpenyek s a drága fürdőben annyi víz sincs, a mennyiben egy légy megmoshatná az első lábait. A magyar tanítók kaszinójában most azon török a fejüket a tanító urak, hogy mi a rossz ebben a műben? A vezeték-e, avagy a víznyomás? Dehogyan, egyik se. A rendszer rossz, amivel adminisztrálnak bennünket. Ezen pedig — sajnos — nem segíthet a tanítók kaszinója.

— **Az új ágyuk.** Ismét felmerült az a híresztelés, hogy a közös hadügyminiszter a tüzérség újraszervezését és új ágyukkal való felszerelését tervezi. Egészen komoly formában beszélnek, hogy a mi tüzérségünk is át fog alakulni a francia és a német minta szerint és a közös hadügyminiszter már ebben az évben kérni fogja a delegációktól a szükséges költségek első részletének megszavazását. Arról nem szól ez a híresztelés, vajjon hol fognak készülni az új ágyuk és hogy a magángyárakat is részletelni fogják-e a megrendelésekben. A mostani Uchatius-ágyuk tudvaleg a bécsi arzenálban készültek. A megrendelő ágyuk mennyisége sincs még biztossággal meghatározva.

— **Egy pénztárcáról.** Hiába, azon már csak mindenki nevet, ha színészember elveszi a tárcáját. Ez ugyanis a reklámnak az az ősi módja, amelyet Noé apánk nevével hoznak kapcsolatba. Becsületes pénztárca ennek tudatában természetesen a világ minden kincséért sem vándorolna ki színész zsebéből, vagy ha meg is teszi, most már az a divat, hogy hallgat a károsodott. És ma egy francia színész, *Belloy Henry*, a Városligeti Szinkörben működő tarsulat tagja, a rendőrségnél egy elveszett pénztárcáról tett jelentést. A tárcában, amely ilyen csunya módon gyanúsítja meg a gazdáját, egy százfrankos bankjegy, egy magyar bankó és egy kulcs volt. Vajjon lesz-e becsületes megtaláló? — kérdések kérdése...

— **Ösztöndíj-pályázatok.** A pesti izraelita hitközség az 1899-ik évre két ösztöndíj-pályázatot hirdet a kezeleése alatt álló dr. *Abeltes József*-féle tanulmányi alapítványból, és pedig:

Utazási ösztöndíjat 300 forintnyi összegben oly magyar zsidó ifjunak, aki egyetemi tanulmányainak sikeres bevégzése után a tudori, illetőleg képesítési oklevelet már elnyerte és az egyetem bölcsészeti vagy jogi karának, illetőleg a műgyetem körébe tartozó valamely tudományok önálló művelésére készül;

100 forintnyi segély a hazai egyetemek jogi karain tanulmányait jó eredménnyel folytató magyar zsidó ifjunak.

Ez ösztöndíjak iránti folyamodványok születési bizonyítványtal, a vagyoni állapotot feltüntető igazolvánnyal és a fentebb körüírt tanulmányi eredményeket bizonyító okmányokkal ellátva ez év május hó 31-ig nyújtandók be a pesti izraelita hitközség titkári hivatalában (Sip-utca 12. szám).

— **Letartóztatott gépagens.** *Ehrlich* Fejencset, a kiskőrösi polgárok gépszállítóját, ma már kihallgatták a rendőrségnél. A főkapitányság különben hallgat a letartóztatásról, nyilván a „vizsgálat további folyamata érdekében”. A szélhámos ügynököt nem *Otózó* Pal gépészernök jelentette föl, ő nála ugyanis oszák megkísérelte egy rendelkezést járó ügynöki díj kicsalását, ami azonban nem sikerült, mert fölismerették, hogy a községyi pecsét hamis.

— **A szép asszony kocsisa.** Megirtuk lapunk mai számában, hogy lovag *Rylszky* Vladimir komornyikját letartóztatták, mert mérgezett kávéét szolgált föl urának. A komornyik, aki a lovag fiatal feleségének állandó kísérője volt, mindent tagad s azt hangoz-

tatja, hogy *ártatlan*. Valószínűleg ki fogják terjeszteni a vizsgálatot és annak folyamán *Rylszky* környezetéből még egy vagy két személyt le fognak tartóztatni.

— **Elosipott pénzhamisító bandák.** Két pénzhamisító banda került mostanában a csendőrség kezébe. Az egyik banda Aradmegyében üzte tilos mestereségét és Hunyadmegyében is terjesztette a hamis pénzt. A banda úgy került hurokra, hogy *Vank István* ellen feljelentést tettek, hogy *Károlyi Kálmán* soborsini gyógyszerárában hamis pénzek tisztításához szükséges szereket vásárolt, mire az asszonyt elfogták és vallatás alá vették. *Vankné* el is árulta, kik számára szerezte be a szereket, bevallotta, hogy *Kovács* Demeter veceli, *Kovács* János és *Kovács* Mihály zámi sátoros cigányok hamis pénzveréssel foglalkoznak és gépük is van hozzá. Német soborsini csendőrszervező rövidesen el is fogta a bandát és két nap alatt kinyomozta a titkos mesterkedést. A letartóztatott cigányok kocsiájában kutatást rendeztek s lefoglaltak egy gépet, melyvel az egyforintosokat préselték. — A másik bandát Biharmegye határán csípték el. A napokban *Usaga* József, a balmosdi csendőrség őrszervezője elfogott egy oláh embert, aki a hamis pénz forgalomba akarta hozni. A vizsgálat kiderítette, hogy a tulajdonképpeni gyár Halmosdon volt, ahol *Rostás* Tótyer közönséges, szurtos oláhigány készítette a hamis pénzt és ő adta át a banda többi tagjainak forgalomba hozatal végett. A csendőrség *Rostás*on kívül már többeket letartóztatott.

— **Luccheni büntérsai.** Hat havi nehéz rabság mégis megtörte *Erzsébet* királyasszony elvetemült gyilkosát, aki váltig erősítgette, hogy nincsenek cinkostársai, egymagában eszelte ki pokoli tervét és segítség nélkül hajította végre a gyilkosságot. *Genf*-ből taviratozzák a *Neues Wiener Tagblatt*nak, hogy *Luccheni* ma végre töredelmes vallomást tett: beismerte, hogy voltak cinkostársai. Ugy történt, hogy a zárai törvényszék megkeresést intézett a genfi törvényszékhez s azt kérte, vallassák ki *Luccheni*-t, vajjon nem ismeri-e *Brazec* anarkistát, akit Zárában elfogtak. A főhízigazgató ma felhozta *Luccheni*-t a föld alatt levő cellájából és rendelkezésére bocsátotta a vizsgálóbíróknak. Ekkor a következő párbeszéd folyt le köztük:

A bíró: Ismer-e egy *Brazec* nevű római anarkistát?

Luccheni: Nem. Sohasem voltam Rómában, csak éppen utközben vasuton érintettem.

A bíró: Voltak-e önnek büntérsai?

Luccheni: Igen, voltak!

A bíró: Hogy hívják őket?

Luccheni: A nevéket nem tudom. Hiszen mi egymás nevét nem ismerjük, csak számainkat tudjuk.

A vizsgálóbíró tovább faggatta az elítéltet és keresztkérdésekkel megtudta, hogy a gyilkosságot jó előre megbeszéltek. *Luccheni* elmondotta, hogy míg ő a gaztettet végrehajtotta a hajóhíd közelében, az alatt büntérsai várakoztak rá a vasutállomáson.

A kihallgatás után visszakisérték a gyilkost a cellájába, de holnap folytatják a vallatást.

— **Szerencsétlenség a gyakorlótéren.** Innsbruckból taviratozzák, hogy a *landecki* tüzoltók gyakorlótéren nagy szerencsétlenség történt. A faház megmászása közben egy tizenhét méter magas létra lezuhant és négy önkéntes tüzoltó lebuokott. Kettőn súlyosan, kettőn könnyebben sebesültek meg.

— **Az üllői katasztrófa halottja.** A tegnapi előtti vasuti szerencsétlenség egyik sebesültje, *Papp* István fűtő az éjjel meghalt a Rókus-kórházban. *Schröder* Gyula és *Benyovszky* Ádám gépészek állapotában némi javulás mutatkozik. *Benyovszky* ma kihallgatata a vizsgálóbíró, *Schröder* állapota azonban még aggodalomra ad okot.

— **Az állat az emberben.** Érmihályfalván *Kis* József gazda özvegy *Andrucz* Mihályné, akivel nyolc év óta el vadházaságban, váratlan hazaérkezésében együtt találta egy Gyöngyös Mihály nevű szomszédjával. *Kis* a barátságban kesével valóssággal felhajtotta az asszonyt belet Gyöngyös megszokott. Az asszony haldoklik. A gyilkost elfogták.

— **Hársfamez-cukorkákat** használjunk köhögés és rekedtség ellen! E kellemes ízű cukorkák kaphatók *Kriegner* K. gyógyszerésznél (Budapest, Almásy-ter) és a gyógyszerárakban, dobozont 25 krért.

(x) **Legjobb minőségű és szintartó** harisnyák és sportruházatok legnagyobb választékban *Heyek* Adolfnál IV., Szervita-ter 8. A vadászújhöz.

(x) **Felvételi díj nélkül** vesz fel tagokat folyó évi május 15-ig a *Dion* jótékonyági egyesület (VII., Erzsébet-körút 26.)

Guta község pusztulása.

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósítójától.

Budapest, április 26.

... Irtozatos csapás... A köszöntést alig viszonozták a roskadt járásu emberek, és elcsüggedt keblükből nehéz sóhaj tör elő:

— Vége!

Azután csendesen megállanak és valami ki mondhatatlan névtelen szomorúsággal arcukon nézik a berokadt házakat, úszkós gerendákat.

Leégett *négy százezer* lakóház, *kilencszázharminckét* gazdasági épület. Onnét a koromból huztak ki *tizenhárom* megszenesedett holttestet... De vajjon hány van még eltemető?

Alig szólnak egy szót. Végigmennek újra, meg újra a siralmas koromtömeg között. Az asszonyok megállnak a tűzhelyük hamujánál — mellettük az apró népség — és sirnak.

Tegnap délben ütött ki a tűz és ma hajnalig folytongott. Egész délelőt még csupa füsttel és korommal volt tele a levegő. A komáromi tüzoltók édes-keveset segíthettek, mert egész éjjel dühöngött a szélvihar, amely messze szétvitte a tüzesvákát. A szalmafüdelek sötét füstfellege mellett folytonghattak a zsinolyes házak égő tetőzelei. A borzalmas világosság mellett tehetetlenül álltak férfiak, asszonyok, csupa dolgos kéz.

Tóth Jánosné szalmafüdeles házában ütött ki a tűz. Jánosné volt és délben kiállították az udvarra az égő katlant. A szél belekapott a parázsba és fölröpített néhány sziporkát a kert mellett álló szalmakazalra. A kazal rögtön lángban állt, néhány perc és már három ház égett. A segélykiáltásokra asszonyok és gyerekek szaladtak össze, a férfiak kint dolgoztak a mezőn. Csak amikor a füst már oszlopként nyulott a magasba, akkor vették észre a község határában a veszedelmet. Akkor hazavágtattak valamennyien. Már késő volt. Az alacsony házak, egyre-másra roppantak össze, a marhák belebégtek a jajaftába. Itt, ott egy csikó kiszabadult a dűledező istállókból és villámgyorsan iramodott el a lángtengerből.

Két órákor már a teljes utcasor égett. Vizes lepedőket és ponyvákat terítettek a házak tetőjére, de hiába. A szomszédos pusztákról is jött segítség, ám a szélvihar minden mentés fölött győzedelmeskedett. Az éjszaka sötétségében még irtózatossabb volt a veszedelem.

Csak a vályogvető cigányok tanyája maradt meg, a házak csaknem mind leégték. Hajnalra elállt a szél, reggel öt órákor már nem volt tájpa a lángoknak.

A füstlő gerendák között *hét gyermek*: három férfi és négy asszony holttestet találtak eddig. A holttetteket nem lehet fölismerni. Valamennyit kitették a templom elé, talán ráismer egyikre, másokra valamelyik édesanya, aki a gyermekét keresi, vagy tehetetlen gyerek, aki az édesanyját vagy az édesapját siratja...

Emanuel Sándor, a járás főszolgabírája, ma szintén ott volt Gután. A hajdan virágzó község romjainál fogalmazta meg a hivatalos jelentését. Ennek gyászosabb már rég látott napvilágot. A szolgabíró ezt taviratozta Komárom vármegye alispánjának:

Guta község nyolc tized része porrá égett. Számos gazdasági állapot elpusztult, a lakosság nagy része élelem nélkül van, a tűznek több emberi élet is esett áldozatul. A község lakosainak élelmi szerrel történendő segítése sürgősen kívánatos.

Az alispán rögtön élelmi szereket küldött a tönkrement lakoságnak. Ma délelőtt érkezett meg az első kocsi Gutára. Amikor kiszották az első falat

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fü-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	10.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szörme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI“-nál
JUSTITZ LEOPOLD

szpecialista loden-öltönyökben

Bécs, IX., *Währingerstrasse* 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen
és bérmentve

ajándék-kenyeret, az elpusztult község tehető földműves népe zokogásban tört ki.

Az alispán táviratban értesítette a belügyminisztert a voszodeleomról és segítséget kért a gutaik számára.

A kár több mint száz ezer forint, ebből nagyon kevés térül meg, mert a leégett épületek nagyobb részét nem voltak biztosítva.

Loubet a revizióról.

— Párisi levél. —

Páris, április 24.

Egy párisi újságíró a minap beszélt valakivel, aki Loubet Emilnek, a köztársaság új elnökének legintimébb környezetéhez tartozik. Természetesen, hogy azonnal megkérdezte tőle, milyen véleményével van Loubet az Affaire-ról. Az elnök bizalmasa szóról szóra a következőket mondta:

— Amíg szenátor volt, óvatosan kerülte Loubet azt, hogy nyilatkoznia kelljen a Dreyfus-ügyről. Ha szót róla valamit, azt mondta, hogy teljesen belenyugszik a semmitmondókéletébe. Néhány nappal azután, hogy elnökké választották, kérdésködködött Dupuy miniszterelnöknél. Ez szokása szerint kitért az egyenes válasz elől, s csak annyit mondott, hogy a revizió nagy veszedelem jelent a köztársaságra nézve. „Megmozdulna a hadsereg és vele a nemzet nagy része” — mondta. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy akár büns Dreyfus, akár ártatlan, maradjon az Ördögzigetén. Loubet erre nem szólt semmit, hanem elhatározta, hogy személyesen fog őszinte információk után járni. Montélimarban egy banketten Marchand tábornokkal találkozott. Ez azt mondta neki, hogy a hadsereg türelmetlenül várja az Affaire megoldását; a hadsereg örömmel fogja fogadni az ítéletet, bárminő is lesz, és boldog lesz, hogy vége van a hercehurcának. Az elnök még ezután is kérdezősködött. Zédé tábornokhoz fordult, aki meg azt felelte, hogy a csapatoknál a színekrák és a katonai pamamák fészékének tartják a vezérkari irodát. Az elnök erre magához hívatta Dupuyt, s elmondta neki, mit hallott. Még azt is megtette, hogy rábeszélvi igyekezett Dupuyt. Végül azt mondta neki, hogy a félmei alaptalanok és hogy a hadsereg nem azonosítja magát a csalókkal. Erre Dupuy fordított egyet a köpenyegén és nemrégiben egy nyilvános szónoklatában erősen hangzottatta, hogy „tévednek azok, akik a hadsereget azonosítják egyesek hibáival. Csakis a végső ítélet után lehet megállapítani a felelőségeket és csakis akkor következhetnek a szankciók, ha ugyan szükség lesz rájuk.” — Ezt a beszédet április kilencedikén mondta el Dupuy. Ime, ezeket tudom az elnökről s azt hiszem, hogy ez elég. Látnivaló, hogy nem ül föl a rosszakaratnak és a felületességnek, hanem igaz szívvel, erős kézzel markol a dolgok legmélyére.

Ezeket mondta az elnök jóbarátja, aki oly megbízható ember, hogy semmi kétség nem férhet az elbeszélésehez. Valószínűnek tartom, hogy az elnök külön fölhatalmazásával mondta el ezeket az újságírókat s már ez magában véve is nagyjelentőségű dolog.

Z. R.

Vasutasok előléptése.

Budapest, április 26.

Az államvasuti tiszték előléptetését nyomom követi az altiszteké. Mindössze néhány száz altiszt anyagi helyzetén lendít a kereskedelmi miniszter és igazgatóság jóindulata; valamennyi intelligenciájával, buzgalomával kivétel nélkül rászolgolt az elismerésre.

Altisztek előléptetése.

Az altiszti I. rangfokozat 2. osztályából ugyanazon rangfokozat 1. osztályába előléptetett: Pataky István, Hanzély István, Alt Lajos, Lányi Pál.

Az I. rangfokozat 3. osztályából ugyanazon rangfokozat 2. osztályába: Link József, Balog János, Bartusch Ede, Podlussány Átilia, Grinover András, Russ Ambrus, Lizer David, Cizek Antal.

A II. rangfokozat 1. osztályából az I. rangfokozat 3. osztályába kinevezetett: Sulz Dániel István, Willner Ferenc, Árpád (Albnetin) Antal, Machiniczky Gyula, Fischer József, Masznyik Lajos, Hehn Rajmund, Balogh János.

A II. rangfokozat 2. osztályából ugyanazon rangfokozat I-ső osztályába előléptetett: Schéda Károly, Köstler Ignác, Flórián Ferenc, Kemény (Kempe) János, Römer Simon, Holz Boldizsár, Albrecht La-

jos, Rudnyák Károly, Rónay Bernát Bertalan, Pethe János, Jeppige Antal, Radó (Halbauer) Ferenc, Szigeti (Zwickrentzer) Bálint, Kalocsay Tamás, Nahmer Béla, Müller Iván, Dióssy Aladár, Deák Ferenc, Walcha Pál, Rácz László, Dolezal Ágoston, Horváth Lajos.

A II-ik rangfokozat 3-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 2-ik osztályába: Siegl János, Maller Péter, Fischer Gyula, Makai Jenő, Tüdő János, Kappel Samu, Mandel Alajos, Kuhnert Ede, Horváth Antal, Tuza Pál, Márkusz Tivadar, Saucha Vilmos, Jakabfalvi (Jakubka) Vince, Hartmann Károly, Veró (Winger) Károly, Angyal József, Popp Ferenc, Hegedűs János, Bákori (Steiner) Ede, Bakonyi (Bauer) József, Strakosch Károly, Grubmüller József, Hrabák János, Tarának Ferenc, Csucsi István, Ruttár Ferenc, Dietrich Adolf, Kaszás József, Feczko József, László (Winkle) Gusztáv, Griž Ferenc, Vass József, András (Ondra) Jakab, Halmi (Hilbrada) Ferenc, Potankó Károly, Deák Ádám, Ujhalmi János, Radits Pál, Illiny Gyula, Váry József, Galgóczy Domokos, Horváth János, Kiss János, Raschka György, Kretzacher József, Kunhegyes (Kunberger) Gusztáv, Kubányi József, Sándorfi (Schmidt) Mihály, Stöger Gáspár, Szabó József.

A III. rangfokozat I. osztályából a II. rangfokozat 3. osztályába kinevezetett: Ilgó Mihály, Barta (Brachtel) Antal, Schreyer Károly, Vachutka Gusztáv, Pojmann Vince, Somogyi István I., Koch Sámuel, Taar János, Pogány (Peller) Márk, Bilovics István, Jakse János, Weisz István, Dávid András, Urbanke Ferenc, Tóth István I., Ullmann József, Esapovics Vazul, Fabry Marton, Kiss Illés, Sándor (Schiffer) Miksa, Veszprémi Samu, Szegevári (Nagelstatter) József, Grün Jakab, Perényi (Plescher) Károly, Altmann János, Kirich Ferenc, Kapitán Sándor, Savertanik Antal, Köhler Ferenc, Klanfár Pál, Magassy Elek, Simicsak János, Kiss Károly, Drencsényi Mihály, Bieber József, Kilyéni Gyula, Glabik József, Varga Imre, Bátorkeszi Lajos, Jakab János, Abraham Lajos, Frommer Armin, Schlesinger Lipót, Vellényi (Weitlinger) Antal, Zsevits Károly, Müller Lipót, Fabry Géza, Zschemann Zsigmond, Mikulasik Lajos, Hauptvogel József, Uxa Vencel, Swierkievics Bogyszló, Rakosi Pomp Imre, Rakosi Aurél, Dehler Frigyes, Lovászy Lukács, Materni Károly, Zrinyi (Zustýk) Robert, Malinka Károly I., Vihar (Grob) Hugó, Szél Gusztáv, Szalay Beni, Florian Mihály, Tóth Károly I., Nemes Ferenc, Hüve Béla, Kohn Károly I., Krémer Ferenc, Racz József János, Szalay Antal I., Pekurár Simon, Masa István, Tabriczy Gyula, Révai (Reichl) József, Szuchi János, Holubek Ferenc, Paraszky Gyula, Doma Antal, Áron Bernát, Kiss Simon, Deutsch Jakab, Alfaludi Adolf, Holló (Habenditzl) Alajos, Sótálvi Béla, Valter Ferenc, Müllner Géza Viktor, Kész László, Lakatos Ferenc, Znasal Károly, Geró (Grünstein) Sándor, Garbera István I., Moczny István, Escher Ferenc, Sajó (Stoyker) Szilárd, Aigner Ferenc, Lang József, Bartos Imre, Zsacs Antal, Pancaldi Győző, Unger Gyula, Weisz Adolf, Hegyi Endre, Werdunich Sándor, Pröszl Nándor, Mandics Pál, Polgar Sándor I., Pilmann ig. Krausz Antal, Fath Ede, Merényi (Roder) Frigyes, Formann Vencel, Weiner Bernát, Neuhauser Lajos, Ronai (Rouvaire) Pál, Policskei Rezső, Nickl Antal, Koós János I., Horváth Béla I., Hady Kálmán, Zsuehva József, Müller Henrik, Pogány György, Mandy Lőrinc (az utóbbi a III. rangfokozat 2. osztályából).

Új kinevezések.

Folyó 1899. évi május hó 1-től számítandólag: Galcsok Szilveszter napbérnes mekanikus az altiszti II. rangfokozat 2. osztályába, továbbá Havas (Hammer) Samu, Matuszka Miksa Sándor, Bene Jenő, Varga László, Engel Péter, Pohl Gyula Jenő, Perl Gyula, Benczur Pál Elek, Szamko István, Witman György és Vinter Imre a II. rangfokozat 3. osztályába művezetők kinevezettek.

Egy szelid költemény.

Az Annales Politiques et Littéraires legutóbbi számában érdekes kis költeményt közöl. Valahonnan régi irások, sárgult papírok közül kereste ki s most, mert szerzője aktuális, kiadta. A vers, az igazat megvallva, elég gyöngye, sőt némi szigorúsággal rossznak, banálisnak és utánzatnak mondható. Hamarjában le is fordítottuk, megtartva eredeti formáját; ez okozza, hogy kissé idegenszerű.

Ime a szelid költemény:

A földműves.

Szabad égből, néma csend
Boldog a földműves, messze a világtól,
Környezve bokortól, környezve virágtól,
Új munkába kezd, hogyha megpihent
Árnyékolva egy lombos ágtól.
S hazatér nyugodtan, midőn a nap lement,
Látja gyermekeit, látja feleségét,
Velük várja együtt a nap-este végét;
És mikor szemére leterült az álom,
Nyomasztó gond nincsen a két izmoz válon.

Milyen gazdag, milyen boldog,
Kiben nem forr lázban a vér! —
Milyen boldogan dalolnak,
Midőn a munka véget ér!
Nyomor nincsen sosem nála,
Míg mindennapra van kenyér,
Szívéből égnék száll a hála,
Mert mást az égtől úgy se kór.

A szívének nincsen vágya,
Soh'sem szenvedélyes, nem irigy s nem fősvény;
Az 5 éltő útja egyenes, szűk ösvény,
Álma csendes, nyugodt, — bár kemény az ágya.
Napja, éje, örökös fény!
A lelkiismeret álmát nem zavarja,
Becsület munkát végez csak a karja
S gyümölcsöt terem a föld, ha ő akarja.

Még csillog a harmat, mikor réges-régen,
Kerüli már szemét az álom;
Dolgozva már künn találom,
Mikor a hajnalpír sincsen még az égen.
S bár a munka közben meggörnyed válla,
Ájtatos szívéből égnék száll a hála.

Csupa nyugalom, csupa boldogság, csupa derű,
Rossz, de szelid: csak úgy csöppög a nyugodt, békés
vidéki élet dicséretétől.

És ezt a szelid verset Robespierre írta, a nagy
Robespierre, a világtörténet egyik legvérengzőbb fene-
vadja, aki úgy gyilkoltatta az embereket, mintha
legyek lettek volna.

Egyébként most azért aktuális Párisban, mert
Sardou drámát írt róla.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

KOHN KÁROLY sarkó raktára

(alapítva 1862.)

V., Wurm-utca 3. sz. alatt Reinitz és Via kapufalát mellett létezik.
Ficküzet: IV., Mária Valéria-utca 1. szám.

FŐVÁROS.

(*) A fővárosi közgyűlése. Budapest székes-
fővárosi törvényhatósági bizottsága ma délután köz-
gyűlést tartott, Márkus József főpolgármester elnök-
lete alatt. A napirendelés előtt, Halmos János
polgármester válaszával Kollár Lajosnak a körüti
vasutara vonatkozó régebbi interpellációjára. Kijelen-
tette a polgármester, hogy az ügyben értekezett a
kereskedelmiügyi miniszterrel, aki kijelentette, hogy
minden tekintetben hajlandó a főváros érdekeit szem-
előtt tartani, természetesen a kormány jogainak
épségben tartása mellett. A közgyűlés a választ tudom-
ásul vette.

Morssányi Károly az iránt intézett interpellációt
a polgármesterhez, hogy mi okból nem távolították
el még mindeideig a Wesselényi-utca meghosszabb-
bitása céljából kisajátított házakat.

A polgármester kijelentette, hogy az ügy gyors
lebonyolítását elrendelte s ha valaki hibát vagy mul-
lasztást követett el, felelősség alá vonja.

A napirend első tárgya a váci-ut rendezése
volt. A tanács arra kér utasítást, hogy a legközelebbi
közgyűlésre, a folyó évi költségvetésből fedezendő
munkálatok programjával kapcsolatban, a váci-ut
rendezésére szükséges költségek fedezetére nézve is
tegyen javaslatot.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a Károly-
kaszárnya körüli helyiségek is átalakítás-
nak hivatalko elhelyezésére. Tudomásul vette egy-
szersmind, hogy az igazságügyminiszter most már nem
reflektál a kaszárnyában levő nagy terem kibérlésére.

Tudomásul vették a belügyminiszter leiratát, a
főváros részéről szövegelt pénzüsszeg beszerzése s
a 49 millió korona névértékű fővárosi kötvények ér-
tekesítése ügyében.

Hartenstein Zsigmond nemrégiben azt az indít-
ványt tette a vasuti albizottságnak, szólítsák föl a
földalatti vasutársaságot a vasut meghosszabbítására
vonatkozó tervek bemutatására.

A tanácsnak nincs kifogása az ügy ellen, ha a
terveket maga a vasutársaság mutatja be s ekként
a kezdeményező lépéseket megteszi, — de a tanács
ellenzi, hogy a tervek bemutatására maga a
hatóság szólítsa föl a vasutársaságot, mert
hiszen a tervezett vonal egy részére vonatkozó-
lag, a területek használatát a közgyűlés már elvben
biztosította egy másik vállalat részére. Polónyi Géza
ma arra kérte a közgyűlést, hogy a pénzügyi és
gazdasági bizottság javaslatát fogadja el, vagyis azt,
hogy a vállalatot szólítsák föl a vonatkozó terv be-
mutatására, azzal, hogy a főváros fönttartja a ter-
ületere tartozó szabad rendelkezési jogot. A közgyűlés
nagy többsége elfogadta a pénzügyi bizottság ja-
vaslatát.

A Metropol-vasut ügyében azt javasolja a ta-
nács, hogy az előterjesztett variáns és szarmanyvonat
tervét fogadja el a közgyűlés s az ehhez szükséges
területeket elvben engedje át. Polónyi Géza az ügy-
nek a napirendről való levételét kívánja s az a vita
során visszavonta indítványát s a közgyűlés hozzá-
járult a tanács javaslatához.

Az Országos néközpont-egyesület eddigleg 4000
frt segélyt kapott a fővárostól. A tanács most azt ja-
vasolja, hogy a segélyt a főváros vonja meg, mert
nincs a 4000 forintra pénzbeli fedezet. A közgyűlés
Radocza János partoló főszóalalás után, egyhangulag
újabb megszavazta a 4000 forintot, utasítva a taná-
csot a pénzbeli fedezet kimutatására.

A Dréher-féle ház ügyében a tanács azt ja-
vasolja, hogy a házról a fővárost illető részt engedjék
át a közmunkák tanácsának.

A közmunkák tanácsa részéről fizetendő árt mind-akét fórum 350 000 forintban határozta meg. Ma a közgyűlésen Szivák Imre azt az indítványt tette, hogy addig az ügyben ne határozzanak, amíg a Károly-kaszárnya felkénék szabályozására vonatkozó tervek rendelkezésre nem állnak. A tárgyhöz Pártos Gyula, Polónyi Géza, Steiger Gyula, Nagy Dezső műegyetemi tanár s Rácz Károly szolt és aztán a nagy többség változatlanul elfogadta a tanács javaslatát.

A napirendre tűzött további ügyeket holnap délután intézik el.

(*) **A „Sasok” a Belvárosi Polgári Körben.** A Belvárosnak két nagy társasköre, a *Belvárosi Polgári Kör* és a *Budapesti Negyedik Kerületi Társaskör*, melyek eddig folytonos harcban álltak egymással egy városi, mint az országos politika terén, ma csakugyan kibékültek. A minap a Sasoknál, ma pedig a Belvárosi Polgári Körben volt szűkebb körű lakoma, amelyen a Polgári Kör elnöksége és igazgatósága részéről megjelentek: Báró Podmaniczky Frigyes, Láng Lajos, Márkus József főpolgármester, Emich Gusztáv, dr. Kunz Jenő, Grünbaum Miksa, Heinrich István és Majovszky Vilmos, a Sas-kör képviselőitében résztvettek: Kléh István, Polónyi Géza, Hahóthy Sándor, Véri Károly, Kramer Miksa, dr. Preyer Hugó, Dobrovolszky Ágost, Kővári Armin és Boross Soma. A lakomán egymást érték a lelkes felkészítők. Podmaniczky, Láng, Polónyi és többen hangoztatták a városi ügyekben való egyesülést s a társadalmi téren való együttműködés szükségességét. A két társaskör vezetői között megtörtént a teljes kibékülés s létrejött a megállapodás, hogy a jövőben együttesen intézik a belváros fontos ügyeit. A lakoma lelkes hangulatban ért véget.

(*) **A budai Vigadó.** A korvintéri Vigadó végre felépült. A tanács a Vigadó kávéházi és mulató helyiségeire árjelést hirdetett. Az ajánlatokat május 8-ig kell beadni. A kávéházért 4000 forintot, a mulatóhelyiségeért és vendéglőért 12 000 forintot kér a város.

SZÍNHÁZ, ZENE.

A franciák harmadszor. A ciklust, igenis, fe kell daralni, ha már egyszer belekezdünk, akár van fizető közönség, akár nincs; akár végig várjuk méla tündödések közt az előadást, akár megszökünk az első felvonás után, fázva és dideregve a szellős nyári szinkör sikerült légvonalaitól. Azután egy kis utiköltésig Galatz vagy Cettinje felé mégis csak összekerül valahogy, mert a mi arisztokráciánk olyan udvarias! Notabilitások, akik a dorék Kisfaludy-Színház páholyaiban sohasem láthatók, amikor ott magyar előadások folynak, sőt máshol sem láthatók, ahol kiváló magyar művészek gárdája játszik: őket előadásra mindjárt páholyt bérelnek, mihielyt francia urak verődnek össze európai körutazó szintársulatokká; urak, akik talán egy hajszálnyival sem különbek a Kövessi ur társulatánál, de megvan az a csodálatos charme'juk, hogy a „meg nem” helyett (a mi határozottan parasztos) azt mondják: „*paz ankóóó*”. (Ami határozottan nóbél és elegáns.) Persze, persze, még a vigé is magasabb rendű lény, mihielyt franciául beszél és méltó a magyar főrangú világ szimpatikus érdeklődésére. Az ember hajlandó azt hinni, hogy mert a francia nyelv előkelő nyelv, hát azok is mind előkelők, akik beszélnek rajta és azok is mind előkelők, akik — hallgatják. A „párisi francia társulat” ma két comédie-t mutatott be. Nyitányul a *Client sérieux* ment, egy szatirikus apróság George Courtelinétől. Ebben a társaság starjai: madame Rose Bruck és monsieur Deval, nem vettek részt. Az egyfelvonásos darab után a *Boulet* című három felvonásos vígjátékot adták elő. Szerzője Pierre Wolf, egy párisi nagyság, aki nálunk ismeretlen. A kis lever de rideau a francia jogászokat teszi nevétségessé. Barbemolle ügyvéd fényes védőbeszédet mond kliense mellett és tíz perc mulán, amikor a lemondott alügyész helyét hirtelen elfoglalja, (mert kinevezték az alügyész helyére, aki Blahorodva kirohan a tárgyaló teremből) fényes dialektikával bizonyítja be, hogy kliense a világ leggazabb banditája. Ezen a rövid, szatirikus apróság lehet mulatni, mert van egy csöpp igazság benne és a hirtelen átalakulás ellenállhatatlanul komikus. A három felvonásos comédie egy kissé léha és egy kissé üres. A darab „arról traktál”, hogy George Dubreuil lerázza nyakáról a megunt szeretőjét, Évát és a lerázott szeretőt (almával kezében) megcsip egy milliomos Ádamot, egy gigerlibe oltott gimplit, akivel szerencsésen elvéteti magát feleségül. Évát madame Bruck játszotta, akiért valamikor Paris összes színházi vetekedtek, mint Homér fölött a görög városok. A művésznő valóban szép, mint az Akropolisz romjai. Kár, hogy nem ismertük tehetsége virágában! Most még a hangja is fáradt és rekedtes. Csak egy van benne tökéletes: a rutin. De mi közönségesebb a tö-

kéletes rutinnál? Nemcsak a költő és a sorsharag — a rutin és a *fadesse* is egy anyaméhből született. Boldogok a dimbovica-parti városok, ahol ilyesmiem még gyönyörködni tudnak. Nekünk rettenetesen kevés. Deval ur a maga nemében sokkal érdekesebb színész; ez egy kedves, fürgő bonvivant, aki még akkor is jól helyt állana, ha nem franciául beszélné. — Holnap a *Therese Raquin*-t játszzák (Zolától) és ezzel — reméljük — áprilvégi penitenciánk véget ér. (á. é.)

Az Operaház vendége, Pagin Lujza, makacs rekedtsége miatt nem folytathatja vendégszerelését. Ennek következtében a heti műsorban a következő változtatást tették: vasárnap *Tannhäuser* helyett *A walkür* kerül színe Dióssy néval, Hilgermannal és Perottival, előttevaló nap pedig a Nürnbergi baba helyett a *Bajazzókat* adják Larizával, kinek a folyó évadban ez lesz az utolsó fellépése, mivel május 1-én már megkezdődik a szabadsága. A Bajazzókban Larizzán kívül F. Powny Irén, Kertész, Beck és Várady szerepelnek. A Bajazzókat a *Piros cipő* ballet előadása követi.

A Vígsház főpróbája. A *Vígsház* ma délelőtt tartotta meg a *Blumenthal-Kadelberg*, Németországban híressé vált darabjának. Az „*Arany Kakas*”-nak, (Im weissen Rössl) a főpróbáját. A német színpadokon kétezerszerrel többször előadásra került darab iránt, természetesen, nagyobb is volt az érdeklődés, mint olyan darab iránt, amely csak pottom pár százszor kerül a külföldön a lámpák elébe. Feltűnő nagy számban voltak a nézőtérben a pihéni könnyebb és tarkánál tarkább, tavaszi, női szalma-kalapok, ami arra mutat, hogy az „*Arany Kakas*” különösen női körökben kelt már előre is nagy kíváncsiságot. A tollas don Juan sorsa a holnapi bemutató estén fog eldőlni, — de a mai főpróba is már több színpadi meglepetést hozott: a „hullámzó Balaton” művészileg festett látóképét egy pompás színpadi távlatban, *Haraszhay* Hermint, mint — *Blaha* Lujza legújabb süített konkurensét s amit legelőbb kellett volna említenünk, egy olyan valóságos színpadi zivatart, igazi nedves vízzel, amelynél különbet a legrekkenőbb nyár sem produkál. Akadtak olyanok, akik a nézőtérben is esernyőt nyitottak. Az *Arany kakas* kiállítás kétségelentül megint csak emelni fogja a lipótkörúti színháznak azt a jó hírét, hogy kiállítás dolgában a legelső külföldi színházakkal is bátran felveheti a versenyt.

Magyar Színház. *Hercegy* Ferenc darabja, *A Gyurkovics lányok* ma este második jubileumát érte meg a Wesselényi-utcai színházban, ötvenedik előadásával. Ritka sikere ez egy magyar szerzőnek, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a közönség még a jobb fajta magyar színpadi termékeket sem részesíti a kelő méltánylásban. Talán idősebb lesz itt az a megjegyzés, hogy a míg a közönségnek az a szinte fagyos közömbössége, a melylyel az eredeti darabok iránt viseltetik, meg nem olvad s helyét nem enged egy kis önzertem magyarságnak, addig kevés kilátás van arra, hogy a hazai színpadi irodalom fellendüljön s a magyar szerzők valami különös lelkesedéssel dolgozzanak a színpadnak. Ideje lenne, ha a színházi közönség e fölött e kérdés fölött elgondolkodnak. Elvégre kissé nemzeti önzertem dolga is, hogy a hazai drámairodalom lábra állítsanak segítségük, ez pedig nem történhetik másképpen, mint ha a színházi közönség nem les örökös külföldi színpadi szenzációk után, hanem meleg szeretettel karolja fel azt, ami az övé s a minék legközelebb kellene állania a szívéhez, a magyar színpadi irodalmat. *A Gyurkovics lányok* mai ötvenedik előadása különben hangulatos volt s a szereplők legtöbbje ez alatt a jubilaris hatás alatt játszott. A darab két főmozgatója, *Ráskay* Emma és *Ráthonyi* Ákos emelkedtek ki legjobban temperamentumos és érzésteli játékkal. *Ráskay* Emma Micije a legkedvesebb színpadi alakítások egyike és *Ráthonyi* Horhajja is ennek a fiatal színésznek a legjobb alakjai közül való. *Ráskay* kisasszony virágoktrékat is kapott.

Dementi. Egy *szabadkai* tudósítás alapján irtuk, hogy az Akadémia legutóbbi Teleki-pályázatán figyelmet keltett *Fráter György* című drámának *Lóvy* Bódog tizennyolc éves ifjú a szerzője, aki a múlt évben tett ott érettségi vizsgálatot. A szabadkai ifjú egy hozzánk intézett leveleiben annak a kijelentésére kér bennünket, hogy a nevezett drámához semmi néven nevezendő köze nincs.

A Nemzeti Színház kibővítése. A *Nemzeti Színház* udvarán levő emeletes régi épületszárnyat, melyben azelőtt az igazgatóság irodája, utóbb mellék-helyiségek és házi színpad volt, lebontják. Helyébe négyemeletes épületet emelnek. Ezzel szűkebb lesz az ndvar, eltűnnek a régi fák s elvész a Nemzeti Színház udvarának régi jellege. Az udvar üvegtető alá kerül. A négyemeletes épületszárny harmadik és negyedik emeletét bérbeadják. A bontási és építkezési munkálatokat május elsején kezdik meg.

Az orfeumok színi előadásai ellent. Az utóbbi időben az orfeumokban és daltársulatoknál egész estéket betöltő színdarabokat adnak elő s ez különösen a vidéken nagy hátrányára van a színészeknek. Ennek meggátolására most a belügyminiszter a következőkkérendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz:

Mind gyakrabban merülnek fel panaszok a miatt, hogy a daltársulati előadások tartatására feljogosított igazgatók a részükre kiadott belügyminiszteri engedéllyel vissza-eltek, amennyiben egész estéket betöltő színdarabokat adtak elő, dacára annak, hogy az engedélyben a színi előadások tarthatása kifejezetten ki van zárva. Minthogy a daltársulatok ezen visszaélései nem csak hogy a vidéki magyar színésznek különben sem kedvező helyzetét rosszabbítják, de egyuttal a színészet jó hírnevét is csorbitják: ennél fogva utalással az 1889. évi november 7-én 68.625. szám alatt kelt itteni körrendeletre, felhívom a törvényhatóságot, miszerint intézkedjék az iránt, hogy a helyi hatóságok a daltársulati előadásokat éber figyelemmel kísérjék s amennyiben arról győződnek meg, hogy az engedélytől eltérőleg színpadok számára írt és egész estéket betöltő színművek adtak elő, az illető daltársulati igazgatótól a belügyminiszteri engedélyt vonják be és a törvényhatóság útján ide terjesztik fel.

Budapest, 1899. évi április 14-én.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k.
allamtitkár.

A Major Gyula. A bécsi ünnepelt komikus, *Girardi*, a múlt évben, amikor új házasságra lépett, magyar állampolgárrá lett s itt Budapesten le is tette az állampolgári esküt. Akkor azt lehetett volna hinni, hogy a bécsi művész csak azért cserélt hazát, mert ezen a réven könnyebben jutna be új házasságának a rózsás kikötőjébe, de úgy látszik, hogy *Girardi* egész komolyba veszi a magyarságát. Egy bécsi újság ugyanis arról ad hírt, hogy *Girardi* a napokban beiratkozott a bécsi *Magyar Egyesület*be s mint bécsi lapársunk megjegyzi, ezt a bejelentést a jelenlevő magyarok viharos éljenzéssel fogadták.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti pönteken, e hó 28-án este 7 $\frac{1}{2}$ órakor a Royal termében tartandó diszhangverseny iránt egy a tagok közt, mint a nagy közönség körében rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Ezen a hangversenyen a királydíjakkal kitüntetett műveket adják elő *Dohnány* Ernő zongoraművész, *Abrányiné* W. Margit operanékesnő, *Habay* Jenő tanár. *Földesi* Arnold gondokaművész és *Székely* Arnold zongoraművész közreműködésével. Tagsági jegyutalványok e hó 27-éig bezárólag a kör irodájában (Andrássy-ut 24. sz. I. em.) válthatók. A többi jegy 3 és 2 irójával Rózsavölgyi és társánál kapható.

Major Gyula hegedűversenye. *Major* I. Gyula ismert zeneszerzőnkől megjelent az a hegedűverseny, amely külföldi hangversenyteremben is nagy sikert ért el. A neves szerzőnek ez a munkája annál nagyobb figyelmet érdemel, mert magyar szerzőtől ez az első ilyenmű kompozíció, amely a közönség elébe kerül.

Sudermann betegsége. *Sudermann*nak, a hírneves német drámaírónak, akinek betegségeiről már adunk hírt, állapotában javulás állt be. A beteg drámaíró egy berlini szanatóriumban ápolják s a napokban megengedik rokonainak, hogy meglátogassák.

Színházi pénztárak az — istállóban. A bécsi udvari intendatúrának szellemes kis ötlete támadt a két udvari színház pénztáraitra nézve. Egy bécsi újság ugyanis arról értesül, hogy egy az Operaház, mint a Burg-színház nappali pénztárát a színházak épületéből átköltözteti legközelebb az udvari — istálló-épületbe.

Gyermekhangverseny. A *Telefon* Hírmondóban holnap (csütörtökön) délután pompás kis hangverseny lesz az előfőtők gyermekei számára. A hangverseny *Basa* bécsi (Balassa Jenő) rendezi, akinek felkérésére ének-és zeneszámok előadásával, továbbá mesékkel (s szavaltókkal közreműködnek: *H. Vukovich* Aranka, *Romboschky* Mariska, *Belenczéri* Dezső, *Mihályi* Ferenc és *Odny* Zsuzs. Kezdeté 5 órakor lesz. — Este az Operaházból a *Hadi fogoly* dalmű és a *Coppelia* ballet előadását s utána a rendező *cifjenszét* közvetíti a *Telefon* Hírmondó.

MŰVÉSZET.

□ **A kormány művásárlásai.** Ezuttal siettel a kormány a művásárlásaival, ami igen dicséretes dolog, mert némi szűgesztív hatással van a tárlatot látogató közönségre. A Szépművészeti Múzeum számára vásárlandó képek kijelölése céljából csak tegnap ült egybe a *Képzőművészeti Tanács*, de *Wlassics* miniszter már má délelőtt jóváhagyta a kijelölt művek megvásárlását. Néhány mű árára nézve még alkudozás folyik az illető művészekkel. Eddig végleg megvette az állam a következő műveket: *Médyanszky* László: *Virágzó fák* olajfestmény, *Fényes* Adolf: *Özvegy asszony* olajfestmény, *Ujváry* Ignác: *Falu-részet*, olajfestmény, *Telecs* Éde: *Ennelés*, márvány-

dombormű, *Baditz Ottó: Dülüt, olajfestmény, Paczka Ferencné: A leány és a fantázia és Via beata, aluminiotípek, Koszkol Jenő: Éjjel a lagúnán, olajfestmény, Mendlik Oszkár: Botyógó holdandó, olajfestmény és Pállya Celesztin: Vasárnap délután olajfestmény.*

Magánemberek is elég serényen folytatják a vásárlást. Az eddig kimutatott *huszonnycél* művön kívül a mai napig amatőrök még a következő négy művet vásárolták meg: *Telegy Károly: Tihany, vevője gróf Esterházy Ferenc, Újváry Ignác: Vihar után, Brodszky Sándor: Nyáry est, vevője Villányi Alajos, Tornai Gyula: Egy szent sírnál, vevője: Bakonyi Antal. Az eddigi vásárlások, beleszámítva a kormányt is, mintegy husz-ezer forintot tesznek ki, ami tekintettel arra, hogy a tárlat csak nemrég nyílt meg, igen szép eredmény.*

□ **Wolf József halála.** Londonban meghalt az odavalló festők egyik legöregebbike, *Wolf József*, 79 éves korában. *Wolf*-ra a híres *Landseer* mondta egy alkalommal, hogy a világ összes állatfestőinek talán legkiválóbbja. Német származású ember volt (Münstermünsterben született mint szegény parasztszülők gyermeke.) 1848-ban Londonba ment, ahol illusztrálással kereste kenyerét. Kivált ornitológiai munkákat illusztrált, rövid idő alatt nagy híre vergődött mint királyi állatfestő s beállott a *prerafaeliták* szövetségébe. Képeit kevésbé ösmeri a közönség, mert azokat többnyire amugy nedvesben megvásárolták tőle. Mint állatfestő híres volt arról, hogy nagyszerűen tudta karakterizálni az állatokat. Benső barátságot fűzött a kor nagy természetűeivel: Darwinnal, Owennel, Oswe'llel. Illusztrációi pontosságuk és finomságuk révén még soká élni fognak a nagy természetrajzi kiadványokban.

□ **Vernissage Velencében.** Tegnap volt a velencei nemzetközi műtárlat ünnepélyes *vernissageja*, amely annyiban is felelte érdekes, mert most az újonnan összeállított *olasz szecesszionisták* is testületileg bemutatják első zsengüket. A szecesszió ugyalszik üdítőleg hatott az olasz festőkre. *Fragiacomo* a sokszor lefestett *Mérktől* egészen új felfogásban mutatja be, *Ettore Tito* érdekes képeket küldött *Chioggiából*, *Marius Pictor* (Mario de Maria) szín'us, *Böskhisre* emlékeztető művekkel van képviselve, *Brestand* és *Laurenti* képei szimbolikusak. Mint mindenütt, úgy Velencében is heves ellenségei támadtak a szecesszionisták, de a haza csak inkább tüzei a két tábor, hogy egymást jó képekkel lefőzzék. Érdekes kis kollekciót állítottak ki az elhunyt *Favretto* képeiből (25 kép) és *Sartorio* műveiből (40 drb), aki újabban tanár a weimari művészeti akadémián. *Michetti* nem kevesebb, mint 168 rajtot, pasztelt és olajfestményt állított ki. *Lenbach* külön termet kapott, ahol 18 kiváló arcképe látható.

Kellemes meglepetést szerez a művészeknek a fiatal *Giovanelli* herceg, aki Velence városának 10.000 lírát ajándékozott képvásárlásra. Az így megszerzett képek az újonnan alapított velencei modern képtárba kerülnek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Petőfi Társaság** e hónap 28-ikán, pénteken, délután 5 órakor ülést tart az Akadémia földszinti sarktermében. Az ülés tárgya: *A gróf Viggázó Sándor-féle költemény-pályázat eldöntése.*

○ **A Kisfaludy Társaság** ma délután öt órakor nagy és díszes hölgyközönség előtt tartotta meg felolvasó ülést *Gyulai Pál* elnöke alatt. Az ülés elején *Beöthy Zsolt* főtákar bejelentette, hogy *Bartha István* 100 forinttal az alapító tagok közé lépett. *Nyiregyháza* város meghívja a társaságot a *Bessenyei-szobor* leplezéséi ünnepélyére. A társaságot főtákarára és a jelentékes tagok fogják képviselni. A nagyszoboni román irodalmi és közművelődési egyesület kiadványait cserébe ajánlja, ugyszintén a *hunymegyei történelmi társulat* is. Azután megkezdődtek a felolvasások

Rákosi Jenő Itáliáról címen adta elő olaszországi utjából leszárt művészi eszméit. A magyar művészetnek nem szabad az olaszt mintául venni, mert a magyar nemzet hagyományai és jelene mások, mint az olasz művészet 3000 éves múltja és jelene — ez a quintessenciája a szellemes felolvasásnak, amely nagy tetszést keltett.

Dalmady Győző lépett ezután a felolvasó asztalhoz. *Kösteremben* volt a költemény címe, melyet felolvasott az őz pótta, aki ma hazafias fájdalomt fejezte ki. A régi magyar közeletet dicsőíti, amikor a törvényhatóságok közgyűlésein a hatalom nem boldogulhatott, mert ezek ellenálltak és végre is szurogok útek szűjel, — csak erőszaknak engedtek. Az őz pótta zájosan megtapsoltak.

Végül *Vitézy Arnold* olvasott fel *Három párbaj* címen egy mulatságos históriát. Hőse öreg ur, unokaöccse megmentésére elcsábítja tőle azt az éppen nem állhatatos varroleányt, aki majdnem a fiatal ember nyakába varrta már magát. De a nemes vállalkozásnak

három párbaj lesz a vége. Egy a szerelmében sértett unokaöccsel, egy a leány fivérével és egy az unokaöccsel, aki pedig maga kérte fel erre a mentési műveletré. A vídám mulatokban gazdag felolvasás nagy derűtséget keltett.

A felolvasó ülést zárt ülés követte, amelyen folyó ügyeket beszéltek meg.

○ **Versék.** (Irtá: *Palotai Hugó*. Ára egy forint.) A címük nem árul el semmi újat, a tartalmuk igen. *Palotai Hugó* versei nem rendelkeznek azzal a csodálatos szinompával, amelylyel utóbbi időben nem egy fiatal óriás nagy pretenzióval és nagyon kevés belső értékkel lép az olvasóközönség elé. *Palotai* egyszerűen csak azt mondja el, amit érez, igazán érez, és amit vele érezhet minden olvasó. Egyszerűek, mesterkéletlenek ezek a versek, a technikájuk itt-ott fogyatékos is talán; de szívből fakadnak és szívhez szólnak. Merész vállalkozás manapság verskötetet kiadni, mert tulteng már az ugynevezett *alanyi költészetben* is a bombaszt, és a pompás megkonstruált hasonlatokban és jelzőkben bővelkedő versek egyszerűen — konganak. A *Palotai* verskötetében az első oldaltól az utolsóig nyoma sincs a poznak. Aki belekezd az elsőbe, végig fogja olvasni valamennyit, mert ott születtek a farságosok küzdelemben a mindennapi kenyerért, és amin az író elkecsereg, azon szívesen kesereg el társaságában minden olvasó. Aki *őszinte* verseket szeret, vegye meg *Palotai* kötetét. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában és a szerző lakásán, *Petőfi-utca 7.*

EGYESÜLETEK.

(Az *Aurora*) irodalmi és szinpartóló kör ma délután tartotta második évi rendes közgyűlést *Bektes Gusztávné* alelnök elnöklésével, aki rövid, de lelkes megnyitói beszédében kiemelte, hogy a kör lassan, de biztosan halad kitűzött célja felé. Az éljenzéssel fogadott megnyitói beszéd után dr. *Iucze Henrik* főtákar terjesztette elő évi jelentését és egyúttal lemondását, amit a közgyűlés sajnálattal vett tudomásul. Lemondott *György Aladár*, a kör egyik igazgatója is s a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatta az ő érdemeit is. A közgyűlés végén megejtették a választásokat. Főtákar dr. *Friedrich Imre* lett, titkár *Balla Miklós*, pénztáros *Frank Rezső*, ellenőr *Wiszter Ernő*, igazgatók *Bobna János* és *Eberzky Jenő*, főrendező *Takács Antal*, gazda *Fai J. Béláné*. Kiegészítettek a választmányt is, valamint megalakították a művészi és a házszabályokat fölülvizsgáló bizottságot.

(**Ügyvédségek gyűlése.**) Az ügyvédségek országos egyesülete tegnap este a Széke-féle vendéglőben tartotta előkészítő-bizottsági ülést *Haas János* elnöklése mellett. Az ülésen kiküldték egy tizenket tagú választmányt, a melynek feladata lesz az alapszabályok megszerkesztése. Az egyesület iránt, a melynek célja az ügyvédségek anyagi helyzetének javítása, a jogászság körében nagy érdeklődés mutatkozik.

(**A Vörös-Kereszt Egylet díszülése.**) *Lajos Győző* főherceg a magyar Vörös-Kereszt Egylet vendök-helyettesek tegnap külön kibalgatáson fogadta *Csekonics Endre* grófot, aki az egyesületnek majus 17-én tartandó közgyűlésére vonatkozólag előterjesztéseket tett a főhercegnek. A főherceg *Csekonics* gróffal együtt megállapította a közgyűlés és díszülés programját.

SPORT.

* **Football-mérkőzés.** Nagy napja lesz május hó elsajén a magyar football-sportnak, mert akkor fog előltni hazai két legjobb csapatunknak a *Budapesti Torna Klub* és a *Műgyetemi Football Klub* döntő küzdelme az elsőszéért. Mindkét csapat az idei mérkőzésekből mint győzhetlen ellenfél került ki s legutolsó találkozásuk alkalmával egymással szemben eldöntetlen eredményt (1:1) értek el. (november 20.) Azóta egymásután arattak győzelmet mind a bécsi, mind pedig a többi hazai egyesület csapatai felett. A mérkőzés színhelye a Csömöri-uti millenárius versenypálya gyepre lesz és hétfőn (május 1) délután 5 órakor veszi kezdetét.

* **Hírek a fogadási piaclról.** A *Trial-Stakes* fogadási listája ma a következőkéül alakult:

5: 2 Bonvivant
7: 2 Rio Tinto
4: 1 Boston, Adoma, Ronny
8: 1 Szabász, Doppeladler, Galifard,

10—50-ig a többi. A beavatottak Bonvivant, Rio Tinto és Adoma közé teszik a versenyt.

A *Királydjúra* tegnap erősen lefogadták *Pardont*, úgy hogy most ő került az élre ötszörös pénzzel. A kandidátusok most otdsaik szerint következő sorrendben vannak kiírva a könyveszek tábláján:

5: 1 Pardon
6: 1 Cid és Barnato
7: 1 Mindig
8: 1 Zaszlós

12-től feléle a többi.
A bécsi Derby favoritja Barnato és Bonvivant ötszörös pénzzel Pardon előtt, mely nyolcszoros pénzzel kapható.
* **Első derby.** Az ideai versenyt első derby-jét esütörtökön futották le *Rómában* óriási közönség jelenlétében. A 22.000 forintos díjat az olasz kék szalaggal *Serramezzana* márkí *Elenája* nyerte meg

Tarantella, *Morgana* és hat más versenyző ellen. Érdekes, hogy az olasz derby három első helyezettje a gyöngyöb nemhez tartozik.

* **Változtatások a versenyszabályokon.** A budapesti és bécsi lovaregyletek közös határozattal megállapított versenyszabály-változtatásai május 1-én lépnek életbe. Ezen változtatások között legérdekesebb a 83. §, kiegészítése, mely szerint jövőben valamely tehertömegű versenyben csak oly lovak handikapolhatók, melyek annak tehertömege előtt legalább kétszer futottak nyilvános versenyben. A 47. §-ban azon klubok sorából, melyeknek tagjai ballotage nélkül is részt vehetnek az ulyasversenyekben, kihagyták az időközben feloszlott Reiter-Klubot és a bécsi Adels Casinot. Végül a versenyekre vonatkozó októberi korteherskálát kiterjesztették november hóra is.

* **Bécsi futtatók.** A holnapi programm ismét csupa apró handicapokból és eladóversenyekből van összeállítva és egyetlen érdekesebb futamára, a *Viztorony*-versenyre is oly kevés lovat angazsáltak, hogy ez sem lesz valami érdekes sportesemény. A futamban

<i>Busserl</i>	<i>Smith</i>
<i>Proponent</i>	<i>Adams</i>
<i>Gaspilleur</i>	<i>Hyams</i>
<i>Duna</i>	<i>Wilton</i>

és talán *Néni* fognak indulni, (ez utóbbi nyergében *Rumbolddai*) ennek azonban indulása még bizonytalan. Ezek közül mi *Busserl*-ben bízunk leginkább *Néni* előtt.

Az egyes versenyekre tippeink ezek:

- I. *Nappfény—Tartuffe.*
- II. *Cecilie—Ladro—Winne some money.*
- III. *Busserl—Néni.*
- IV. *Író—Néni—Crampon.*
- V. *Contra—Kárpát.*
- VI. *Turul istálló—Orchef.*
- VII. *Sarolta—Koppány.*

* **A beszélő újság a bécsi löversenyekről.** A *Telefon* *Hirmondó* holnap (csütörtökön) is már a délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel a bécsi löversenyek eredményéről. Akit tehát az egyes futamok kimeneteléről érdekel, a *Hirmondó* révén szerethet leggyorsabban tudomást azokról.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A megmentett tárca.** *Takó Ferenc* rendőrtisztviselő ügyében ma hozott ítéletet a bíróság. Az volt ellene a vád, hogy mulatás közben nála eltűnt barátjának, *Halász Gábornak* a pénztárcája. A bírő ma kihallgatta *Szigeti Gizella* orfeum-énekesnőt, aki elmondta, hogy a kérdéses éjjele az egész társaság el volt ázva s köztűnk *Takó* is. Ilyen állapotban teljesen öntudatlanul adhatta át a *Halász* tárcájától kivett két sorsjegyet. A bírő természetesen fölmentette *Takó* Ferencet.

§§ **Délvidéki pénzhamisítók.** Harminckét vádlottja van annak a pénzhamisítási bűnpörnek, amelyet ma kezdett tárgyalni a büntető törvényszék. Valamennyi vádlott délmagyarországi oláh. A bűnpör öt esetet foglal magában, amelyek a teltekek azonossága kapcsol össze. *Wasszák Nándor* kőszobrász a főbűnös, aki résztint magyar érepénzt, résztint szerb bankjegyeket hamisított, résztint pedig hiszékeny parasztokat csapott be azzal a már nem ismeretlen módszerrel, hogy *bankécsináló gépet* adott el nekik. A hét letartóztatott társa többé-kevésbé van érdekelve mind az öt esetben. Nevük: *Dabár Ábrahám*, *Kerkotta Gigor*, *Gajja Miku*, *Magda Ádám*, *Ogrin János*, *Vukadinovics István*, *Butnik Vászó*. A tárgyalást különösen az nyújtja el, hogy a vádlottak egyike sem tud magyarul és az elnök kérdéseit, meg a vádlottak feleleteit románul tolmácsnak kell előbb lefordítania. Esti 7 óráig tárgyal ma a törvényszék és ez idő alatt sikerült a harmadik esettel elkészülni. Holnap az utolsó két eset tárgyalása és a plaidoyerek következnek. A vádhatóságot dr. *Mészáros* alügyész képviseli, a vádlottakat dr. *Dinga Béla*, dr. *Babes Titusz*, dr. *Wasszlievics Emil*, dr. *Szervánszky Imre*, dr. *Gál Jenő*, dr. *Báttaszéky Lajos* és dr. *Brachfeld Hugó* védik.

§§ **Rablógyilkos leány.** *Baky Gedeon* nyugalmazott törvényszéki bírő *Halason* szőlőt és villát vásárolt, hogy a nyugalombba vonulás után élete hátralevő részét csöndességben töltsé el feleségével együtt. Magához vette családnek *Kalapos Borbált*, egy rendkívül szép, de annál olvadultabb lelkű 18 éves leányt, aki összeállt *Takács József* és *Drágics Mikró* rovvit multu legényekkel, hogy gazdját meg-rabolja. Ugy állapodtak meg, hogy előbb megölik *Ferencsik László* hetvennyolc éves kapást, aki a bírő szobája mellett alszik, hogy gazdjára vigyázzon, aztán elemeszlik a bírót és a feleségét. 1898. május 20-ikán reggel *Baky Gedeon*nak feltűnt, hogy az öreg kapás nem kelt föl rendes időben. Odament ajtajához, hogy felköltse, de az ajtót zárva találta. Feszítő vassal kifeszítette és bement. Az öreg kapás vérében feküdt a pallón. *Koponyája*

szét volt verve, s vére az egész ruháját elborította. A leányt elfogták, aki bevallott mindent. Elmondta, hogy a gyilkosságot Takács Józseffel és Dragics Mirkóval követte el s nemcsak az öreg Kapást, hanem a törvényszéki bírót és feleségét is meg akarták ölni, hogy pénzüket elrabolják. Ő baltával, Takács pedig fokossal ütötte a fejét az öregnek, Dragics lesben állott. A gyilkosság elvégzése után a törvényszéki bíró lakásába mentek, de világosságot láttak odabenn, nem mertek behatolni.

A kalocsai törvényszék Kalapos Borbálát gyilkosság és rablás büntette miatt tizenöt évi fegyházra, Takács Józsefet tizenöt évi fegyházra és Dragics Mirkót tíz évi fegyházra ítélte. A tábla s ma délelőtt Nagy Sándor bíró előadása mellett a Kuria is megerősítette az elsőbíróság ítéletét.

§§ Szerecsélen vadászta. Három esztendeje már, hogy Nádasdy Ferenc gróf belső titkos tanácsos egy estén pereit erdejében cserkészett. Meg is lőtt egy szarvastehenet, de időközben besötétedvén, a sebzett vad üldözését abba kellett hagyni. Másnap reggel Takács József nevű erdészével újra kiment, hogy a sebzett vadat fölverje. A mirt a vérvnyomot megtalálták, Takács hosszú pórásra eresztette a vérebet, s annak nyomát követte, míg a gróf a kényelmesebb utakat kereste. Nyomozás közben egy sürtüséghez érték, s itt a gróf, nehogy valami gally a fegyver kakasába akaszkodjék, s az elcsússzhasson, éppen a fegyverén lévő elzáró készüléket akarta alkalmazni, amikor hirtelen eldördült a lövés. Takács e pillanatban elsápadt. A gróf odakiáltott:

— Mi történt? Mi baja?

— Végem van, — nyögte az erdész, — meg vagyok lőve.

Ekkor nézte meg a gróf a válláról locsuzott puskát, s látta, hogy bal csőve ki van sütve.

Takácsot hamarosan kocsiúra tette, de mire beérte Bakony-Nánára, a szerecsélen ember meghalt. A veszprémi törvényszék s utóbb a győri tábla is, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért vád alá helyezte Nádasdy grófot, de a végtárgyaláson, amelyen kitünt az is, hogy a gróf kiválóan kedvelte az erdést, a szerecsélen eset után az özvegynek és nyolc gyermekének biztosította a megboldogult teljes fizetését, a törvényszék az esetet véletlen balesetnek minősítette, s a grófot a gondatlanságból okozott emberölés vétségének vádjától fölmentette. Így itélte utóbb a győri ítéletábrá, s ma délelőtt Steer Ferenc bíró előadása mellett a Kuria is.

§§ Az aradi adóssikkasztás. Aradról táviratozók: Ma fejezték be a bizonyítási eljárást Bács Nándor bűnyűjében. Holnap tartja Domonkos László alügyész vádbeszédét s azután sorban következnek a hat védők. Ítélet valószínűleg csak a jövő héten lesz. Bács Nándor ma teleplezésekként állott elő, azt mondta, hogy ő nem szimulált az igazságügyi orvosi tanács orvosai előtt. A lipótmezei tébolyda igazgatója oktrojálta rá a szimulálást, azzal fenyegetve őt, hogy az örültek házában fogja tartani. Most is visszavonna vallomásától mindent, ha a törvényszék vasavéréssel fenyegetné. Bács kijelenti, hogy elejétől kezdve s pressió nélkül a legjobb tudásával s emlékezetével vallott meg mindent és ezeket a vallomásokát most is fenntartja. Fizikai találmányai komolyak s ha a börtönből kieresztenék, az északi sarkot a déli sarkkal összekötés és ebből terület vissza az elikkasztott penz!.. A kincstár képviselője a kárt 95.160 forintban állapította meg s a vádlottak együttes elmarasztalását kérte.

TÁVIRATOK

Berlin, április 26. A Lokalanzeigernek jelentik Rómából: Vaughan bíborost hat hónapra benedélték a szent-székhöz. Ez nagy jelentőségű esemény, mert megerősíti azt a híresztelést, hogy XIII. Leónak egy amerikai angol származású bíbornok lesz az utódja.

G.áo, április 26. A mai sorozáskor a sorozóbizottság tagjai óvat tettek és jegyzőkönyvből vetették, hogy a 14. §. alapján elrendelt sorozást törvényellenesnek tartják.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlésből.

Bécs, április 26. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés elfogadta a Duna-szabályozás menetéről szóló bizottsági jelentést és Mayernek azt az indítványát, hogy a tartományi bizottság lépjen érintkezésbe a kormányval, Morvaországgal és Bécs közösgével a Duna-Odera-csatorna kiépítése végett és a legközelebbi ülészkabban teygen jelentést eljárásáról.

A porosz-osztrák határ megváltoztatása.

Berlin, április 26. A képviselőház harmadik olvasásában vita nélkül elfogadta a porosz-osztrák határnak a Przemsa-folyó mentén való megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatot, a második olvasásban hozott határozatok értelmében.

Olasz tengerészeti vita.

Róma, április 26. A képviselőház mai ülésén Randaccio azt kérdezte a tengerészeti miniszterrel, igaz-e, hogy az Armstrong-féle hajógyárban Kina számára épült Faicai cirkálóhajót meg akarja vonni Palumbo tengerészeti miniszter igenlőleg válaszol és rámutat az olasz hajók kicsiny számára. Randaccio, de Nobili és Salandra a cirkálóhajó megvételét ellenzik és azzal érvelnek, hogy először is Olaszországnak páncélos cirkálóhajókra és nem egyszerűen védett cirkálókra van szüksége, másodszor Olaszországnak négy állami és több magánhajógyára van, tehát nincs szüksége arra, hogy a külföldtől vásároljon, harmadszor pedig ellentmondás van abban, hogy nemrég eladtak hajókat a külföldnek, most pedig vásárolnak hajókat.

A tengerészeti miniszter azt válaszolja, hogy a hajó megvásárlása nagyon hasznos dolog, mert rendkívül gyorsan járó hajóról van szó és hozzá teszi, hogy az erre vonatkozólag megindult tárgyalásokat, amelyekben 10,200,000 líráról van szó, nem hagyhatja abba. A miniszter azt mondja, hogy államtitkár korában Brin minisztersége idején helytelenítette a hajók eladását, Brin azonban azt válaszolta neki, hogy magasabb rendű státusz-okok teszik szükségessé az eladást.

Randaccio és tíz más képviselő határozati javaslatot nyújt be, amelyben a kormányt fölcsúljítják, hogy az említett tárgyalásokat a tengerészeti költségvetés tárgyalásáig függeszték föl. A határozati javaslatot holnap tárgyalják.

Öngyilkos tábornok.

Róma, április 26. Marselli tábornok, aki már régóta idegességben szenvedett, ma este öngyilkosságot követett el. Leugrott az ablakból s halva terült el a kövezeten.

A békekonferencia.

Köpenhága, április 25. A kormány de Billé londoni dán követet első és Schnack ezredes volt hadügyminisztert második delegatússá nevezte ki a hágai békekonferenciára. Melléjük kirendelik Reeditz-Thott Ottó báró külügyminiszeri hivatalnokot.

Karlista összeesküvések.

Barcelona, április 26. Az itteni rendőrséget arról értesítették, hogy Luis Gruese, volt karlista tábornok, aki részt vett a legutolsó polgárháboruban és aki benső barátságban van Cerralbo márkival és több karlista vezérrel, ideérkezett, hogy az itteni karlistákkal értekezzen. A rendőrség óvintézkedéseket tett ennek a megakadályozására és a múlt pénteken el is fogott három karlistát, köztük Margenat sardanolai községi bírót, akik Sardanolából éppen Gruese tábornokhoz akartak utazni.

Az elfogottak a polgári kormányzó elé vitették, ahol ezek bevallották, hogy Sardanolában lázadást akartak szervezni, amelyet Catalonia és a szomszédos tartományok is támogatnak volna. Azt is bevallották, hogy ötven embernek való fegyvert és löszert rejtettek el Margenat házában. Margenat maga vezette el a rendőrséget a pincébe, ahol 43 darab új Remington-fegyvert, 12 láda löpört, tölténykészítő gépet és egyenruhákat találtak.

Ezalatt a barcelonai hatóság elfogatta a tábornokot négy cinkostársával együtt és megmotosztván őket, mindegyiknél Don Carlosnak sajátkezűleg nekik ajánlott arcképet talált, továbbá több jegyzőkönyvet foglalt le, melyekből kitűnt, hogy az összeesküvés mennyire el volt ágazva az egész országban.

Madrid, április 26. Biztos jelentés érkezett arról, hogy Barcelonában nagyfontosságú karlista iratokat foglaltak le.

Azt jelentik, hogy a karlisták Don Carlosnak újabb manifestumát kapták meg, amelynek tartalma azonban ismeretlen.

A szabadszájú kapitány.

New York, április 26. Coghlan kapitány a tengerészeti hivatalnak jelentette, hogy beszédét a newyorki sajtó elferdítve közölte. Neki nem volt szándékában Németországot sérteni. Coghlan erőlyes fessedt fog kapni, azonkívül az elnök elégedetlenségét azzal fogja dokumentálni, hogy a Philadelphianban legközelebb végbemenő ünnepeknél a Raleigh hajóra nem fog elmenni. Ezenfelől Coghlant legközelebb nyugdíjba küldik.

Frankfurt, április 26. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Newyorkból: Coghlan kapitány kijelentette, hogy az ő beszédét az újságok nem híven közölték. Egyáltalán nem volt szándéka, hogy a németeket megsértse.

Washington, április 26. Long tengerészeti miniszter a minisztertanácsban bejelentette, hogy Coghlan kapitánytól levelet kapott, amelyben a kapitány tagadja, hogy a német császárt vagy Diderichs tengerenagyot megsérteni szándékozott volna. Az inkriminált beszédet csak baráti körben mondotta el.

Az újságokban foglalt közlemények túlozzák és elferdítik a történeteket. Hír szerint Coghlan legközelebb külföldi szolgálatban.

Washington, április 26. Annak bizonyosságául, hogy az Egyesült Államok barátságos viszonyban akarnak maradni Németországgal, arra utalnak itt hogy Mac Kinley elnök jóváhagyta a Németország és Amerika között rakandó új kábel tervét.

A pétervári polgármester Párisban.

Páris, április 26. Leljanov pétervári polgármester tiszteletére ma a városházán reggelit adtak, amelyen Dupuy miniszterelnök, Delcassé külügyminiszter és Urusov herceg orosz nagykövet is jelen volt. Weber, a községtagács alelnöke Páris városa nevében mondott pohárköszöntőjében sikert kívánt a békekonferenciának, amely Miklós cár szerencsés iniciatívájának köszöni létrejöttét, majd Páris lakosságának Pétervár lakossága iránt táplált rokonszenvét tolmácsolta. Dupuy miniszterelnök és Urusov herceg Miklós cárt és Loubet elnököt éltették. Végül Leljanov Páris városára mondott pohárköszöntőt és megköszönte a fogadást, amelyben részesítették.

Spanyolország pénzügyei.

Madrid, április 26. A Liberal Villaverde pénzügyminiszternek egy nyilatkozatát közli, amely szerint a pénzügyminiszter pénzügyi terveire vonatkozólag a lapokban közölt híresztelések nem érdemelnek hitelt. A miniszter senki előtt még célszást sem tett arra, hogy a járadékkadó érinteni fogja-e a külföldi hitelezőket is. Csak annyi bizonyos, hogy a pénzügyminiszter szorgalmasan dolgozik pénzügyi tervén és hogy munkájával még nem készült el.

A filippinok harca.

New York, április 26. A Journalnak egy manilai távirata szerint, Mac Arthur hadosztálya bevette Calumpit várost. A filippinokat, akik makkasul ellentálltak, visszakergették a hegyek közé. Nyolc amerikai katona elesett.

New York, április 26. Az Evening Journalnak jelenti egy manilai távirat: Calumpit bevételével elpusztult Aguinaldo hadseregének javarésze. A Calumpit körül vívott ütközetben 6000 amerikai vett részt, akikre már előnyomulásuk közben erősen tüzelt az ellenség. Aguinaldo hadseregének nagyobb része Calumpit városban és a város előtt levő futóárkokban volt. Az amerikai haderő hosszabb vonalban a város előtt fejlődött és erősen lövöldözött a futóárkokra és az erődítményekre. A fölkelőket nagy veszteséggel kiverették az árkokból, amelyek csakhamar egészen megteltek halottakkal. A fölkelők a hegyek közé menekültek, de az amerikaiak oda is követték.

Sztrájkok.

Prága, április 26. Hronovban a hatóság közreműködésével újabb kísérletek történtek a munkások és munkások között való ellentéték kiegyenlítésére, de eredménytelenül. A munkások béremelést követelnek, az egyik gyárban 15 százalékot, egy másikban 20 százalékot, ellenben a gyárosok csak 8-10 százalékot hajlandók megadni. Az egyik gyárban a munkások nem annyira a béremelést, hanem inkább az igazgató elboacsátását követelik állítólagos részrehajlása miatt, de a gyártulajdonos nem hajlandó teljesíteni követelésüket.

Briisszel, április 26. Lüttichben a sztrájk nagyobb arányokat öltött és még két készenbányára terjedt ki, nevezetesen a glainira és a st.-nicolasira. Külföldről nagymennyiségű kőszén hoznak be. Több gyár kénytelen kisebb tüzzel dolgozni, mások pedig kénytelenek lesznek nemcsak teljesen abbahagyni a munkát. A monsi bányákban a sztrájkolók száma 390-nel emelkedett és most 13.175-re rug. A központi szénmedencében a sztrájkolók száma 12.610, vagyis 414-gyel kevesebb, mint tegnap volt. Charleroióban újabb 300 munkás csatlakozott a sztrájkolókhoz, akiknek száma most 21.600. Mindenütt nyugalom van.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Negyszázalékos magyar aranyjaradék 100.45. Magyar koronajáradék 101.35. Osztrák hitelrészvény 223.10. Osztrák-magyar államvasut 154.75. Déli vasut 27.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegyek készpénz 216.20. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, április 26. Árfolyamok májusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 223.50. Osztrák-magyar államvasut 154.90. Déli vasut 26.80. Olasz járadék 94.65. Laura-kohó 249.10. Harpeni 200.90. Discont 195.25. Szilárd.

New York, április 26. Lízst helyben 2.85. Buza májusra 77.—, júliusra 76.1/2, szeptemberre 75.1/2. Texgeri májusra 39.1/2.

Chicago, április 26. Buza márciusra 71.1/2. Tengeri májusra 84.1/2.

Szerkesztői üzenetek.

— Keziratokat nem adunk vissza. —

Corisande. Nem láttuk örömmel hosszas hallgatását, mert szellem és hölgyekkel öröm társalogni, ha mindjárt csak írásban is. Annak az igen éles gyanunknak kell azonban kifejezést adnunk, hogy nagysád — asszony. Mert ennyi olvasottság, tudás és széleskörű látás már bizonyos kor kiváltsága. Kérdéseire térve, közöltük azokat a Nemzeti Színház dramaturgiáját, egy igen morózus öreg ural, *Váradi Antal*, aki nőgyűlölő ugyan, de a nagysád leveleinek még sem állhatott elient, annál kevésbé, mert biztosítottuk, hogy nagysád az ő korában van s így egyáltalán az a veszély, hogy nysogyn elveiről le kellene mondania, fönn nem forog. A tükésszakállu aggastyán a következőket mormogta válaszul:

I. A Berr de Turique darabján Cs. *Alszei Irma*, *Ligeti Juliska*, *Vázárné és Gerő Lina* játszanak.

II. A *Válság Előtt* való is fiatal leánynak, meg nem is. Fiatal leánya valogatja. A *Sarré Coeur* növényeket éppen nem kell bevenni. Legfeljebb játszanak el ott n maguknak állim.

III. A tartalma röviden az, hogy egy férfi megcsalta valamikor a feleséget, és most a feleség akarja megcsalni a férjét. De csak az akaratnál marad, mert az sjoban megdobja a doigot, és úgy tesz, mint az a keresztes vitez, aki elindult a pogányok ellen, de az utcasarkon visszafordult, mert eledt az osó.

IV. Hogy fiatal leányt nyugodt lelkiismerettel oda elvinni lehet-e? (Am, itt bujkik ki a szeg a zsákból). — hat instalom, — az a lelkiismeretől függ. Vannak lelkiismeretek, melyek nyugodtak maradnak a *Válság Előtt*ben egy fiatal leány oldalán is, vannak és lehetnek ellenben, akiknek meg semmi sem nyoma, a lelkiismeret, és azok könnyű habozogást éreznek. C'est selon.

V. Hogy frivol-e a darab? Mi az a *frivol*? Ezt kerjük mi előbb. Aztán válaszolunk. (Ezt a vén mormogó draturg mondja, nem mi. Mert mi udvarias emberek vagyunk.)

VI. Hogy nem találhat-e a világ ezen megszólalni valót? A világ mindenben talál megszólalni valót.

Eddig a válasz. Ami *Charitas* színrehozatalát illeti, erre mi nem vagyunk elég hatalmasak. Maga *Váradi* sem tudja színrehozni. Inkább elküldjük hát magát a *Charitást* a szerzőnek egy nagysádbhoz intézett ajánló sorával. De kerjük a teljes címét.

Ezekben válaszoltunk, s hosszabban nem írhatunk, mert nagysád levele a 911-ik ma, s még hátra van 492.

Fogadja a szerkesztőség üdvözlését, a *Váradiéval* együtt, aki szörnyen elsodálkozott az ön határtalan nagy érdeklődésén.

K. J. K. Ezredébe kérvényt kell benyújtania, hogy a tizenhárom napos fegyvergyakorlatot lakóhelyén végezhesse. Engedély nélkül ezt nem teheti, különben igazolatlan távolmaradásnak minősítik a dolgot s igen érzékenyen megbüntetik érte. Sorsjegyeire körülbelül egy hét muiva kap választ.

B. E. Nagyvárad. A sub auspiciis Regis tudori felavatáshoz jeles képesítés kell. A kitüntetőket az illető fakultás tanári karának indítványára az egyetem tanácsa terjeszti föl a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez. A felavatást az egyetemi hallgatók, akik erre igényvel bírnak, maguk is kérvényezhetik a fakultásnál.

Ábrándos. 1. Hogyne remélhetne választ! A grófnők különben nem igen szoktak sietni az ilyen természetű levelezésekkel. 2. Próbálja meg a kishírdetéseket ajánlkozni, talán így hamarabb eléri a célját.

F. A. Pozsony. Méltóztassék a magyar államvasutak budapesti üzemeltetésénél tudakozódní. Mi nem tarthatjuk evidenciában, mikor van itthon s mikor utazik az üzemvezető.

P. S. Budapest. Ha tisztelhetnének léptetik elő, ez kétségkívül kedvező előjel a tisztí előléptésre, de egyáltalában nem zárja ki azt, hogy még egy fegyvergyakorlatra behívják. Egyébként egy újabb fegyvergyakorlat nélkül is előlephet hadnagygyá, ha rangsorba kerül.

G. O. Budapest. Mindig köszönettel veszszük szives tudósításait, ha azok a kellő időben megérkeznek.

Aztaltársaság. 1. Az alsós kaláber határozottan szebb és érdekesebb, mint a felsős, egyszerűen azért, mert bonyolultabb. 2. Az alsóst rövid idő óta játszzak Budapesten s ebből nyilván az következik, hogy az országban még többnyire a felsős játék járja. 3. A nyeres és vesztes eseményei mind a kettőnél egyformák, amint hogy egyformák minden játékosra nevez a huszongyeben, vagy makóiban is; s Budapesten szokásos kassza mellett többet lehet nyerni, de veszteni is az alsós kaláberben.

Szolnoki műhely. Köszönet szives soráikért. Nagy örömmel tettük és még nagyobb az örömünk azon, hogy örömet okoztunk. Ha közreadjuk a nyilvános köszönetet, ez talán kérdés volna. Szives üdvözlés.

Antipitrinszky. P. Gy. szivesen teljesíti kérését üdvözlését küldi.

W. K. 33. Felsőkérvényeknél nincs más mód, mint türelemmel bevárni az elintézt, ami bizony sokszor hónapokat is igényel. Különbben, ha az okmányaira szükségbe van, írja azt meg a kabinetiroda főnökének, aki készséggel fog eleget tenni a kívánságának, ha azok az okmányok véletlenül más hatóságoknál nem vándorolnak. Az okmányok iránt nyugodt lehet, azok el nem veszhetnek.

Soh. J. Ó-Becse. A lakbér-szabályzatok értelmében fölmondani csak a februári, májusi vagy augusztusi negyedek első tizennégy napján lehet. Ha ön csak márciusban mondta föl a bérletet, a háztulajdonosnak igenis joga van megkövetelni, hogy ön augusztusig fizesse meg a házbért.

Kaszár. 1. A miniszter magánlakása: VI. Hunyadi-ter 12. szám. 2. A kérdézt könyvkiadó-hivatal pedig a Magyar Tudományos Akadémia palotájában (V. Ferenc József-ter) van.

Bécs. A kérdésre már az első levélre megválaszoltunk s a válasz az ápril 12-iki számunk szerkesztői üzenetét közt meg is jelent.

H. J. 1000. 1. A m. kir. főudvarmesteri állás fizetés nélküli udvari méltóság. 2. A kérdézt miniszter magyar ember. Nem igaz, hogy magyarul nem tud. 3. VIII. József-körút 18. Címe: Országos Kölesönösen Biztosító Szövetkezet. 4. Sorsjegyei nem nyertek. — **Nefeletj.** Ha az a fiatal ember rokon vagy pedig bizalmas ismerőse a családnak, igenis illik válaszolni. Egyszerűen mondjon közönséget a figyelemért. — **Iduna.** Maidnem mindegyiknél. Nagyobb részt a telefonközlést és az irógép-munkákat végzik. — **Gy. A. Mohács.** Minden lépés haszontalan fáradozás volna, miután a katonafőnök még három flutestére van. Együttvére a három csak nem lesz annyira szegény, hogy édes anyjuknak ne tudnak biztosítani a mindennapi kenyeret. — **B. Kolozsvár.** 1. A kérdézt bankintézet meg nem alakult meg, tehát állásokért sem lehet oda folyamodni. 2. Vannak is, kaphatnak is hivatali, különösen ha jó protekciónak van. — **Dr. B. M. Gesztely.** Annak idején megütöttük s most ismételtük, hogy Mária Dorothea-egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **S. Gy. Pozsony.** Méltóztassék azt a honvédelmi miniszterium csendőrségi osztályában megtudakolni. — **Hü előfőzet.** Ara nem vellekőzhatunk, hogy a sorsjegyzéket állandóan nyilvánartartjuk, de tessék akár minden húzás alkalmával a sorsjegyek jegyzékét beküldeni s mi mindig szivesen utána nézünk, nem huztak-e ki közülök valamelyiket. — **W. S. Ócsöd.** Reklamálja meg azt a divatlapot ajánlott levelben s írjon egyenesen a Pallas nyomdászvénnyársaság igazgatóságának (V. Honvéd-utca 4.) — **Városi iskola-dij.** 1. A közoktatásügyi miniszteriumhoz kell folyamodni. 2. Az előbbi bizonyítvány okvetlenül mellékelendő. 3. A tankertületi főigazgató ajánlatára kieszközölheti az engedélyt, de bizonyítani csak a vizsgálatok letétele után kaphat. 4. A vizsgádjait nem engedik el, még szegénységi bizonyítvány alapján sem. — **Öreg honvéd.** Kerelmével forduljon az Országos Honvéd-egyesülethez, a titkár Mikár Zsigmond címén. Lakása: IV. Háltér 5. szám. — **Millennium kávéház.** Kassa. A Komédiások a Nemzeti Színházban került színre s annak a repertoár-darabja. — **P. V. Simánd.** Az még nem törvény, csak javaslat, melyet az országgyűlés még nem is tárgyalt. — **U. S. Budapest.** Mária Dorothea egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **V. J. Méltóztassék** ezzel a kérdéssel egyenesen a Magyar Államvasutak igazgatóságához fordulni. Cim: VI. Andrássy-ut 75. szám. — **K. J. Tokaj.** Vadászálójai állomásoknak Komáromban és Nagy-Szebenben. Mind a két helyen van a zászlóalj törzse is, tehát van önkéntes iskola is. Különbben mint vadászönkéntes akarmelyik gyalogezredhez beosztathatja magát katonai kiképzetésre. — **H. M. Budapest.** Ha az atya morvaországi illetőségű, akkor önnék igenis meg kell szerzenie a magyar állampolgárságot, különben magyar állami hivatalba nem léphet. — **W. J. Nagy-Kanizsa.** Folyamodványuk sorsa iránt ott tudakozójának, ahol azt beadták, mert ugyanazon az uton jön vissza a belügyminiszteriumtól. Ha a folyamodvány még nem érkezett oda vissza, az annak a jele, hogy még nincs elintézte.

— **B. J. Köpec.** Küldje föl azt a begudézt egy ismerősének. Ha csakugyan kremonai, jó pénzért adhatja el. — **K. M. Pécs.** Azért az alapítványért még nem lehet folyamodni. — **Turóó.** Az elrontott váltó-ürlapokat mindegyik tőzse bevaltani tartozik, mely értékjegyek elarusításával foglalkozik, aláírással ellátott váltó-ürlapokat sehol sem cserélnek be. — **F. R. Budapest.** 1. A névmagyarosításért csak az atya vagy a gyámja folyamodhatik, mutat kiskoru. 2. A folyamodványhoz csak a születési és illetőség bizonyítványt kell mellékelni. 3. Az atya illetőségét követi. 4. Az illetőségi bizonyítványt illetőség helyének közigazgatási hivatalától, a születési bizonyítványt pedig az anyakönyvi hivataltól szerezhethi meg. 5. A melléletek 15 kr. bélyegilleték ala esnek, az illető okmányok megszabott bélyegilletékén fölül. 6. A folyamodás lakóhelyen az illetékes közigazgatási hatóságnál, a belügyminiszterhez címzve adandó be. 7. Fodor, Farkas, Faludi, Fehér, Fényes, Forgács, Földes, Fenyő, Futó stb. — **U. I. Jászényszaru.** Igen, a lovasrendőrák a saját költségükön szerzik be lovakat s az azok saját tulajdonukat képezik. Ha a lo szolgálatközben sérül meg vagy valik hasznavehetetlenné, az állam a maga részéről 80 forinttal járul hozzá az új lo beszerzéséhez. — **Hü olvasó.** Budapest. A főpolgármesternek évi 12.000 forint, a polgármesternek 8000 forint, a főkapitány 5000 forint fizetése van. — **S. S. Kivárda.** A tankertületi főigazgatóhoz kell folyamodni. — **Családapa.** Az avató-iv kivétel nem kerül semmiféle költségbe. — **Rskó-Fribóc.** A határt tényleg nem szabad át lépni s ha azoknak a határőregeknek a tisztjei egymást meglátóztatták, csak mindkét hadügyminiszter

kölcsönös engedélyével tehetők ezt. — **Vidéki olvasó.** Legyen nyugodt, az elég érdekes volt arra, hogy közöljük. — **K. B. Paszta-Keresztúr.** A kérdéses miniszteri rendelet mult évi keletelt bír. — **79.920. számú előfőzet.** Mind a két kifejezés helyes, az utóbbi azonban a helyesebb. — **Tiszavidaómi hiteltézet.** Önkéntesi jogáról igen lemondhat, de akkor arra is el lehet készülni, hogy három évi szolgálatra hívják be. A póttartalékba csak véletlenül kerülhet be, ha ugyanis az előtte besorozott újoncokból kitelik a szükséges létszám. — **K. S. Arad.** Nem kell oda közzelebb címözés. Magyar kereskedősegedeket csak akkor alkalmaznak, ha azok tökéletesen bírnák a francia nyelvet. — **Füredi.** A kérdéses bankintézet még nem működik. Hivatalos helyisége sincsen. — **V. István. Pozsony.** Sem az alakja, sem az aróképe nincsen rajta, csak a neve, a vele esleett osztrák császári katonák neveivel együtt. — **M. A. Budapest.** Még nem lehet biztosat tudni. Az is meglehet, hogy egyik sem. — **84.859. számú előfőzet.** *Jászberény. Sz. Gy. M. Váradhely. 4029. számú előfőzet.* Budapest. Mária Dorothea-egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **Önkéntes.** Sopronban a 13-ik számú hadosztály tízrezed állomások. Ha itt akar szolgálni, adjon be a hadkiegészítő parancsnoksághoz sürzősen egy pótkérvényt. A hadosztály-tüzérségét a lovat a kincstar adja, ön csak az ellátásáért tartozik havonként bizonyos összeget fizetni. Vartüzérek Sopronban nincsenek. — **L. M. A. Kaposvár.** Ajánljuk Dobozi István volt maglódi községi jegyző könyvét: A községi közigazgatás kézikönyve. A három kötetes munkát 10 ft 20 kr-ért kaphatja meg a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál. — **Sürgös.** Utólagosan is lehet reklamálni, ha tudniillik a viszonyok, melyek a reklamálásra jogosítanak, a sorozás után álltak be. A reklamáló kérvény, a hadkiegészítő parancsnoksághoz címzve, az illetékes közigazgatási hatóságnál adandó be. — **H. S. Nagy-Léta.** 1. Kohaut R.: A magyarországi madarak. Ara 2 ft 20 kr. Megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában. 2. Ha meghívják, el ehet máskor is. 3. Dében 11—12 óra közt. 4. Semmi esetre sem, csak ha előlegesen meghívják. — **B. O. Szeged.** 1. Amerikai Nemzetőr (New York), Szabadság (Cleveland). Közlebbi címeiket nem tudjuk. A magyar egyletek címeit a new-yorki főkonzultatnál tudhatja meg. 2. Méltóztassék a Könyves Kalman részvénytársasághoz fordulni, ott kaphat ebedőbe alkalmas képeket. Címe: VIII. Kerepesi-ut 19. szám. — **Lillom.** 1. Az állatorvosi akadémiát a közoktatásügyi miniszter nemrége egyetemi rangra emelte s kövekezőképp az októberben kezdődő akademiái tanfolyamra már csak gimnáziumi érettségi vizsga alapján lehet beiratkozni. 2. Kereskedelmi iskolai érettségi vizsgával lehet: bankoknál, pénzügyintézeteknél, ipar és forgalmi vállalatoknál hivatalosan. Ha elvégzi a keleti kereskedelmi tanfolyamot, állást kaphat a külső kereskedelmi képviselőknek is az állami közigazgatási hivataloknál is. — **E. S. Kun-Madara.** Szerzesse meg a Huber Károly-féle hegedű-iskolát, mely három részből áll. Az I. rész 3 ft, a II. és III. rész egyenkint 2—3 ft-ba kerül. Megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatala utján.

Sorsjegyek.

Illyei előfőzet. 6889. számú magyar-vörös kereszt sorsjegyet 6 forint nyereményével kihuzták, a többi nem nyert.

P. B. K. Ha magyar jelzalog hitelbank sorsjegye 4% -os, akkor ki van sorsolva. Hogy mennyivel, kerdozse meg a Fleissig Sándor bankházánál (VII., Erzsébet-körut 2.), mely szivesen szolgal felvilágosítással. A többi sorsjegyet mindaddig nem huzták ki.

Mátyás. 5723—74. számú Bazilika sorsjegyet 6 forint nyereményvel, 8814—45. számú osztrák vörös kereszt sorsjegyet pedig a törlesztési huzásban kisorsolták. Többi sorsjegye nem nyert.

K. F. Ujságról sorsjegyei elévűtek. A jubileumi sorsjegyekről nincs jegyzékünk. Többi sorsjegyei nem nyertek.

Horvátországi. 1864. évi díjkötvényei közül a 2920—31. számú egész és 3942—08. számú fél kötvényt kisorsolták. 1193—33. számú magyar vörös kereszt sorsjegye 6 forint 50 krajcárt nyert. Kétszáz-ezeres számú 1860. évi államadóssági, valamint száz-ezeres számú Waldstein-sorsjegyek nem léteznek, számaik tehát hibásak. Sorsjegyei egyébként nem nyertek.

V. M. Tardos. Sorsjegyei nem nyertek. A Jásziv-sorsjegyeket 1899. évtől kezdve évenként csak kétszer huzták: május és november 15-én. Tessék akkor újra kerdozókódní.

Szegedi előfőzet. 6880—89. számú magyar vörös kereszt sorsjegyet 6 forinttal, 4456—06. számú osztrák vörös kereszt sorsjegyet pedig a törlesztési huzásban kisorsolták. A többi nem nyert.

T. J. Budapest. 1. Milyen vörös kereszt sorsjegyekről van szó? 2. Szerb dobány-sorsrajeg ilyen számmal nem létezik. Tessék a pontos számot s a helyes sorost megírni.

H. S. Gyöngös. Magyar kir. nyereménykölcsön-sorsjegyet (3494—45.) kisorsolták. A másik sorsjegye nem nyert.

L. A. Temesvár. — **L. A.-né. Budapest.** — **Tanár. Nagy-Kanizsa.** — **Dr. K. G. Tasmód.** — **Csakoval.** — **F. S.** — **Torizsika.** — **K. Gy. Békés-Földvár.** — **H. M. Győr.** — **Sch. S. Tapolca.** — **L. Gy. Nyitra.** — **D. K. Török-Becse.** — **B. J. Csáca.** — **H. Z. Budapest.** — **K. J. Nagy-Körös.** — **M. S. Dalmok-utca.** — **G. V. Alba.** — **K. J. Zsaráca.** — **H. J. 1000.** — **S. M. Szabadka.** — **A. J. Léva.** — **Dr. Sz. S. Kaposvár.** — **Lozonci előfőzet.** — **M. O. K. Zircváralja.** — **K. J. Tapolca.** — **S. J. Borgata.** — **K. C.** Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLEK

Te mondtad...

Te mondtad azt, hogy mit sem ér az élet,
Ha nincs szívünkben édes szerelem.
Ha nem tudunk hevülni szenvedélytől
Üres, sivár az élet ideleln.

Te mondtad azt, hogy egy van csak, mi édes,
Kéért a földön élni érdemes.
A többi minden hitvány semmiség csak,
Legyen az bármi fenkőlt és nemes!

Te mondtad azt és én szavad követve
Magamtól mindent, mindent eldobok —
S feledni vágyom mind, amit tanultam,
Taníts te arra, amit nem tudok!

Erdős Renée.

† **Férj és feleség.** Illionis államban a házasságok szépen megvannak egymással a családi hajlékban. Ott megegyeznek, jó barátok, de kint a közélet porondján, ott megszűnik minden pájtáskodás, ott a férj nem férj, az asszony nem feleség, ott van jelölt és jelölt választó és választó. Az egyik kerületben a legutóbbi iskolagondnoki választás alkalmával a republikánusok egy James Mantfield nevű urat jelölték, ami nem akadályozta meg a demokratákat abban, hogy James Mantfieldné asszonyt jelöljék. Vidám volt, úgy írják, a választási küzdelem. Az asszonyok, akiknek Illinois államban iskolai választásoknál szavazó joguk van, nagyon nagy buzgólkodást fejtettek ki s így Mantfieldné ő nagysága, mint győztes került ki a küzdelemből. Mantfield ur ezen állítólag nagyon örült. Azt is mondják jóla, hogy ő maga is a feleségére szavazott.

† **Whisky!** Ömeretes az angol nemzet elismerete az erős szesz italok iránt. Hihetetlen mennyiségű whiskyt fogyasztanak el évente Angliában, és ebben a fogyasztásban részesek a hölgyek. A legelőkelőbb hölgyek is hódolnak ennek a szenvedélynek, sőt egy igazmondó angol hetilap nem rég a királynőre is ráfogta, hogy nagy barátja az alkoholnak. — Most egy érdemekben megőszült komorna tett közzé félelmetes vallomásokat, amelyekben érdekes adatokat nyújt arra nézve, milyen agyafurtt módon igyekezett némely urnője szenvedélyt titokban tartani. Egyik asszonyáról például elmondja, hogy fel-fütnék vastag láncan gyémántokkal kirakott remontoir óráit hordott, amelyet napközben feltűnő gyakran emelt egészen közel szeméhez, noha nem is volt rövidlátó. A kíváncsi komorna sokáig nem tudta kifürkészni a titokzatos óra hivatását, amíg végre egy este urnője nyitva fejtette a fiókot, melybe ékszerait zárta; és ekkor kiderült a turpisság. A vastag lánc szorosan egymásba fűzött szemek között

ugyanis egy kancsuk cső vezetett egy kis üveg palackhoz, melyet a mylady gondosan keblébe rejtett, hogy időközönként egy szivervőstő kortyot iuzzon a tüzes folyadékából.

Egy másik hölgy sokkal egyszerűbb módszert követett. Ölebecskéjének nyakára kis whiskys palackot erősített és mikor dédelgetve ölelte magához, és látszólag csókot nyomott bőhéber bundájára, valójában nagyot huzott kedveve italából.

Még több hasonló intim titkot árul el a komorna memoirjaiban; egyik nagyon élelmes, a másik kevésbé; de valamennyi a legnagyobb mértékben — *shoking!*

† **A legdrágább nyakkendők viselője.** Április 10-ikén meghalt Denverben A. W. Tabor, aki típusa volt az amerikai vállalkozó szellemnek. Egy ideig leggazdagabb embere Coloradonak, de amikor a bányavállalkozás láza a tetőpontját érte el, elvesztette az egész vagyonát az utolsó centig, elhibázott spekulációkkal, extravaganciákkal, amikbe a pénzt csak úgy beölte. Az 1880-ik esztendőben Tabor fölépítette Denverben a Tabor-operát és a közigazgatási palota számára telket ajándékozott a kormányának. Harminc napig szenátor volt, az új választásnál legyőztek. Elvesztett mindent, de vesztezését könnyedén viselte el és végül már csak a „mult dicsőségéből” élt. És ez a dicsőség nagyon változatos volt. Így azt is beszélik Taborról, hogy ő dollára a világ legdrágább nyakkendőit. Darabja tíz dollárba került.

† **Titokzatos premiere.** A párisi színházi kritikusok egyesülete most sajtóságos ügygyel foglalkozik. A benne szereplők neve egy óra titok s a szatirikus Capus egyelőre csak magát az esetet fecsegette el. Elég vidám egyébként ez az eset. Az egyik boulevard-színházban a téli szezonban egy négyfelvonásos színművet adtak elő. A darab unalmas és kellemetlen volt, a közönség azonban az egész előadás alatt jeges nyugalmat tanusított, de amikor legvégül a főszereplő szokás szerint kihirdette a szerző nevét, rövid, de erélyes piszögés hangzott fel, amely után a közönség távozott. A lapok részéről aztán a legnagyobb meglepetés érte azokat, akik a premieren jelen voltak. Az összes kritikák tele voltak a legnagyobb dicsőrérettel és elragadtatással, s a figyelmes olvasó olyasvalamit vett észre, mintha nem is arról a darabról volna szó, amelyet előtte való napon elszenvedett. Csakugyan úgy is volt. Akkor este több premiere volt s a szerző az illetékes kritikusokat külön előadásra hívta meg, amely éjtélkor kezdődött, félórával a tulajdonképpeni premiert után. Ezen az előadáson ugyanaz alatt a cím alatt egy egészen más darab került színre, amely mulatságos, szellemes, érdekesítő. A titok kipattant, a megszerényített kritikusok sokáig elhallgatták, míg végre legutóbb kiderült, hogy a máso-

dik jó darab egy rég elfelejtett vígjáték s sikeréhez az új szerzőnek semmiféle jussa nincsen. Most folyik a vizsgálat.

— **Merész játék.** Az angol előkelő társaság hölgyei között a játék ördöge erősen grasszál mostanában s nem egy házaseletet és existenciát tesz tönkre. Aristokratá hölgyek egész vagonokat veszítenek el kártyán. Egy csinos kis históriát adnak azonban jelenleg szájról-szájra Londonban, az azonban nem szól a kártya miatt szétvált házaspárról, ellenkezőleg egy olyan párról beszél, amelyet a kártya hozott össze. Egy elegáns szalonban egyik asztalkánál egy határ par játszott. A nő egy előkelő származású nemes embernek a leánya, a férfi dús-gazdag fiatalember. Nagy összegekben játszanak, a leány erősen bele melegsik a játékba s már hat-száz fontot veszít.

— Double or quits! (Dupla, vagy semmi) — mondja a férfi.

A leány, ámbár tudja, hogy nem fizethet, ha veszít, azt feleli:

— Jó!

Veszít.

— Yourself or quits! (Ön, vagy semmi!) — szorítja a partner.

A leány halotthalvány lesz, néhány pillanatig mély csend, de aztán merően a játékos szemébe néz és ezt mondja:

— Azt akarja ezzel mondani, hogy a kezemet óhajtja?

A fiatalember elpirul, egy pillanatig habozik, aztán — igent int. A leány pedig elvesztvén a tétet, a gazdag játékos boldog felesége lett.

† **Az emberi test vastartalma.** Hogy az embernek ahhoz, hogy élhessen, vasra van szüksége a vérében, ebben már régóta megegyeznek a tudósok s hogy a vér vastartalmának csökkenésével különböző zavarok támadják meg az egészséget, az is régóta ismeretes. Onnan van, hogy az orvosok tulnyomóan vastartalmu orvosságokat adnak be a vérszegény, vagy sápkórbán szenvedő embereknek. A sápkórnak az egész kezelése az említett tapasztalatlan alapszik. Ha most már az a kérdés, mennyi vas van az egészséges ember vértében, arra Bunge azt a feleletet adja vizsgálati alapján, hogy egy felnőtt ember egész testében három grammal valamivel több vas van, amiből 2-4—27 gramm, tehát körülbelül nyolcvan percben a vérben foglaltatik benn. Ez a vas a test nedveiben feloldva a vérszűrővel a szervekhez, sejtéktől sejtétekig vándorol, hogy végül feloldott állapotban a verek útján kivájon. Van azonkívül a szervekben egy bizonyos mennyiségű vas elraktározva, mintegy tartalék vaskészlet, amely bizonyos körülmények között feloldva, a test nedveibe megy át, végül minden sejt tartalmaz valami kevés vasat. Csaknem az összes

— A győzőnek nincs oka a vett sebekről panaszkodnia. Ő győzött, mondta a grófné keserűen.

— Szinte engem is gyanúsított.

— Ok nélkül; gyanúsításra nekem lehetne inkább okom: cserben hagyták.

— Tarnay gyermekkori pájtásom s ti olyan tüsszel fogtatok a dologhoz, hogy én nem árthatam bele magam. Asszonyoknak igazán nem kellene a politikába keveredniük.

— Nagy dolgokról van itt szó, többről, mint politikáról, s azért mindenkinek meg kellene tennie a magáét.

— Hisz az éppen a baj, hogy mindjárt érzelmi dolgokat keverték oda, ahol közérdekekről van szó.

— Az érzelmeket nem mi vontuk belé.

— No mindegy, tul vagyunk rajta. Nem járt még itt?

— Itt nálunk? hova gondolsz! azt hiszem, óvakodni fog.

— Ugyan, mama! látod, hogy igazam van!

— Nincs igazad! ez csakugyan nem politika a te fölfogásod szerint. Ahol nyilvánosan verekesznek az emberek, otthon meg ölelkeznek. Itt közepet nincs, csak velünk vagy ellenünk; s ő megtagadott bennünket, minden régi konnexionit, melyekhez ugyanis csak sok jóakarattal jutott.

— Miért? Tarnay legalább is olyan jó nemes, mint akármelyikünk s mint gentleman kifogástalan. Azt pedig igazán nem szabad tenned, mama, hogy az elvi ellentéteket társadalmilag éreztess. Az nem szokás, senkisémet teszi s neked különösen nem kellene.

György számított rá, hogy anyja elérte utolsó mondatát; neki jó segítségnek látszott a célzás, bele akarta magát lovalni a belső dolgok megbeszélésébe.

— Elfáradtam az ülésben, mondta a grófné, nem segítenél át az erkélyszobába? — Korinna fölállt. — Nem te, majd György lesz szives.

György készségesen felugrott s kariat anyja

REGÉNY.

Edith bosszuja.

(85)

— REGÉNY. —

Írta: SZÁNTÓ KÁLMÁN.

Az öreg asszonynak figyelmét nem is kerülte ki fia állandó izgatottsága, megfogyott szava, folytonos szórakozottsága, melylyel lelke kalandozását minduntalan előlta. Gyanút fogott szokatlan utazásából, hirtelen hazaérkezéséből s a titokzatoságból, melylyel magát akaratlan is körülvette. Mintha szeretetreméltóságait, figyelmességeit fia mind másutt használná fel, az ő részére alig jutott valami. Szinte leolvasta az arcáról, hogy fél tőle, mint aki büntudatát érzi; s mivel csak egy irányban féltette, szinte el is találta, mi bánthatja fiát. S attól fogva, hogy gyanút merített, óvatossá lett. Tartotta magát fia ígéretéhez s nem szándékozott sem zsarnokoskodni, sem akármiféle új tárgyalások következményeképp engedményeket tenni. György hiába is leste az alkalmat, hogy ebéd után magára maradjon anyjával. A leányok egyike vagy másika — mintha utasításuk lett volna — mindig velük maradt s megvárta hogy az asztaltól eltávozzék. Egyenesen kérni anyjától a négy szemközti beszélgetést nem merte; félt, hogy már a forma ünnepélyessége fesze-sebbé tené a tárgyalást s következtetné családii jellegéből. Korinna a maga rideg, kimért komolyságával mint a kirendelt őt állott mindig anyja mellett, s nem is ok nélkül éppen; az öreg asszony régi asztalmájához ujjában a szív-működés valamelyes hibája járult, mely mind sűrűbben s mindig váratlanul lépett föl nála, megrabolva öntudatától is.

Az ebédek különben, mióta a grófné állandó gyöngékedése határozottabb jeleket öltött, sokat vesztettek régi szertartásos voltukból. Korinna fekete ruhája ugyan most is a régi volt még, Hilda, mint legifjabb most is szigorú fejelem alatt állt ugyan, de már György némi fesztelenséget engedett meg magának; a grófné, mióta nem fűzhette magát, nem öltözködött ünnepélyesen az ebédek, sokszor zsöllyében tolatta magát az asztalhoz, ernyedten keveset beszélve, csak élénk fényű, rövidlátó szemével uralkodva a tábla felett. Az ebédeket sok eszűben fogyasztották el; az idősebb nővér nem akart, a fiatalabb nem mert, a grófné nem tudott. Györgynek pedig kedve nem volt beszélni. Mióta anyja jelenlétében nem lehetett szivaroznia, kávéját a maga szobájába vitette föl; eleinte az anyja nem szívesen látta ugyan, de több kénytelen volt beletörődni. Ez is megkurtította az ebédeket s megnehezítette György alkalomkeresését. Egyszer-kétszer meg is isosztotta magát a dohányzástól s berendelte a kávéját, de nem sok eredményrel. Mint minden rendellenes dolog, minden ilyen eset különben különös megjegyzés, szinte elismerés tárgyát képezte.

— Lemondasz a szivarról, György? — kérdezte ma is az anyja, mikor György kávéját kérte.
— Hurutom van és nem akarok egy-két napig dohányozni... Alig is látalak az utóbbi napokban.

— Igaz, elhanyagolsz egy kissé, György. Panaszkodni mindig szeretted a gyermekeire a grófné és zsörtölődni velük. Egy pillanatra szünet állt be, aztán folytatta:

— Akarsz tán valamit mondani?

— Semmi különösöt, csak már régen beszélgettük ki magunkat.

— A beszéd már nálam nem sokban áll. Kávéskanálával György a lehullott cukormorzskákat szedegette.

— Tarnayval találkoztam a napokban; nagyon boldog. Kicsit ugyan panaszkodott rátok.

udások egy vélekednek, hogy a férfiak vére gazdagabb vasban, mint a nőké. Ebből következik az is, hogy a vérszegénység és sápkórság inkább jelentkezik leányoknál és asszonyoknál, mint férfiaknál.

+ Az atléta tenyere. Érdekes fogadás történt egy chicagói szerkesztő és egy cirkusziatléta között. A szerkesztő száz dollárba fogadott, hogy az atléta nem bírja kiállani azt, hogy egy liter víz egy méternyi magasságból csöppenként hulljon a jobb tenyérére. Az atléta mosolyogva tartotta a fogadást, amelyhez négytagu zsűrit választottak. A négy százhuszadik csöppnél az atléta, miután arra nagy fájdalmat tükrözött vissza, vesztesnek jelentette ki magát. A tenyere erősen kivörösödött s azon a helyen, ahová a csöppek hulltak, a bőr lefoszlott s a véres hus lett láthatóvá.

+ Zsilip ur a következő kérdést adja föl: — Hogy hívják azt a biciklistát, aki a másik mellett halad, és tanácsokat ad neki? Senki se mer szólni.

— Kibiciklista — mondja Zsilip ur. Kibiciklizett.

+ Apró párbeszéd. A bácsi ölébe veszi az öt éves Ferikét. — Szeretsz, Ferike? — mondja neki. — Szeretlek? — Miért? — Mert cukrot hozol! — A bacsit elcsodálkozik: — Csak azért? — Nem. Még datolyát is. . .

Gigerli: Igazán, asszonyom, rá se ismertem önre, úgy megváltozott! A hölgy: Persze, hátrányomra! Gigerli (udvariasan): Óh, ön csakis előnyére változhatik meg. . .

A.: Azt hiszi, hogy havi kétszáz forinttal meg lehet házasodni? B.: Hogyne. Megházasodni igen, de megélni nem.

KÖZGAZDASÁG.

Beszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 16.25, áruban 16.50 forint, Bécsben 17.—, illetve 17.10 forint.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1072 darab, leölt borju — darab, növedékmarha 25 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Áriegyzések: Belföldi élő borju 30 kr-tól 36 kr-ig, elsőrendű 37—40 kr. kivételesen 42 kr., növedékmarha 18—23 kr. kilonként. — Vásár élénk.

derekára fonva, átvezette a másik szobába. Korinna megértette s elmaradt.

— György, nekünk már volt szavunk Tarnayról. Elhallgattam, amit akkor mondtál, mert nem akartam fölösleges izgatottságot. A helyzet azóta megváltozott. Szó sem lehet többé róla, hogy Tarnay hozzánk közeledjék.

— Kedves mama, hisz a dolog most sem akut, miért izgatod magad? De figyelmeztetek, hogy most már igazán nem lehet kifogásod Tarnay ellen; most kezd a karriert.

— Tarnayra nem vár semmiféle karriert. Két hónap mulva holt ember, azt én mondom neked, aki nem vagyok politikus. Vagy ha — amitől isten mentse — életben lenne, csak a mi ősszerencsölt testünkön át lehet az Ertesz engem!

— Igazán, nem nagyon, mama. — Akkor világosabban beszéljék. Míg én élek, Hildával én rendelkezem.

Sajnos, úgy érzem, nem sokáig tehetem . . . — De ugyan, mama, ha te így kezdted . . . — Nem, nem, csak hagyj te engem! tudom, hogy mit beszélnek s jól tudom, hogy minden pillanat megölhet váratlanul. Akkor pedig te read vár, akaratomnak érvényt szerezni. Igéred?

— Nem ígérhetek olyat, mama, aminek ura nem leszek. Hildával én nem rendelkezhetem. És jobb meggyőződésem ellenére éppen nem! — Ez éppen a baj ezért fordultam hozzád. Neked kell megígérned, hogy ha nem leszek is, az én intencióm szerint fogsz élni s nem engeded háznukat ismét lehanyatlani; nem engeded, hogy romba dőljön megint, amit én olyan nehezen s egész életen át építettem. Örökül hagyom rád akaratom, végső akaratom!

Ha boldogtalanná téssz is vele mindnyájunkat!

— Mindnyájatokat? Téged is! — Korinna már is az régen, talán önhibája miatt is. Ha igaz, amit Hildáról beszélsz, szíve sokkal gyöngébb és érzékenyebb, semhogy ellenkezésed össze ne zuzná.

(Folytatása következik.)

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székely-fővárosi sertéskonsumvásár arjegyzése 1899. április 25-én. Készlet 209 darab. Érkezet 352 darab. Összesen: 561 darab. Eladott 386 darab. Maradt 175 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 50—51— krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 48—50— krajcárig, 320—380 kgr. sulyban 48—50— krig. Óreg nehéz páronként 400—500 kilos 45—47 krajcárig. Malaok 40— krajcárig kilonként. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 26.

A buzaüzlet ma is szilárd hangulatban nyílt meg. Összesen 17.000 métermáza került eladásra, eleinte tartott, később az élénk vételkedv következtében 5 krajcárral magasabb árakon.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árakkal.

Eladott: Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 9 frt 20 kr, 900 mm. 79.4 k. 9 frt 25 kr, 400 mm. 79 k. 9 frt 32 1/2 kr, 500 mm. 79.8 k. 9 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 78.5 k. 8 frt 60 kr, 400 mm. 78.5 k. 9 frt 17 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 05 kr, 100 mm. 77.5 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 77.5 k. 8 frt 50 kr, 150 mm. 77.5 k. 9 frt — kr, 200 mm. 77 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 30 kr, 400 mm. 76.5 k. 8 frt 90 kr.

Felsőtisza vidéki: 100 mm. 80 k. 8 frt 90 kr. Fehérmegyei: 300 mm. 76 k. 8 frt 90 kr, 150 mm. 77.5 k. 8 frt 90 kr, 500 mm. 75.5 k. 8 frt 95 kr, 40 mm. 76.8 k. 8 frt 90 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 80.5 k. 9 frt 20 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 90 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 75 kr, 500 mm. 77.5 k. 8 frt 80 kr.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77.5 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 77.5 k. 8 frt 50 kr, 500 mm. 75 k. 8 frt 40 kr.

Mohácsi: 1000 mm. 75.2 k. 8 frt 40 kr. Bécsi: 2100 mm. 77.5 k. 8 frt 70 kr. Romániai: 2500 mm. 77.8 k. 6 frt, 92 1/2 kr. 2000 mm. 77.2 k. 7 frt 07 1/2 kr, 450 mm. 77 k. 6 frt 60 kr, 1200 mm. 75.3 k. 8 frt 47 1/2 kr.

Mind 8 hónapra. Rozs: 500 mm. 7 frt 70 kr. Árpa: 250 mm. 6 frt 10 kr.

Tengeri: 100 mm. 4 frt 45 kr, 100 mm. 4 frt 50 kr, 200 mm. 4 frt 47 1/2 kr. Zab: 200 mm. 6 frt 13 kr, 100 mm. 6 frt — kr, 200 mm. 6 frt — kr, 100 mm. 5 frt 57 1/2 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for commodity type (Buza, búzacsiga, liszt, stb.), quantity, and price in various units (frt, kr).

A határvidéklet folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for various currencies and commodities like Buza, Rozs, Tengeri, Repece.

Dél egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table with columns for commodity type and price in forint and crown.

Délután fél 1/2 órakor zárul:

Table with columns for commodity type and price.

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsden magasabb külföldi és bécsi jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett az irányzat szilárd volt. A spekuláció azonban tartózkodó maradt.

A délitözsde berlini jegyzésekre korlátozott forgalom mellett szilárd irányzattal beföldött, zárlat felé az összes nemzetközi értékek arcfolyamai elyengültek. A valuta és ércárak változatlanok.

Az előtözsde változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 384.75—385.25. Osztrák hitelrészvény 357.70—357.40. Osztrák-magyar államvasúti részvény 362.60—362.20. Rimamurányi vasmű részvény 317.—318.50. Közúti vasúti részvény 376.—376.25. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 542.—546.— forinton.

A déli tözsde bágyadt. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 384.50—385.75. Osztrák hitelrészvény 357.60—358.10. Osztrák-magyar államvasúti részvény 363.50—363.90. Rimamurányi vasmű részvény 316.50—317.25. Közúti vasút részvény 376.—377.50. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 545.—550.—. Városi villamos vasút 220.—221.— forinton.

Az utótözsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 357.80—358.15. Magyar hitelrészvény 384.25. Osztrák-magyar államvasút 363.30—363.10. Rimamurányi vasmű 316.50 forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 357.80 forinton.

Leszámlító árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and institutions like Magyar Általános Hitelbank, Pesti magyar keresk. bank, etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table showing government debt details for Magyar and Osztrák Allamadósság.

Idegen Allamadósság.

Table showing foreign government debt details.

Más kölcsönök.

Table showing other loan details.

Záloglevek és kölcsönkötvények.

Table showing details for mortgages and bonds.

Budapesti intézetek köhoesitása.

Table showing details for Budapest institutions.

Elsőbbségi kötvények.

Table showing details for priority bonds.

Biztosító társaságok részvényei.

Table showing details for insurance company shares.

Takarékpénztárak részvényei.

Table showing details for savings bank shares.

Gőzmalomok.

Table showing details for steam mills.

Bank részvényei. Bankbeszedőlet, 94k-95. Kereskedelmi részvényárak, 174-176. Magyar iparbank, 95-96. Pápai bank, 72-80. Hasi bank, 112-113. Horvát-szlavon állóbank, 112-114.

Bányák és téglagyár részvényei. Brasnói bánya, 103-106. Budapesti téglafabrik, 50-52. Egyedüli téglafabrik, 100-101. Csanakmágy. kőszén, 65-67. Toldalmágy. bánya, 26-28.

Vasművek és gépgyárak részvényei. Gacsadi gépgy., 145-151. Danubius, 92-98. Ganz, 2125-2135.

Könyvnyomdák részvényei. Athenaeum, 351-356. Prádler, 90-95. Kosmos, 90-95.

Különléte vállalatok részvényei. Ált. vag. köles., 570-575. Bpesti villamos, 114-116. Elő magyar sorfűző, 1200-1250. Elő magyar sorfűző részv., 570-580.

Közlekedési vállalatok részvényei. Adria tengervih., 230-233. Bpesti közút vas., 100-105. Elő. jel. részv., 245-250. Elő magyar spódlím, 140-142. Gschwindt sebesgy., 475-476.

Sorsjegyek. Barilla, 650-700. Borsosgyőri, 126-130. Budapesti, 65-70. Elő magyar spódlím, 140-142. Vert arany, 500-520. 20 márkás, 1178-1182.

Pénzjegyek. Vert arany, 500-520. 20 márkás, 1178-1182.

Külföldi váltók (átra). Amsterdam, 104-105. London, 120-125. Német piac, 87-90.

Határidőre kötétt értékpapírok. Aranyjárdék, 119-120. Koronajárdék, 97-100. Magyar hitelbank, 283-285. M. ip. és ker. bank, 101-102. Magyar jelölőbank, 241-243.

A budapesti termétyzsde.

Jegyzések: Heremeg: lucerna 42.—52.— forint, vörös tisztai, alföldi és felvidéki 37.—39.— forint. Vörös erdélyi — Vörös bánági — forint. Középszemű 40.—45.—. Nagyszemű 45.—50.—. Disznósír: budapesti 52.50—53.— forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszárított vidéki — városi 4 darabos 43.—43.50 forint, 8 darabos 45.50—46.— forint, füstölt 49.50—50.75 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos 9.25—9.50 forint, 100 darabos 10.—10.25 forint, 85 darabos 12.75—13.— forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.—8.25 forint, 100 darabos 9.—9.25 forint, 85 darabos 12.25—12.75 forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.25—14.50 forint, szerbiai 11.50—13.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabontyzsde.

Bécs, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzések: Buza tavaszra 8.90. Buza május—júniusra 8.61. Őszi buza —. Rozs tavaszra 7.71. Tengeri május—júniusra 4.70.

A bécsi értéktyzsde.

Az értéktyzsden a pénz ma ismét bőven volt az ellátásnál 5%—5% mellet. Az utolsó-prolongáció 5% mellet történt. Az iránzat barátságosabb. Eleinte élénk a forgalom, később kevésbé.

A déli tőzsdén az iránzat változatlanul szilárd. de az üzlet korlátolt.

A zárlat tartott. Bécs, április 26. (Magyar értéktyzsde zárata.) 4% arany járdék 119.00. Tiszai és szegedi kölesén sorsjegy 138.40. Magyar vasúti kölesén ezüstben 101.—. Magyar keleti vasúti állami kölesén 120.15. Magyar leszámláló és pénzügybank 255.—. Rimamurányi vasműrészvény 316.—. Magyar koronajárdék 97.25. 4% os Magyar földterem. kötvény 96.—. Magyar hitelbank részvény 385.25. Magyar nyaralókönyv kölesén sorsjegy 184.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény 188.70. Magyar kereskedelmi bank 1336.

Bécs, április 26. (Osztrák értéktyzsde zárata.) 4% papírjárdék 100.80. 4% os osztrák aranyjárdék 119.50. 1860-iki sorsjegy 139.60. Osztrák hitelsorsjegy 199.25. Angol-osztrák bank 152.—. Bécsi bankgyűléslet 267.—. Osztrák-magyar bank 919.—. Déli vasút 57.75. Dunagőzhajózási részvény 430.—. Dohányrészvény 132.75. Császári és királyi arany 570.—. Német bankváltók 58.95. 4% os ezüst járdék 100.35. Osztrák koronajárdék 103.50. 1864-iki sorsjegy 195.40. Osztrák hitelintézet részvény 357.37. Unionbank 306.—. Osztrák Länderbank 237.50. Osztrák-magyar államvasút 263.13. Előbavölgyi vasút 264.—. Alpesi bányarészvény 243.30. 20 frankos arany 9.56. Londoni váltó 120.45. Bécsi tramway 512.—. Az iránzat izületlen.

Bécs, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlat a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 357.62 Magyar hitelrészvény 383.75. Angol-Osztrák bank 152.— Union bank

306.25. Länderbank 237.25. bankgyűléslet 265.—. osztrák-magyar államvasút részvény 363.—. északnyugati vasút-részv. 251.50. előbavölgyi vasút 265.—. dunagőzhajós részv. —. alpesi bányarészvény 243.25 májusi járdék 100.80. osztrák koronajárdék —. magyar aranyj. —. magyar koronajárdék 97.25 német birodalmi márka áprilisra 58.97. májusra 58.98. török sorsjegyek 62.50. rimamurányi vasmű 216.35 déli vasút —. dohányrészvény 133.50. Napoleon d'or 9.56.—.

Külföldi értéktyzsdek.

Berlin, április 26. (Tőzsdéi tudósítás.) A tegnapi nyugati tőzsdék kedvező irányzatának és spekulációs papírok vásárlása miatt közértesvényekben tömött élénkségnek a hatása alatt a tőzsdéi irányzata szilárd volt. A Canada-Pacific vasút részvényei New Yorkra erősen emelkedtek. Bankok jól tartották magukat. Eszaknémet Lloyd a tegnapi közgyűlés jelentése emelkedett. Elsőbörzsi nyilatkozatoknak nem volt hatásuk. Ultimopénz 4% os. Magán-leszámlálási kamatláb 3% os.

Berlin, április 26. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.25. Előbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 97.25. Osztrák-magyar államvasút 154.75. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltó 169.40. Magyar vasúti beruházási kölesén 103.10. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 195.—. Általános villamosági Edison 295.40. Gelsenkircheni 205.60. Laurakohó 243.90. 4% os ezüstjárdék 100.—. 4% os magyar aranyjárdék 100.30. Osztrák hitelrészvény 223.50. Déli vasút 27.25. Károly Lajos vasút 100.50. Orosz bankjegy 216.25. 4% os új orosz kölesén 100.75. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 180.30. Harpeni 199.—. Az iránzat szilárd.

Páris, április 26. (Zárlat.) 3% os francia járdék 101.95. Olasz járdék 95.20. Osztrák-magyar államvasút 777.—. Francia törleszt. járdék 100.32. 4% os magyar aranyjárdék 101.70. Török dohányrészvény 288.—. Osztrák Länderbank —. 3% os francia járdék 103.42. Osztrák földhitelintézet részvény 1300.—. Déli vasút —. 4% os osztrák aranyjárdék 101.—. Ottománbank 580.—. Párisi bankrészvény 1115.—. Alpesi bánya részvény 525.—. Az iránzat nyugodt.

Hamburg, április 26. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 100.20. 1860. sorsjegy 147.—. Déli vasút 27.—. 4% os osztrák aranyjárdék 101.50. Osztrák hitelrészvény 223.50. Osztrák-magyar államvasút 154.50. Olasz járdék 94.40. 4% os magyar aranyjárdék 100.60. Az iránzat szilárd.

Frankfurt, április 26. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 100.40. 4% os osztrák aranyjárdék 101.45. Magyar koronajárdék —. Osztrák-magyar bank 153.35. Déli vasút 269.00. Előbavölgyi vasút —. Londoni váltó 120.43. Bécsi bankgyűléslet 139.90. Villamos részvény 161.50. 3% os magyar aranykölesén 85.60. 4% os ezüstjárdék 100.20. 4% os magyar aranyjárdék 100.35. Osztrák hitelrészvény 223.60. Osztrák-magyar államvasút 153.30. Északnyugati vasút —. Bécsi váltó 169.45. Párisi váltó 810.33. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 244.—. Az iránzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 26. A hírtott sertés üzletirányzata változatlan. A) Hírtott sertésár: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 46.—46 1/2 krajcár. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 46 1/2—47 krajcár. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 50.—51 krajcár. Fiala közép (páronként 251—320 kilogramm valóságos súlyban) 49.—49 1/2 krajcár. Fiala könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 49.—50 krajcár. — II. Magyar második: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) — krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) — krajcár. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 48.—48 1/2 krajcár. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 47.—47 1/2 krajcár. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 46.—47 krajcár. Sertésárak száma: 1899. április 24. napján volt készlet 40.613 darab, 1899. évi ápr. 25. napján felhajtott 556 darab, 1899. évi április 25. napján elszállított 459 darab, 1899. április 26. napjára maradt készletben 40.710 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 26. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a magyar királyi államnyomdánál Vársárhelyi Lajos és Fejér Vilmos tiszteket a IX. fizetési osztály 3 fokozatába való sorolással főtisztokká, Dr. Csepelyi Albert algyógyi korosztály, a kincstári pénzügyi osztály és közhatali tisztviselői kitémének X. fizetési osztálya III. fokozatában kudarai magyar királyi vasgyári cseréssá, a kulai bányai adóhivatalhoz Lunacek Rezső adóhivatali díjas gyakornokot adóhivatali tisztgá, a varasdi pénzügyigazgatóság Kiefer József díjnyertes állami végrehajtó ideiglenes minőségben kinevezte. A kolozsvári itélőtábla elnöke Binder József végzettségű joghallgató ideiglenes segélydíjas gyakornokká nevezte ki. — A temesvári pénzügyigazgatóság Bary Aladár végzettségű középiskolai tanult az új-arád magyar királyi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte. — A kaposvári pénzügyigazgatóság Landler S. Sándor tapsonyi lakost a csurgói királyi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki. — A magyar királyi központi statisztikai hivatal igazgatója Kálmán János segédszolgálati hivatalosává nevezte ki. Általános. A kassai itélőtábla elnöke Tanács János budapesti VI. kerületi királyi járásbírói díjas joggyakorlóként hasonló minőségben, saját kérelmére, a kassai itélőtábla kerületébe helyezte át. Pályázatok. Irnoki állásra a fehérgyarmati járásbíró-ságnál 4 hét alatt. — Irnoki állásra a csekei járásbíró-ságnál 4 hét alatt. — Több posta- és táviratügyi állásra a posta- és táviratigazgatóság kerületében június 5-ig. — Ellenírti állásra a belényesi királyi adóhivatalnál 7 nap alatt. — Irnoki állásra a kaposvári törvényszéknél 4 hét

alatt. — Szántási állásra a nagyváradi pénzügyigazgatóságánál 14 nap alatt. — Telekkönyvi átalakító díjnyertes állásra a kőhalmi járásbíró-ságnál 14 nap alatt. — Tanári állásra a temesvári állami főreáliskolánál május 15-ig. — Algyógyi állásra a topantalmi járásbíró-ságnál 2 hét alatt. — II. oszt. hadsergőzolgálati állásra a kis-martoni katonai alreáliskolánál május 10-ig. — Algyógyi állásra a komáromi törvényszéknél 2 hét alatt.

Napirend.

Napló. Csütörtök, április 27. — Római katolikus: Zita sz. — Protestáns: Zita. — Görög-ország: (április 17.) Kreszcenc. — Zsidó: Ápr. 17. — A nap két reggel 4 óra 34 perccel. — Nyugszk délután 6 óra 49 perccel. — A hold két óra 19 perccel. — Nyugszkreggel 5 órakor. A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A közlekedési miniszter fogad délután 4 órakor. A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig. A hadvezényelők miniszter fogad délután 12 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 4—5-ig. A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor. A Nepszínházban a „Fehér csirke” főpróbája délelőtt 10 órakor. A Vigaszínházban az „Arany kakas” bemutatás előadása. Nemzeti Múzeum: Természettörtéti tár, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Tavaszi nemzetközi dírtal az új műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9-11 délután 6-ig. Belépődíj 50 krajcár. Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6 óráig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és kértégyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig. Iparművészeti Múzeum könyvtára nyitva este fél 7 órától fél 9 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Egyetem könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. A Hódolós díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási kör képe, látható Városliget, Andrássy-utján végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. kereskedelem-történeti-múzeum és keleti mintatár az Incarcarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Magyar házipari központi bazár. Keresepi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-11 déli 1 óráig és délután 3-6 este 7 óráig. Tudakos iroda és nyilvános szakönyvtár. Keresepi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünneppalok délelőtt 9 órától 12-ig. Állatkert nyitva egész nap.

TÁJÉKOZTATÓ.

A ki tartás és erős öltönyöket. Stikarovszky János, Budapest (V., Erzsébet-út 16. szám). Ezem csapnak szigorúan valódi tájékoztatók beszedők a kielégítő kiszolgálással. Sem magam raboltok, sem mások megvezetéseket által nem szeretnék vevők. — Szaklap szabónak ingyen.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, április 26.

A légnyomás depresszió mélységéből vezítve az Északi-tenger felé került a barometert Közép- és Dél-Európában tovább süllyesztette; a magas nyomás egyfelől keleten, másfelől délnyugaton tartózkodik.

Az idő Európa nyugoti felében borús és esős, míg keleti felében száraz. A hőmérséklet eloszlásában több szabálytalanság észlelhető.

Hazánkban is inkább borult már az idő, az eső azonban ma reggel még száraznyomás, délen esik. A hőmérséklet többnyire emelkedett. Küldés: Enyhe, esős idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Inn, Duná, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung) and water level measurements (e.g., Schreding, Passau, Inn, Bera, Pozsony, Komárom, Budapest, Pápa, Mohács, Gombos, Ujvidék, Pancova, Orsova, Sz. Gothárd, Sávár, Győr, Péttau, Zákány, Bács, Eszék, M.-Szeriab, Zágráb, Szekes, Mitrovica, Dees, Szendrő, N.-Majtény, Munkács, Homonna, Ungváry) and corresponding water levels.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi április hó 27-én.

Stuart Mária.

Szomorjáték 5 felvonásban. Írta Schiller. Fordította E. Kovács Gyula és Sulkovszky József.

Személyek:

Erzsébet	Helvei	Davidson	Horváth
Stuart Mária	Jászai	Paulert	Egressy
Dudley	Somló	Mortimer	Balla
Talbot	Szaecvay	Aubespine	Mészáros
Cecil Vilmos	Gyenes	Bellievre	Abonyi
Kent gróf	Körösmezei	Druegon	Narcisz

Kedzete 7 1/2 órákor.

Pénteken Királyi házasélet. Szombaton Kaméliás hölgy. Vasárnap Himfy dala.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi április hó 27-én.

A hadi fogoly.

Opera 2 felvonásban. Zenéjét szerette Goldmark Károly. Szövegét írta Schlicht Ernő. Fordította Radó Antal.

Utána:

Coppélia.

Kedzete 7 órákor.

Pénteken Folt, amely tisztít. Szombaton A nürnbergi baba. — A piros cipő. Vasárnap Tannhäuser.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi április hó 27-én.

Előszór:

Az „Arany Kakas”.

Bohózat 3 felv. Írták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarosította Fái J. Béla.

Személyek:

Saikra Julis	Haraszthy H.	Klárka	Nógrády
Fürge Antal	Hegedűs	Dr. Gyárfás	Góth
Dachsmayer	Szathmáry	Müller	Tapolezai
Erzsi	Vársányi	Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni	Treszka	Sugár M.
Horváth	Gál	Kremós A.	Kazaliczky

Kedzete 7 1/2 órákor.

Pénteken Az „Arany Kakas” másodsor. Szombaton Az „Arany Kakas” harmadsor. Vasárnap d. u. Dr. Papp, Hajnali vendég. Este: Az „Arany Kakas.”

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi április hó 27-én.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil. és Pásztor Árpád. Zenéjét szerette Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Szelepcsényi	Diomed	Raskó
Iris	Hegyí A.	Silvius	Lubinszky
Pomponius	Solyósi	Manlius	Ujvári
Helióporus	Németh	Lollius	Várnai
Aspasia	Kúry K.	Curius	Ternyei
Archias	Kenedich	Melanopis	Csatai

Kedzete 7 1/2 órákor.

Pénteken A fehér csirke. (1-ször.) Szombaton A fehér csirke. (2-ször.) Vasárnap délután Holtomiglan. Este A fehér csirke. (3-ször.)

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1899. évi április hó 27-én.

Robinsonok.

Vígjáték 1 felvonásban. Írta: Makai Emil.

Utána:

A Barnett-lányok.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta: P. Gavault. Zenéjét szerette: Louis Varney.

Személyek:

Barnett A.	Boross	Verdurenlé	Szilassy R.
Leonora	Hében A.	Howerer	Rózsahegyi
Susanne	Róza L.	Garnier	Vidor
Margaret	Bilkei I.	Charles	Füredi
Fauny	Gombaszögi	Jacques	Ódry
Lucy	Haller I.	André	Giréth

Kedzete 7 1/2 órákor.

Pénteken A Gyurkovics-lányok. Szombaton A Michu-lányok. Vasárnap délután Aranylakodalmak. Este Robinsonok. A Barnett-lányok.

Magyar üveg biztosító-társaság.

Budapest, Váci-körút 31.

Biztosítók-üvegablakokat portálakban, üvegterületeket egész építményeknél, a legolcsóbb díjak és a legpontosabb leszámítás mellett. Több erre szóló biztosítással tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is.

Ügyes ügynökök kerestetnek.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérli.

Kedzete 8 órákor, vége 12 órákor.

Ma

Még csak három napig:

A világhírű komikus - akrobaták „AZ ERDEI MANÓK.”

Sylvester Kremo csoport.

REAL és LANZETTO a kitiű franciáduettisták.

THE NAMRUG zene-excentrikus.

Ujdonság! Másodsor! Ujdonság!

Excellenciás és Elefánt.

Bohózat.

Grand Pas de Deux, táncolják: Sozo k. a. és Cradill ur.

Valamint az összes műsorok.

Pénteken, április 28-án MEISZNER k. a. és NATZLER ur, a Raymond-színház tagjainak rövid vendégszerelése. Előadásra kerülnek: „DIE ABLÖSUNG”, Duó-jelenet, „IM CIVIL” bohózat 1 felv.

Házlebontás

miatt még csak f. évi április végéig

az összes raktáron levő

szőnyegek,

csipke- és szövetfüggönyök, ág- és asztalterítők, butorszővetek, flanel-takarók, koci- és utazótakarók, plaidek, pokrécok stb., míg a készlet tart, elismert kitiű és szolid minőségben

rendkívül olcsó árakon

adatnak el.

Szőnyegmaradékok

egyes ág- és asztaltakarók, ugyszintén egyes függönyök

hatalatlan olcsó árakon.

JOANNOVITS DÖME

IV., Kigyó-utca 3.

Alapított 1820.

25 kitiűtetés, diszoklevél, arany és ezüst érem.

Finom Likörök gyára Finom pincsek gyára

LICHTWITZ E. és TSA

cs. és kir. udvari szállító

Troppau (Gentrák-Szilfén), főváros Bordeauxban, ajánlják az 5 kedvelt

likör-specialitásukat:

allas, barátükör, eckau 60, chartreuse, cacao à la vanille, curaçao, anisette, sherry brandy, vanília, abricotine, ebereschen, stb.

Finom francia konyakok, legjobb fajta jamalkakoram, whisky behoizatala.

Kapható az összes jobb fajta fűszeres és csemegés üzletekben.

Hirneves gyártmányu zongorák és pianinók

a legdusabb választékban a Zenepalotában,

Sternberg Armin és Testv. cs. és kir. udv. szállító

zongora-teremben: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkán.)

Zenepalota. Vidékre árjegyzéket díjmentesen küldünk.

A Kőbányai Királysörfőző

Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár által gyógycekokra ajánlott

GOLIÁT MALÁTASÖRE

Idegbajokban, vérezegénység, emésztési zavaroknál, gyengeség, kiváló sikerrel használtatik és egyttal

Legkellemesebb itidő ital.

Ára vidékre kőbányai vasúti állomáshoz szállítva: nagy palack 19 kr, kis palack 13 kr, fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Betét: nagy ládáért: 1 frt 60 kr, kis ládáért: 1 frt 20 kr, palackért 6 kr, mely azoknak bérmentes visszazendáskor visszaszolgáltatik.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktárosoknál.

Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisiana automata buffet-kben is.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregmezei uradalomból.

Dr. Kéty, dr. Bókal, dr. Widerhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek olismérő nyilatkozatai alapján

A szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomorbetegedésnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben és az uradalmi forráskezelésnél Szolyván (Beregmeze).

Általános elyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell és gyomor fájdalmaknál, nemkülönben az itidők legjobb és legzletesebb erősítőszert képezi a

HOFF JÁNOS FELE MALATA KIVONAT EGÉSZSÉGI-ITAL

Egy palack ára 75 kr., 5 palack bérmentve 3 frt 75 kr.

Kapható az összes gyógyszerárakban, drogu-, csemegé- és fűszerkereskedésekben.

Magyarországi kizárólagos forráktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Király-utca 12. sz.

Huzás már május 18. és 19.

Huzás már május 18. és 19.

M. KIR. SZAB.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Főnyeremény szerencsés esetben EGY MILLIÓ KOR.

BEIMEL LAJOS

főelárusító BUDAPESTEN Kecskeméti-n. 13.

Arak az I. osztályhoz:

Egy egész ... 6.-

Egy fél ... 3.-

Egy negyed ... 1.50

Egy nyolcad ... 0.75

Arak mind a 6 osztályhoz:

Egy egész ... 80 frt.

Egy fél ... 40 frt.

Egy negyed ... 20 frt.

Egy nyolcad 10 frt.

Vasutatorok	Uri- és női divataruk	Gyermekruhák	Kal-nok	Utazó-cikkek	Tajték-árak	Ezüst-árak	Optikus cikkek
<h1 style="margin: 0;">PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ</h1> <p style="margin: 0;">Rendkívüli olcsó árak! Budapest, VII. Kerepesi-ut 38/3. Rendkívüli olcsó árak!</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin: 5px 0;"> ✿ Nász- és alkalmi ajándékok. ✿ Teljes konyhabereendezések. </div> <p style="margin: 0;">Nagy képes árjegyzék a hirneves és közkezdélyű és két koronás áruosztályról, valamint az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.</p>							
Ingaórák	Díszműárak	Zsebórák	China-ezüst	Eszernők	Szövetek	Kosár-árak	Szőnyegek

Tavaszi és nyári évad 1899.
Valódi brünni szövetek
 Egy 3-10 méter hosszú szelvény, legendé telj-szerűtől zotré (kabát, mellény és nadrág) ára csak 2.95, 3.70, 4.80 frt jó 6- és 6.90 frt jobb 7.75 frt finom 8.65 frt legfinomabb 10.- frt legeslegfinomabb
 Egy szelvényt szalon-üléshűs 10.- frt-ért, valamint felöltő-szövetet, turista-lodent, legfinomabb kammaronokat szállít gyári árakon a legjobb hírnevűnek és szolidnak elismert posztó gyáraktól
Siegel-Imhof Brünnen.
 Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszállításról kezeskedünk.
 A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti cégnél a gyár székelyén megrendeli, előnyös jelentékenyek.

A rendelő intézet 1899. május 7-től kezdve VI. Andrássy-ut 24. szám alatt lesz.

TITKOS BETEGSÉGEKET
 Hugszófolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utó-bajait, az elgyengült férfiak, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehér-folyást, bérmenyire utóéletet, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanúság egyik fő okozója és bőrbetegségeket gyógyít új gyógymód szerinti, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
 orvos, sebész, szemész- és szülész-tanor, volt császári kir. oszt. főorvos
 BUDAPEST, Bolváros, IV. ker. Kilyó-utca 1. szám, II. em. bejárat a lépcsőnél.
 RENDEL: naponta d. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig és 8 óráig.
 Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választottatik és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.
 Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERŰ UFMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) némi betegségeket és ezek ászszertű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 3 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól besomagolva lesz elküldve, 1 frt böküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvéttel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugszófolyások (tripperi) és hugszószűkületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehér-folyás. — VII. Elgyengült férfiak. — VIII. Női magtalanúság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főnyerője a prostitúció.

Cacao és Chokoládé
 Hartwig és Vogel
 Bodenhach

Kitűntetve 32 éremmel.

A nyers anyag gondos megválogatása biztosítja a gyártmány mellánvos árát és kitűnőséget.
 A Hartwig és Vogel-féle gyár Ausztria-Magyarország legnagyobbika, berendezései a legjobb és legfelszárítottak!

Kiadós, tápláló és!
 Elismert kitűnő minőség!

Csak elismert legjobb KERÉKPÁROK

a legnagyobb választékban mindenkor kaphatók jótállás mellett mérsékelt árakban és előnyös fizetési feltételek mellett

HERBSTER KÁROLYNÁL
 Budapest, Károly-körút 9.

TATTERSALL-VELODROM

Budapest legnagyobb fedett s nyitott kerékpáriskolája,
 5000 □-m. nagy.
 Kerékpárosoknak legkényelmesebb és legkellemesebb találkozóhelye.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,
 v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
 Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hűgyszófolyásokat, bujakóros elgyengülést, siphilist, az önfertőztetés utó-bajait **Elgyengült férfierőt** az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű **Electro-Massage** által, magömléseket, nőknél fehér-folyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig
 Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat
 Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal választottatik; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

„Thurzófüred“

klimatikus gyógyhely, hidegvízgyógyintézet, üdülő- és nyaralóhely Szepe megye déli részén.

Kitűnő éghajlati viszonyok, 570 méternyire a tenger fölött, Pompás és nagy kiterjedésű és fényeserdő. Kitűnő forrásvíz.

Vasuti állomás, posta- és távirtda Gőlnicbánya, 20 percnyire a fűrdőtől. — Kassa-Oderbergi vasut: Gőlnici szárnyvonal.

Évad: május 15 — szeptember 30.
 Állandó fürdőorvos, Fővárosi vendégfőnök.
 Prospektust óhajtatásra küld az igazgatóság.
 Címe: Budapest, Kossuth Lajos-utca 19. II. vagy Gőlnicbánya.

Katona-ügyekben
 legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és ellátó **reklamációkat,**
 megismerés utóleveleket, idős előtti nőülétre engedélyeket, új- és tiszt úrak és önkéntesek összes személyes ügyeiben stb. a Dominik János v. század. és kir. százados tulajdonát képező **KATONAÜGYI IRODA**
 Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Egy millió korona főnyeremény.
 Évenként 13 húzás.

Ezen hirdetésre való hivatkozással és 2 részletnek, azaz 5 frtnak hozzájárultatása ellen, ki-szolgalattom az alatt felsorolt sorsjegyek 36 óra szóló részletveit 3 havi nyugdíjjal, vagyis **5 koronát ingyen adok** és a részletveken felsorolt sorsjegyek már a legközelebbi húzásokon is részvesznek!

A sorsjegyek a következők:
 1 30/o oszt. földhitel nyeremény. Húzás május 15-én.
 1 40/o magyar jelzalog „ „ „ 15-én.
 1 Olasz vörös kereszt-sorsjegy „ „ „ 1-én.
 3 Józsv-sorsjegy „ „ „ 15-én.

BEIFELD JÓZSEF bankháza
 Budapest, Károly-körút 1. sz.
 Alapított 1874. Alapított 1874.

Főnyeremény a legkedvezőbb esetben

Egy millió korona.
 Az alólrítt főáruában nyeretett és azonnal fiztetett ki az első sorsjátékban a

600,000
 koronás jutalomdij.

Ajánlok az I. osztály húzásához:
 egy egész eredeti sorsjegyet ... frt 6.—
 egy fél eredeti sorsjegyet ... > 3.—
 egy negyed eredeti sorsjegyet ... > 1.50
 egy nyolczad eredeti sorsjegyet > —.75

Vidéki megrendeléseket Granátos utca 14. sz. alatti irodába címezni kérem. Az első osztályú sorsjegyek szétküldése utánvéttel, vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében történik. A hivatalos tervezet minden megrendeléshez csatoltatik. A húzást sorsjegyeket a húzás megtörténte után azonnal b. címére juttatom.

Sorsjegyek Károly-körút 28. (Károlykaszárnya) sz. a. üzlethelyiségemben is kaphatók.

BIHARI EDE
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója
 Granátos-utca 14 sz. BUDAPEST Károly-körút 28. (Károlykaszárnya.)

Makulatura papir
 eladó.
 Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Jó könyvek
 mélyen lezállított áron:

Tóvgyi Titusz. Van-e másvilág? (A szellemek országából) (1.50) 1.—, u. a. kötve (2 frt) 1.40
 Zola Emil. Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt) 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik!)

Megrendelhetők: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, VIII., József-körút 18. szám.

Herczeg Ferenc
 új könyve:
Egy leány története.
 Ara 1 frt 80 kr.
 Disszkötésben 2 frt 80 kr.
 Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18-ik szám.

Monarch
 kerékpár
 a kerékpárok királya.
 Főülmulhatatlan minőség, elegancia és tartósság tekintetében.
 Budapest, VIII., József-körút 35.
 Nagy választék kerékpár-alkatrészekben.

Kényelmes kerékpáriskola. Javító műhely.

